

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA,
PRAHA 8,
TAUSSIGOVA 1150

OBSAH

1.	Škola	5
1.1	Identifikační údaje	6
1.2	Popis školy	7
1.3	Historie a současnost	8
1.4	Pedagogický sbor	9
1.5	Dlouhodobé projekty, regionální a zahraniční spolupráce	10
2.	Zaměření školy a její vize	12
3.	Výchovné a vzdělávací strategie	14
4.	Vzdělávací obsah uměleckých oborů	16
4.1	Tabulace učebních plánů	17
4.2	Hudební obor	22
4.2.1	Dechové nástroje	22
4.2.1.1	Studijní zaměření Hra na zobcovou flétnu	22
4.2.1.2	Studijní zaměření Hra na příčnou flétnu	25
4.2.1.3	Studijní zaměření Hra na klarinet	27
4.2.1.4	Studijní zaměření Hra na lesní roh	30
4.2.1.5	Studijní zaměření Hra na trubku	33
4.2.1.6	Studijní zaměření Hra na hoboj	37
4.2.1.7	Studijní zaměření Hra na saxofon	40
4.2.1.8	Studijní zaměření Hra na fagot	43
4.2.1.9	Studijní zaměření Hra na tenor/pozoun	46
4.2.1.10	Vyučovací předmět Hra v souboru	49
4.2.1.11	Vyučovací předmět Komorní hra	50
4.2.2	Bicí nástroje	50
4.2.2.1	Studijní zaměření Hra na bicí nástroje	50
4.2.2.2	Vyučovací předmět Hra v souboru	54
4.2.3	Smyčcové nástroje	55
4.2.3.1	Studijní zaměření Hra na housle (violu)	55
4.2.3.2	Studijní zaměření Hra na violoncello	58
4.2.3.3	Studijní zaměření Hra na kontrabas	60
4.2.3.4	Vyučovací předmět Komorní hra	62
4.2.3.5	Vyučovací předmět Hra v souboru	62
4.2.3.6	Vyučovací předmět Hra v orchestru	62
4.2.3.7	Vyučovací předmět Hra v souboru Osminka	63
4.2.4	Klávesové nástroje	64
4.2.4.1	Studijní zaměření Hra na klavír	64
4.2.4.2	Vyučovací předmět Čtyřruční hra	68
4.2.5	Akordeon	68
4.2.5.1	Studijní zaměření Hra na akordeon	68
4.2.5.2	Vyučovací předmět Komorní hra	71
4.2.6	Strunné nástroje	71
4.2.6.1	Studijní zaměření Hra na kytaru	71
4.2.6.2	Vyučovací předmět Komorní hra	75
4.2.6.3	Vyučovací předmět Hra na elektrickou kytaru	76
4.2.6.4	Vyučovací předmět Hra na basovou kytaru	78
4.2.6.5	Vyučovací předmět Hra v souboru	79
4.2.7	Zpěv	79

4.2.7.1	Studijní zaměření Sólový zpěv	79
4.2.7.2	Vyučovací předmět Komorní zpěv	84
4.2.7.3	Studijní zaměření Sborový zpěv	84
4.2.8	Elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba	89
4.2.8.1	Studijní zaměření Hra na elektronické klávesové nástroje a jejich ovládání	89
4.2.8.2	Vyučovací předmět Hra v souboru	92
4.2.8.3	Vyučovací předmět Základy multimediální tvorby	92
4.2.9	Vzdělávací obsah oblasti Recepce a reflexe hudby	93
4.2.9.1	Vyučovací předmět Přípravná hudební výchova	93
4.2.9.2	Vyučovací předmět Hudební nauka	93
4.2.9.3	Vyučovací předmět Nástrojový seminář	94
4.2.9.4	Vyučovací předmět Historicko–estetický seminář	95
4.3	Výtvarný obor	96
4.3.1	Studijní zaměření Výtvarné vyjadřování	96
4.4	Literárně-dramatický obor	104
4.4.1	Studijní zaměření Základy činoherního herectví	104
4.5	Taneční obor	108
4.5.1	Studijní zaměření Tanec	108
5.	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	116
5.1	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	117
5.2	Vzdělávání žáků se specifickými vývojovými poruchami učení	118
6.	Vzdělávání žáků mimořádně nadaných	119
7.	Hodnocení žáků	121
7.1	Proč hodnotíme žáky	122
7.2	Způsoby hodnocení	123
7.3	Kritéria	124

Platnost dokumentu: od 1.9.2012

Podpis ředitele školy a razítko:

1.

ŠKOLA

1.1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy: Základní umělecká škola, Praha 8, Taussigova 1150

Adresa: Taussigova 1150, 182 00 Praha 8

IČO: 481 32 811

Jméno a příjmení ředitele: Bedřich Kameník

E-mail: zus@taussigova.cz

Web: <http://www.taussigova.cz>

Tel./fax: (+420) 286 587 747

Zřizovatel: Hlavní město Praha

Adresa zřizovatele: Magistrát hl. m. Prahy, Mariánské nám. 2, 110 01 Praha 1

IČO zřizovatele: 000 64 581

1.2 POPIS ŠKOLY

Kapacita školy: 1290 žáků

Počet využívaných tříd: 40

Pracoviště mimo hlavní budovu: ZŠ, U Parkánu, Praha 8 – Ďáblice
Speciální škola, Libčická, Praha 8 – Čimice
ZŠ Praha – Dolní Chabry, Spořická, Praha 8
ZŠ Mazurská, Praha 8 – Bohnice
ZŠ Ústavní, Praha 8 – Bohnice

Obory: hudební, výtvarný, taneční, literárně dramatický

1.3 HISTORIE A SOUČASNOST

Historie Základní umělecké školy Praha 8, Taussigova 1150 začíná v roce 1952, kdy byla založena Hudební škola v obci Ďáblice. První ředitelkou školy se stala Marie Brandejsová a kromě ní ve škole působily ještě dvě učitelky. V prvních letech své činnosti měla škola okolo 70 žáků. V roce 1960 byla založena pobočka v Čakovících, začala se rozšiřovat nabídka nástrojů, kterým se vyučovalo a počet žáků se zvýšil na 230.

Čakovická pobočka se v roce 1971 osamostatnila. V roce 1972 byl založen výtvarný obor, o tři roky později začínají navštěvovat první žákyně taneční obor a jako nejmladší, od roku 1976 přijímá žáky i obor literárně dramatický. Působíště se postupně rozšiřovalo a přesouvalo na ěáblické sídliště. Zde učitelé vyučovali odpoledne ve třídách základních škol. Od školního roku 1984-85 začíná škola výuku soustřeďovat v areálu mateřské školy v Taussigově ulici na ěáblickém sídlišti, kde se postupně uvolňovaly a upravovaly pro potřebu tehdy lidové školy umění jednotlivé pavilony. Budova školy prošla v posledních letech rozsáhlou rekonstrukcí, díky které se z ní stal moderní objekt s velkoryse řešeným koncertním sálem.

1.4 PEDAGOGICKÝ SBOR

V relativně velkém kolektivu pedagogů pracují jak velmi zkušení, tak začínající kolegové. Učitelé různých věkových generací jsou schopni spolupráce a vzájemně se při svých pedagogických aktivitách podporují. Pracují na společných projektech a zajímají se o dění v dalších oborech. Většina z nich se v rámci dalšího vzdělávání pedagogů pravidelně účastní odborných seminářů, kurzů a přednášek.

1.5 DLOUHODOBÉ PROJEKTY, REGIONÁLNÍ A ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE

1.5.1 FESTIVAL ZUŠFEST

probíhá ve dvou dnech, festival, který je otevřen amatérským kapelám se zaměřením rock, pop, folk a jazz, jejichž činnost souvisí se studiem hudebního oboru na některé z pražských základních uměleckých škol. První den je vyhrazen amatérským skupinám, jejichž členové jsou bývalými nebo současnými žáky ZUŠ. Druhý den je věnován převážně školním kapelám, orchestrům nebo muzikálovým projektům, které jsou vedeny pedagogy ZUŠ.

Na organizaci se podílí nejen hudební obor, o výzdobu sálu a nabídku suvenýrů pečují žáci výtvarného oboru pod vedením svých pedagogů. Festival se koná každoročně v měsíci červnu pod záštitou Hlavního města Prahy.

1.5.2 FOLKLÓRNÍ FESTIVAL „ZAHRADA“

je určen dětským lidovým souborům, včetně zahraničních. Veřejnosti v průběhu jednoho dne představují dětské lidové soubory nejen z Prahy, ale i z dalších míst republiky a ze zahraničí. Návštěvníci festivalu se mohou seznámit s lidovými zvyky, kroji a především s hudbou a tanci spjatými s jednotlivými regiony.

Účinkující jsou slavnostně přijímáni na radnici Prahy 8.

1.5.3 PROJEKT „OPERA“

Cílem projektu je aktivní seznámení žáků s touto hudební formou .

Na projektu, jehož pozvolná realizace započala ve školním roce 2009 – 2010, se podílejí všechna oddělení, která jsou na škole zastoupena. Žáci ve spolupráci se svými pedagogy studují vybranou operu a dle svých možností tuto činnost směřují k ucelenému veřejnému provedení. Jako první byla ke zpracování vybrána Dvořákova Rusalka.

1.5.4 PER QUATTRO MANI

Soutěž ve čtyřruční hře byla založena v roce 2000 v naší škole a je určena žákům základních uměleckých škol z celé republiky. Na organizaci této soutěže se podílí i ZUŠ Jaroslava Kvapila v Brně, která organizuje všechny sudé ročníky, naše škola organizuje všechny ročníky liché.

1.5.5 PARTNERSKÁ SPOLUPRÁCE S UMĚLECKÝMI ŠKOLAMI

Výměnné koncerty žáků přinášejí žákům další motivaci, možnost srovnávání výkonů se svými vrstevníky a především radost ze společného setkání a muzicírování.

1.5.6 ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE, KONCERTNÍ ZÁJEZDY ORCHESTRU A SBORŮ,

MEZINÁRODNÍ KONCERTY

Na koncertním pódiu školy se každým rokem představí celá řada hudebníků z různých částí světa. Společný program se žáky naší školy obohatí nejen posluchače, ale v první řadě i samotné aktéry. Výměna zkušeností, nové impulsy, seznámení se s kulturou jiné země, navázání kontaktů, které se z původně pracovní roviny mnohdy transformují do roviny osobního přátelství – to vše přispívá k oblíbenosti mezinárodních setkání a výměnných koncertních zájezdů.

Naše škola v posledních letech uspořádala hudební setkání se soubory z Norska, Švédska, Dánska, Irsku, Anglie, Německa, Číny, Singapuru, Francie, Slovenska, Polska, Maďarska, Estonska, Islandu, Japonska a USA, Švýcarska.

Naši žáci na základě těchto kontaktů předvedli s velkým úspěchem své umění v mnohých z výše uvedených zemí. Nejčastěji se v zahraničí prezentuje školní smyčcový orchestr, smíšený pěvecký sbor Post scriptum a lidová muzika Osminka. V roce 2009 během zájezdu do Burgundska poprvé představili v zahraničí své práce také žáci výtvarného oboru.

2.

ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

A JEJÍ VIZE

Prioritou školy je vzdělávat a vychovávat žáky k hlubokému, celoživotnímu a aktivnímu zájmu o umění.

Snahou je poskytnout všem studentům takové základy ve zvoleném oboru, aby obstáli jako amatérští muzikanti, herci, tanečníci či výtvarníci. Studenty, kteří projeví o zvolený obor hluboký zájem a zároveň prokáží talent a píli, jsme schopni připravit k přijímacím zkouškám na SŠ, VOŠ či VŠ uměleckého zaměření.

Základní vizí je otevřenost:

- A) všem zájemcům o umění, kteří prokáží základní předpoklady ke studiu zejména však dětem a studentům od 5 do 18 let
- B) rodičům a široké veřejnosti, kterým umožňuje aktivně se podílet na životě školy
- C) novým přístupům a metodám ve výuce, moderním uměleckým formám a žánrům
- D) ve vztahu žáka a učitele založená na vzájemné důvěře a vzájemné úctě
- E) vzájemné spolupráci mezi jednotlivými pedagogy, třídami i obory
- F) spolupráci s uměleckými subjekty doma i v zahraničí

3.

VÝCHOVNÉ

A VZDĚLÁVACÍ

STRATEGIE

- A) Vedeme žáka k soustavné a pravidelné přípravě do hodin
- B) Vedeme žáka k sebereflexi rozbořením výkonů, které předvede v hodinách, na koncertech či soutěžích
- C) Vedeme žáka k samostatnosti zadáváním domácí práce
- D) Vedeme žáka k výběru repertoáru respektováním jeho vlastní volby, odpovídá –li jeho úrovni
- E) Doporučením vybraných koncertů, divadelních představení a nahrávek směřujeme žáky k rozpoznání kvality uměleckého díla a interpretace.
- F) Navštěvujeme se žáky výstavy, koncerty a diskutujeme o jejich dojmech
- G) Seznamujeme žáky s rozdílností interpretace různých stylových období a žánrů.
- H) Doporučujeme knihy, filmy a nahrávky, které mohou pomoci žákům k orientaci a mohou je motivovat k hlubšímu zaujetí
- I) Pořádáme pro kolektivy dětí (soubor, sbor, orchestr) soustředění, kde mají větší prostor k sebe-poznávání
- J) Rozvíjíme týmovou práci jak v kolektivní výuce, tak během soustředění, zájezdů a dalších akcí a vedeme žáky k odpovědnosti za společné dílo
- K) Vedeme vlastním příkladem k etickému chování během hodin a koncertů či jiných vystoupení
- L) Kultivujeme osobnost žáka prostřednictvím aktivního zapojování do projektů školy, mnohdy mezioborových
- M) Vedeme žáky k tomu, aby ve svém uměleckém působení pokračovali i mimo školu – pomůžeme prostřednictvím konzultací
- N) Udržujeme kontakty s bývalými žáky, umožňujeme bývalým žákům vystupovat na vybraných akcích školy např.v rámci třídních přehrávek, výročních koncertů

4.

VZDĚLÁVACÍ

OBSAH

UMĚLECKÝCH

OBORŮ

4.1 TABULACE UČEBNÍCH PLÁNŮ

4.1.1 HUDEBNÍ OBOR

Učební plán HO - I - 0: Přípravné studium I.stupně

	1.roč	2.roč
Hra na nástroj/Přípravný sborový zpěv/ Přípravná hudební výchova/Sólový zpěv/Hra na elektronické klávesové nástroje	1 - 2	1 - 2

Poznámky: Žák si může zvolit jeden či více z uvedených předmětů, minimální hodinová dotace je 1 hodina týdně. Hra na nástroj je zpravidla realizována ve skupině 2 – 3 žáků.

Hra na nástroj zahrnuje tato studijní zaměření (v tabulce vyučovací předměty stejného názvu), pro která je učební plán HO - I - 1 závazný: Hra na zobcovou flétnu, Hra na příčnou flétnu, Hra na hoboj, Hra na klarinet, Hra na saxofon, Hra na fagot, Hra na trubku, Hra na lesní roh, Hra na pozoun/tenor, Hra na bicí nástroje, Hra na housle/violu, Hra na violoncello, Hra na kontrabas, Hra na klavír, Hra na akordeon, Hra na kytaru, Sólový zpěv.

Učební plán HO - I - 1: I. stupeň - Hra na nástroj, Sólový zpěv

		1. roč	2. roč	3. roč	4. roč	5. roč	6. roč	7. roč
Hudební interpretace a tvorba	Hra na nástroj nebo Sólový zpěv	1-1,5	1-1,5	1-1,5	1-1,5	1-1,5	1-1,5	1-1,5
	Hudební praxe (hra v souboru, orchestru, hra v souboru Osminka, komorní hra, korepetice, čtyřruční hra, komorní a sborový zpěv, historicko-estetický seminář)	0,5-2 N	0,5-2 N	0,5-2 N	0,5-2	0,5-2	1 - 2	1-2
Recepce a reflexe hudby	Hudební nauka	1	1	1	1	1	-	-
	Nástrojový seminář	-	-	-	-	-	1	-

Poznámky: Hudební praxe (N = nepovinné): žák má povinnost si od 4. ročníku zvolit jeden z uvedených předmětů, od 1. ročníku do 3. ročníku je hudební praxe nepovinná. Žák může docházet na více předmětů z nabídky hudební praxe.

Hra na nástroj zahrnuje tato studijní zaměření (v tabulce vyučovací předměty stejného názvu), pro která je učební plán HO - I - 1 závazný: Hra na zobcovou flétnu, Hra na příčnou flétnu, Hra na hoboj, Hra na klarinet, Hra na saxofon, Hra na fagot, Hra na trubku, Hra na lesní roh, Hra na pozoun/tenor, Hra na bicí nástroje, Hra na housle/violu, Hra na violoncello, Hra na kontrabas, Hra na klavír, Hra na akordeon, Hra na kytaru, Sólový zpěv.

Učební plán HO - II - 1: II. stupeň – Hra na nástroj

		0. roč	1. roč	2. roč	3. roč	4. roč
Hudební interpretace a tvorba	Hra na nástroj/Sólový zpěv	1	1	1	1	1
Recepce a reflexe hudby	Hudební praxe (hra v souboru, orchestru, hra v souboru Osminka, komorní hra, korepetice, čtyřruční hra, komorní a sborový zpěv, historicko-estetický seminář)	-	1-2,5	1-2,5	1-2,5	1-2,5

Poznámky: Hudební praxe: žák si může v každém ročníku zvolit libovolný z uvedených předmětů. Žák může docházet na více předmětů z nabídky Hudební praxe. Učební plán H - II - 1 je závazný pro tato studijní zaměření: Hra na zobcovou flétnu, Hra na příčnou flétnu, Hra na hoboj, Hra na klarinet, Hra na saxofon, Hra na fagot, Hra na trubku, Hra na lesní roh, Hra na pozoun/tenor, Hra na bicí nástroje, Hra na housle/violu, Hra na violoncello, Hra na kontrabas, Hra na klavír, Hra na akordeon, Hra na kytaru, Sólový zpěv.

0. roč. = přípravné studium II. stupně základního studia.

Učební plán HO - I - 2: I. stupeň – Sborový zpěv

		1. roč	2. roč	3. roč	4. roč	5. roč	6. roč	7. roč
Hudební interpretace a tvorba	Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2
Recepce a reflexe hudby	Hudební nauka	1	1	1	1	1	-	-

Učební plán HO - II - 2: II. stupeň – sborový zpěv

		0. roč	1. roč	2. roč	3. roč	4. roč
Hudební interpretace a tvorba, Recepce a reflexe hudby	Sborový zpěv	2	2	2	2	2

Poznámky: 0. roč. = přípravné studium II. stupně základního studia.

Učební plán HO - I - 3: I.stupeň - Hra na elektronické klávesové nástroje

		1. roč	2. roč	3. roč	4. roč	5. roč	6. roč	7. roč
Hudební interpretace a tvorba	Hra na EKN	1	1	1	1	1	1	1
	Hra v souboru/Základy multimediální tvorby*	-	-	-	1	1	1	1
Recepce a reflexe hudby	Hudební nauka	1	1	1	1	1	-	-

Učební plán HO - II - 3: II.stupeň - Hra na elektronické klávesové nástroje

		0. roč	1. roč	2. roč	3. roč	4. roč
Hudební interpretace a tvorba	Hra na EKN	1	1	1	1	1
Recepce a reflexe hudby	Hra v souboru/Základy multimediální tvorby*	-	1	1	1	1

Poznámky: * Předmět Základy multimediální tvorby je možné během studia I. a II.stupně základního studia zařadit dle individuálního zájmu žáka. 0. roč. = přípravné studium II. stupně základního studia.

4.1.2 VÝTVARNÝ OBOR

Učební plán VO - I - 0: Přípravné studium I. stupně

	1. roč	2. roč
Přípravná výtvarná výchova	3	3

Učební plán VO - I - 1: I. stupeň Výtvarné vyjadřování

		1.roč	2.roč	3.roč	4.roč	5.roč	6.roč	7.roč
Výtvarná tvorba	Plošné vyjadřování	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	Prostorové vyjadřování	1	1	1	1	1	1	1
Recepce a reflexe	Kultura a technologie VU	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Učební plán VO – II - 1: II. stupeň Výtvarné vyjadřování

		0. roč	1. roč	2. roč	3. roč	4. roč
Výtvarná tvorba	Plošné vyjadřování	1	1	1	1	1
	Prostorové vyjadřování	1	1	1	1	1
Recepce a reflexe	Kultura a technologie VU	1	1	1	1	1

Poznámky: 0. roč. = přípravné studium 2. stupně základního studia.

4.1.3 LITERÁRNĚ-DRAMATICKÝ OBOR

Učební plán LDO – I - 0: Přípravné studium I. stupně

	1. roč	2. roč
Přípravná dramatická výchova	2	2

Učební plán LDO – I - 1: I. stupeň Základy činoherního herectví

		1. roč	2. roč	3. roč	4. roč	5. roč	6. roč	7. roč
Tvorba a interpretace Recepce a reflexe	Dramatická příprava	2	2	-	-	-	-	-
	Dramatika a slovesnost	-	-	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	Pohyb	-	-	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Přednes	-	-	-	1	1	1	1

Učební plán LDO – II - 1: II. stupeň Základy činoherního herectví

		1.roč	2.roč	3.roč	4.roč
Tvorba a interpretace Recepce a reflexe	Základy dramatické tvorby	2	2	2	2
	Sólový dramatický projev a umělecký přednes	1	1	1	1

4.1.4 TANEČNÍ OBOR

Učební plán TO – I - 0: Přípravné studium I. stupně

	1. roč	2. roč
Přípravná taneční výchova	2	2

Učební plán TO – I - 1: I.stupeň Tanec

		1.roč	2.roč	3.roč	4.roč	5.roč	6.roč	7.roč
Tvorba a interpretace Recepce a reflexe	Taneční průprava	1	1	-	-	-	-	-
	Taneční praxe	1	1	1	1	1	1	1
	Současný tanec/Lidový tanec	-	1	1	1	1	1	1
	Klasická taneční technika	-	-	1	1	1	1	1

Učební plán TO – II - 1: II. stupeň Tanec

		1.roč	2.roč	3.roč	4.roč
Tvorba a interpretace Recepce a reflexe	Taneční praxe	1	1	1	1
	Současný tanec/Lidový tanec	1	1	1	1
	Klasická taneční technika	1	1	1	1

4.2 HUDEBNÍ OBOR

4.2.1 DECHOVÉ NÁSTROJE

4.2.1.1 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA ZOBCOVOU FLÉTNU

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA ZOBCOVOU FLÉTNU

Výuka hry na zobcovou flétnu probíhá ve skupině 2-3 žáků nebo individuálně v závislosti na aktuálních možnostech školy.

I. stupeň

Přípravné studium

- » Žák má základní představy o vlastnostech tónu (výška, délka, dynamika, tvar),
- » zahraje rovný tón,
- » ovládá základní nasazení,
- » dokáže opakovat elementární rytmické modely v sudém taktu.

1. ročník

- » Žák se učí správnému postoji a držení nástroje, poloze zobce na rtu,
- » se učí technice nádechu a výdechu,
- » je veden k vnímání kvality tónu,
- » ovládá základní nasazení tónu jazykem,
- » hraje v celých, půlových, čtvrtových notách.

2.ročník

- » Žák vědomě pracuje s dechem,
- » je veden k dechové výdrži delších celků,
- » hraje rovným tónem,
- » zřetelně artikuluje,
- » si uvědomuje nutnost správného postoje při hře,
- » ovládá tónový rozsah c1-d2,
- » si osvojuje hru v osminových hodnotách,
- » hraje v celém a tříčtvrtovém taktu.

3.ročník

- » Žák hraje ve správném vzpřímeném a uvolněném postoji,
- » zdokonaluje práci s výdechem,
- » lépe proniká do zvukových možností nástroje
- » zvládá funkci levého palce

- » hraje přefukované tóny, tónový rozsah je do g²
- » orientuje se v oktávách
- » hraje v taktech 4/4, 3/4, 2/4, 3/8,
- » rozlišuje tenuto, staccato, legato
- » je schopen opakovat jednoduché melodie podle sluchu
- » dokáže zpaměti zahrát jednoduchou lidovou píseň nebo skladbu podobné náročnosti
- » rozeznává nálady smutně - vesele, dokáže je na základě získaných dovedností interpretovat
- » je schopen jednoduché souhry s dalším hlasem.

4.ročník

- » Žák je schopen intonační sebekontroly při hře stupnic,
- » chápe základní melodické fráze,
- » zvládá rozsah tónů do a²,
- » vnímá rozdílnost zvuku při změně rejstříku,
- » hraje rytmus čtvrtka s tečkou + osmina.

5.ročník

- » Žák prohlubuje tónovou kulturu a intonační představu,
- » hraje stupnice v různých artikulacích,
- » rozvíjí prstovou techniku,
- » hraje v šestnáctinových hodnotách,
- » vnímá metrum skladby,
- » začíná používat jednoduché melodické ozdoby (nátryl, mordent),
- » uplatňuje správnou intonaci při souhře.

6.ročník

- » Žák dbá na to, aby zvuková stránka projevu byla na dobré úrovni, tón plný, zvučný, kulatý
- » -zvládá rozsah do c³
- » -pracuje na zdokonalení tónu ve vysokém rejstříku
- » -hraje v rytmických útvarech osmina s tečkou + šestnáctina, triola
- » -hraje jednoduché trylky a trylky s oporou

7.ročník

- » Žák ovládá diatonicky celý rozsah nástroje,
- » hraje zvukově vyrovnaně ve všech rejstřících nástroje,
- » artikuluje zřetelně, ale jemně,
- » zvládá hru v taktech 6/8, 9/8, 12/8, 2/2,
- » reprodukuje složitější rytmické útvary: synkopa, obrácený tečkovaný rytmus,
- » využívá tempové rozlišení, dynamiku, frázování, agogiku,
- » rozumí základním hudebním výrazovým pojmům,
- » v rámci svých možností je schopen zahrát přiměřeně obtížné skladby různých stylových období, a žánrů a orientovat se v nich
- » v rámci získaných dovedností dokáže samostatně nastudovat zadanou skladbu,
- » uplatňuje se v komorní a souborové hře.

II. stupeň

Přípravné studium

- » Žák se učí správnému postoji a držení nástroje, poloze zobce na rtu,
- » se učí technice nádechu a výdechu,
- » si osvojuje základní nasazení tónu jazykem a hru legato,
- » hraje v celých, půlových, čtvrtových a osminových notách,
- » hraje rovným tónem,
- » ovládá tónový rozsah c1 - g2,
- » je schopen jednoduché souhry s dalším hlasem.

1.ročník

- » Žák používá dechovou oporu,
- » hraje zdravým, rovným tónem,
- » melodii frázuje logicky a zřetelně,
- » vnímá základní stylové rozdíly mezi skladbami různých epoch.

2.ročník

- » Žák hraje stupnice v melodicko-rytmických variacích,
- » analyzuje své technické nedostatky,
- » rozvíjí schopnost hrát z listu.

3.ročník

- » Žák pracuje na zlepšení technické úrovně hry, koordinaci prstů a jazyka,
- » samostatně navrhuje artikulační možnosti dané skladby,
- » seznamuje se s žánry nonartificiální hudby,
- » hraje další melodické ozdoby: skupinka, obal, zátryl.

4.ročník

- » Žák pracuje s barvou tónu a intonací v celém rozsahu nástroje, uplatňuje všechny získané znalosti a dovednosti,
- » ovládá hru složitějších rytmických útvarů a melodických ozdob v celém rozsahu nástroje,
- » dokáže řešit technicky obtížné pasáže,
- » v zadané skladbě samostatně řeší problematiku frázování, dýchání a výrazu,
- » rozlišuje stylová období a žánr,
- » je schopen si samostatně zvolit a vyhledat přiměřený repertoár,
- » seznamuje se s různými interpretačními přístupy,
- » hodnotí na základě svých zkušeností výkony jiných interpretů,
- » podle možností se aktivně zapojuje do souborů různého nástrojového obsazení,
- » je schopen samostatně udržovat svůj nástroj a pečovat o něj.

4.2.1.2 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA PŘÍČNOU FLÉTNU

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA PŘÍČNOU FLÉTNU

I. stupeň

Přípravné studium

- » Žák se seznámí se stavbou a údržbou nástroje,
- » získá správné základní návyky (postoj, držení flétny, tvorba nátisku, nasazení, základy, správného dýchání).

1. ročník

- » Žák pracuje na kvalitním tónu a na usazování nátisku,
- » používá přesné nasazení,
- » prohlubuje dech,
- » rozšiřuje rozsah od d¹ do e².

2. ročník

- » Žák pokračuje v tvoření kvalitního a nosného tónu v celém rozsahu, který se rozšiřuje dle možností žáka od d¹ do a²,
- » upevňuje nátisk,
- » zkvalitňuje dechovou a prstovou techniku,
- » je veden k tomu, aby se neustále poslouchal a vnímal kvalitu své hry.

3. ročník

- » Žák hraje ve správném vzpřímeném a uvolněném postoji se zvednutou hlavou a rovnými zády s rukama ve správném úhlu a výšce vzhledem k nástroji,
- » je schopen hlubokého a uvolněného nádechu bez zvedání ramen, vydechuje v souladu s hudební frází podle individuálních možností,
- » nasazuje tón konkrétně, s použitím jazyka, rozsah je od d¹ do d²,
- » orientuje se ve všech čtvrtových a osminových taktech,
- » zná noty celé, půlové, čtvrtové, osminové, šestnáctinové, půlové s tečkou, čtvrtové s tečkou, synkopu,
- » používá tenuto, legáto a portamento,
- » je schopen rozeznat a interpretovat dvě základní nálady skladeb (vesele a smutně),
- » je schopen jednoduché souhry s dalším hlasem.

4. ročník

- » Žák stále pracuje na zkvalitnění celkového hudebního projevu (tónu, nasazení, artikulace, výrazu),
- » hraje v rozsahu od c¹ do e³ včetně chromatických tónů,
- » je schopen sluchové sebekontroly a korigování tónové kvality hry,
- » pokouší se rozeznávat rozdílné nálady skladeb a podle jejich charakteru je interpretovat.

5. ročník

- » Žák pracuje s frází, s artikulací, s charakterem a výrazem skladeb,
- » používá základní melodické ozdoby (nátryl, trylek, mordent).

6. ročník

- » Žák si uvědomuje důležitost kvalitního a uvědomělého hudebního projevu s důrazem na sebekontrolu při nácviu i vlastní hře,
- » se orientuje v dynamických a tempových označeních a dokáže je použít.

7. ročník

- » Žák dobře zvládá dechovou techniku,
- » hraje v rozsahu c¹ do g³,
- » používá tenuto, legáto, portamento a staccato,
- » ovládá základní melodické ozdoby a je schopen je ve skladbě reprodukovat (trylek, zátryl, nátryl, mordent, opora, příraz),
- » využívá dynamiku,
- » podle svých schopností interpretuje skladby různých slohových období a různých žánrů.

II. stupeň

Přípravné studium

- » Žák získá správné základní návyky (postoj, držení flétny, tvorba nátisku, nasazení, základy správného dýchání),
- » zná noty celé, půlové, čtvrté, osminové, půlové s tečkou,
- » hraje v rozsahu d¹ do d³ - používá tenuto a legato,
- » je schopen rozeznat a interpretovat základní nálady skladeb,
- » je veden k tomu, aby se neustále poslouchal a vnímal kvalitu své hry.

1. ročník

- » Žák dbá na kvalitní využívání získaných dovedností při hře na příčnou flétnu,
- » soustřeďuje se na práci s dechem a kvalitou tónu,
- » zlepšuje technickou úroveň hry,
- » pracuje s výrazem i s charakterem jednotlivých skladeb.

2. ročník

- » Žák je schopen samostatného nastudování skladby z hlediska frázování, artikulace, nádechů, ozdob, charakteru, intonace).

3. ročník

- » Žák preferuje vlastní kvalitní interpretaci a dbá na neustálou sebekontrolu,
- » v rámci možností řeší zadané úkoly samostatně,
- » interpretuje skladby různých stylových období a žánrů.

4. ročník

- » Žák uplatňuje všechny získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje,
- » je schopen hrát delší fráze na jeden nádech,
- » je schopen jednotlivé fráze rozeznat a výrazově oddělit,
- » dbá na kvalitu tónu v celém rozsahu nástroje,
- » je schopen rozeznat a interpretovat skladby různých stylových období a žánrů,
- » dle možností se aktivně zapojuje do souborů různého nástrojového obsazení a žánrového zaměření,
- » je schopen si samostatně zvolit, vyhledat a nastudovat přiměřený repertoár.

4.2.1.3 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA KLARINET

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA KLARINET

I. stupeň

Přípravné studium

- » Žák je seznámen se základy dechové techniky, s nástrojem, jeho údržbou a zacházením,
- » je seznámen s funkcí plátku, jeho používáním a kompletací
- » s hubičkou,
- » se seznamuje se správným držením těla při hře i s držením nástroje.

1. ročník

- » Žák je seznámen s nástrojem a základní údržbou,
- » používá vhodnou hubičku,
- » je poučen o zacházení s plátkem a volbou správné tvrdosti,
- » zná správný postoj, držení nástroje a polohu prstů,
- » rozvíjí práci s dechem,
- » je poučen o tvoření tónu,
- » je poučen o nasazení tónu a základních technikách nasazení – tenuto, legato,
- » rozvíjí hudební sluch a rytmické cítění,
- » hraje z not a z paměti,
- » hraje skladbičky s učitelem,
- » hraje za doprovodu klavíru,
- » získává návyky správného postupu při cvičení.

2. ročník

- » Žák rozvíjí práci s dechem,
- » věnuje se práci na nasazení tónu a jeho tvoření,
- » zdokonaluje techniku nasazení tenuto, legato,
- » rozvíjí hudební sluch,
- » rozvíjí rytmické cítění a vnímá metrum skladeb,

- » rozvíjí hudební představivost,
- » rozvíjí hudební paměť,
- » je schopen souhry s dalším hlasem a s klavírním doprovodem.

3. ročník

- » Žák hraje ve správném vzpřímeném a uvolněném postoji a drží nástroj uvolněně,
- » ovládá brániční dýchání, zřetelné nasazení a snaží se tvořit kultivovaný tón,
- » zvládá rozsah do c3,
- » hraje v taktech 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8,
- » orientuje se v rytmech čtvrtová nota s tečkou a osminová, synkopa a triola,
- » ovládá způsoby hry tenuto, legato, non legato,
- » rozvíjí cit pro melodii, stavbu fráze, ovládá elementární výrazové prostředky a využívá je při interpretaci skladeb,
- » je schopen souhry s dalším hlasem,
- » umí zopakovat jednoduchý melodický nebo rytmický motiv,
- » chápe nutnost systematické přípravy.

4. ročník

- » Žák pracuje na rozvoji dechové techniky,
- » ovládá vybraná dechová cvičení,
- » rozvíjí kultivovaný tón,
- » je seznámen s technikou nasazení portamento, staccato,
- » zdokonaluje rytmické citění a vnímá metrum skladeb,
- » pracuje s dynamikou,
- » zvládá jednoduché melodické ozdoby,
- » zdokonaluje prstovou techniku,
- » umí posoudit vhodnost hubičky a tvrdost plátku,
- » hraje z listu,
- » hraje z paměti,
- » hraje s doprovodem klavíru.

5. ročník

- » Žák pracuje na rozvoji dechové techniky,
- » zdokonaluje techniku nasazení portamento, staccato,
- » postupně zvládá hru ve větším tónovém rozsahu,
- » dokáže použít vybrané melodické ozdoby,
- » je schopen hry s dynamickým rozlišením,
- » hraje s větší intonační jistotou,
- » hraje z listu,
- » hraje z paměti,
- » hraje s doprovodem klavíru.

6. ročník

- » Žák pracuje na rozvoji dechové techniky,
- » rozvíjí tónovou kulturu,
- » zdokonaluje způsob nasazení staccato,

- » hraje z listu skladby větší náročnosti,
- » hraje z paměti přednesové skladby,
- » hraje se složitějším klavírním doprovodem.

7. ročník

- » Žák dobře zvládá dechovou techniku a je schopen zahrát delší hudební frázi na jeden nádech,
- » zvládá konkrétní a čisté nasazení tónu,
- » hraje kultivovaným tónem a je schopen kontrolovat intonaci,
- » zvládá rozsah nástroje do g³,
- » orientuje se v taktech 6/8, 9/8, 12/8 a 2/2,
- » zvládá složitější rytmické útvary (obrácený tečkovaný rytmus, synkopu),
- » ovládá hru melodických ozdob (nátryl, příraz, mordent, trylek, zátryl),
- » využívá dynamiku, tempové rozlišení, frázování, agogiku, rozumí základním hudebním pojmům,
- » je schopen interpretovat skladby různého charakteru, různých stylů a žánrů,
- » sólově a s doprovodem,
- » zvládá v základních rysech frázování a rytmus v taneční a beatové hudbě,
- » je schopen samostatné práce na přiměřeně obtížné skladbě,
- » dokáže transponovat jednoduchou melodii v oktávě a je schopen,
- » zahrát lidovou píseň podle sluchu bez přípravy,
- » zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu,
- » je schopen vybrat si sám plátek,
- » zvládá samostatně základní péči o nástroj.

II. stupeň

Přípravné studium

- » Žák je seznámen s nástrojem a základní údržbou,
- » se seznamuje se správným postojem při hře včetně držení nástroje a polohy prstů,
- » je seznámen s funkcí plátku, jeho používáním a kompletací s hubičkou,
- » je seznámen se základy dechové techniky,
- » je poučen o tvoření tónu a snaží se jej tvořit kultivovaně,
- » je poučen o nasazení tónu a základních technikách nasazení – tenuto, legato,
- » zvládá rozsah do c³,
- » hraje v celých, půlových, čtvrtových a osminových notách.

1. ročník

- » Žák zdokonaluje dechovou techniku,
- » rozvíjí prstovou techniku,
- » zdokonaluje techniku nasazení staccato,
- » zdokonaluje techniku hry legato ve vysoké poloze,
- » hraje z listu,
- » hraje z paměti,
- » je schopen transpozice oktávové a z C hlasu,
- » při hře využívá větší škálu hudebně výrazových prostředků

2. ročník

- » Žák zdokonaluje dechovou techniku,
- » zdokonaluje všechny techniky nasazení,
- » pracuje na legatu ve vysoké poloze,
- » zdokonaluje hudebně výrazové techniky.

3. ročník

- » Žák zrychluje techniku hry staccato,
- » zvládá technicky náročnější hru legato ve vysoké poloze,
- » je schopen transpozice oktávové, z C hlasu a z A hlasu,
- » hraje na Es klarinet,
- » orientuje se v interpretaci různých žánrů.

4. ročník

- » Žák hraje v celém rozsahu nástroje,
- » hraje složitější rytmické útvary a melodické ozdoby,
- » rozumí problematice dýchání, frázování, výrazu,
- » hraje kultivovaným barevným tónem a je schopen kontrolovat intonaci v celém rozsahu nástroje,
- » rozlišuje rozdíly mezi skladbami různých stylových období i žánrů,
- » je schopen samostatně nastudovat nové skladby,
- » dokáže posoudit odlišnosti různých interpretačních přístupů,
- » je schopen hodnotit výkony různých interpretů,
- » je schopen zodpovědné, soustavné práce.

4.2.1.4 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA LESNÍ ROH

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA LESNÍ ROH

I. stupeň

Přípravné studium

- » Žák se seznamuje s nástrojem - jeho díly, držení nástroje a správným postojem při hře,
- » se seznamuje se zásadami správného dýchání pomocí dechových cvičení,
- » se seznamuje s tvořením funkčního nátisku a se správným umístěním nátrubku na rty,
- » po zvládnutí základní práce s dechem cvičí tvoření tónu a jeho správné nasazení,
- » nejdříve na samotném hornovém nátrubku, včetně tzv. „bzučení“ a posléze i se samotným nástrojem.

1. ročník

- » Žák se seznamuje s nástrojem - jeho díly, držení nástroje a správným postojem při hře,
- » se seznamuje se zásadami správného dýchání pomocí dechových cvičení,
- » se seznamuje s tvořením funkčního nátisku a se správným umístěním nátrubku na rty,

- » po zvládnutí základní práce s dechem cvičí tvoření tónu a jeho správné nasazení nejdříve na samotném hornovém nátrubku, včetně tzv. „bzučení“ a posléze i se samotným nástrojem,
- » nasazuje tón odtržením jazyka od zubů s vyslovením slabiky TÝ případně TÁ; při nasazení nedochází k nežádoucímu pohybu rtů a nátisku; vzduch nesmí ucházet kolem nátrubku,
- » hraje dlouhé vydržované tóny v přirozeném rozsahu (c^1 , e^1 , g^1), s cílem upevnit si základy a vytvořit patřičné návyky pro hru na nástroj, zdravým tónem s minimem nečistot,
- » správně drží nástroj vsedě nebo vestoje.,
- » zvládá rozsah $g - g^1$ (v F ladění),
- » hraje nasazovaně, legato pouze v rozsahu sekundy,
- » zná noty celé, půlové, čtvrtové.

2. ročník

- » Žák pokračuje v upevňování správných návyků hry na lesní roh,
- » nátrubek drží stále ve stejné poloze na rtech, aby v případě nežádoucího posunutí mohla být chyba napravena,
- » nadechuje se bez zvedání ramen a má uvolněný výdech,
- » postupně rozšiřuje rozsah, dechovou kapacitu a sílu zvuku,
- » pokračuje s vydržovanými tóny, nátiskovými cvičeními,
- » hraje v rozsahu $g - b^1$ (v F ladění),
- » je schopen zahrát staccato, legato,
- » hraje noty celé, půlové, čtvrtové, osminové,
- » je schopen odlišit silnější a slabší dynamiku (mf-mp), udělat crescendo a decrescendo na jednom tónu.

3. ročník

- » Žák hraje v přímém postoji nebo v sedu,
- » má dostatečně pevný nátisk bez nadměrného tlaku nátrubku na rty,
- » nadechuje se hluboce a objemně, ramena se nezvedají; výdech je prováděn s pocitem uvolněnosti,
- » nasazuje tóny odtržením jazyka od zubů s vyslovením slabiky TÝ případně TÁ,
- » je schopen hrát tóny zdravým, rovným, dostatečně silným zvukem v rámci svého rozsahu s minimem nežádoucích kazů v tónu (vrčení, šelest, nečistoty),
- » má rozsah $g - c^2$ (v F ladění),
- » je schopen zahrát bez výraznějších intervalových skoků staccato a v rozpětí velké tercie legato,
- » dokáže tónově odlišit silnější a slabší dynamiku; je schopen udělat crescendo, decrescendo na jednom tónu,
- » hraje noty celé, půlové, čtvrtové, půlové s tečkou, osminové,
- » orientuje se v taktech 4/4, 3/4, 2/4.

4. ročník

- » Žák se věnuje nácvičce vybraných skladeb z paměti dle individuálních možností,
- » hraje silným, zdravým a vkusným tónem,
- » se postupně zapojuje do komorních souborů a orchestrů různého složení s ohledem na své schopnosti,
- » má rozsah $e - e^2$ (v F ladění),
- » je schopen zahrát $p - mf - f$ ve všech polohách nástroje,
- » hraje noty osminové, šestnáctinové,

- » se orientuje ve složitějším zápise a v taktových označeních.

5. ročník

- » Žák si upevňuje stávající rozsah při zachování tónové uvolněnosti,
- » nasazuje správným rozeznáním tónu bez nečistot,
- » hraje kultivovaným a ušlechtilým tónem,
- » se zdokonaluje v intonační představivosti,
- » žák prohlubuje své hudební cítění spolu s dynamikou a agogikou,
- » je schopný hrát z paměti již těžší skladby,
- » je schopen s nacvičenou skladbou vystoupit veřejně,
- » má rozsah d-e² (v F ladění),
- » je schopen odlišit dynamiku p - mf - f - ff.

6. ročník

- » Žák vědomě ovládá dech,
- » prohlubuje dynamické rozdíly při hře,
- » dostává samostatné úkoly při studiu nových skladeb,
- » se seznamuje s hrou v basovém klíči a s problematikou transpozic,
- » má rozsah c-f² (v F ladění),
- » je schopen odlišit dynamiku p - mf - f - ff, akcenty a sforzato.

7. ročník

- » Žák zlepšuje schopnost hry hladkého legata i při větších intervalových skocích (kvinty, sexty), a to nácvikem retních vazeb s obměňováním artikulace,
- » je schopen zahrát z listu jednodušší skladby,
- » projevuje samostatnost při ladění nástroje,
- » zvyšuje jistotu nasazení v krajních polohách rozsahu,
- » zdokonaluje technické dovednosti v osminových a šestnáctinových hodnotách,
- » má rozsah c-g² (v F ladění),
- » je schopen odlišit dynamiku p - mp - mf - f - ff, používá dynamiku a agogiku v průběhu hudební fráze,
- » hraje staccato, legato, tenuto, portamento.

II. stupeň

Přípravné studium

- » Žák se seznamuje se základy hry na lesní roh,
- » tvoří funkční nátisk a osvojuje si správné umístění nátrubky na rty,
- » si upevňuje správnou techniku dýchání spolu s vědomým ovládním dechu,
- » nasazuje tón odtržením jazyka od zubů s vyslovením slabiky TÝ případně TÁ,
- » žák hraje nasazovaně, legato pouze do rozpětí velké tercie,
- » žák hraje noty celé, půlové, čtvrtkové, osminové,
- » má rozsah g- b¹ (v F ladění).

1. ročník

- » Žák dovede zahrát z listu složitější party,
- » se snaží o zvládnutí dvojitého jazyka včetně jeho použití v praxi,
- » zvyšuje své schopnosti orientace ve složitějším notovém zápise,
- » dokáže pracovat s barvou tónu,
- » dokáže pohotově číst a hrát v basovém klíči,
- » je schopen hrát v transpozici in Es,
- » je schopen samostatně pracovat a přemýšlet o hraných skladbách a jejich správném nácvičování,
- » upevňuje rozsah (c-g²) a povolna ho dále rozšiřuje,
- » je schopen odlišit jemné dynamické odstíny v celém rozsahu.

2. ročník

- » Žák prohlubuje své znalosti transpozic,
- » zná vlastnosti stylu hry bouché a snaží se ho použít v praxi,
- » neustále zdokonaluje celkovou techniku hry (dýchání, nasazování tónů, legato, rozšiřování rozsahu, frázování, technické dovednosti).

3. ročník

- » Žák má správnou intonační a hudební představivost,
- » rozšiřuje své dovednosti prostřednictvím náročnějších etud a přednesů,
- » se zabývá odlišnostmi různých stylů (klasicismus, romantismus),
- » nacvičuje retní trylek a snaží se ho použít v praxi,
- » prohlubuje své znalosti transpozic a hudební paměť,
- » je pohotový při hře.

4. ročník

- » Žák je schopný orientovat se ve složitějších rytmech a zápisech,
- » dokáže prakticky používat nejběžnější transpozice,
- » samostatně přemýšlí o správném dýchání, účelném cvičení a nastudování skladby, své poznatky dokáže konzultovat s vyučujícím,
- » žák dokáže popsat a analyzovat vyslechnutý interpretační výkon v rámci svých možností,
- » žák se zdokonaluje ve všech schopnostech potřebných k ansámblové a orchestrální hře.

4.2.1.5 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA TRUBKU

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA TRUBKU

I. stupeň

Přípravné studium

- » Žák je seznámen se základy dechové techniky,
- » je seznámen s nástrojem a veškerou činností potřebnou pro jeho kompletaci,
- » je seznámen se zásadami základní údržby nástroje,

- » je seznámen se základy tvorby tónu na základě nátiskových cvičení a vydržovaných tónů.

1. ročník

- » Žák je poučen o vhodné velikosti nátrubku,
- » je seznámen se způsobem, kterým se tvoří tón,
- » procvičuje nasazení tónu,
- » zvládá základní techniky nasazení- tenuto, legato,
- » cvičí dlouhé tóny na nátrubek,
- » používá dechová cvičení,
- » je seznámen s nástrojem a veškerou činností potřebnou pro jeho kompletaci,
- » je seznámen se zásadami základní údržby nástroje,
- » rozvíjí hudební sluch a rytmické cítění,
- » hraje s doprovodem klavíru,
- » získává návyky správného postupu při cvičení.

2. ročník

- » Žák procvičuje dech pomocí dechových cvičení,
- » pracuje na zdokonalování tvoření tónu,
- » používá nátisková cvičení,
- » se snaží o zesílení tónu a zvětšení rozsahu,
- » pracuje s dynamikou p, f,
- » rozvíjí svou hudební představivost,
- » rozvíjí svou hudební paměť.

3. ročník

- » Žák hraje ve správném vzpřímeném a uvolněném postoji,
- » drží nástroj uvolněně bez křečí,
- » ovládá brániční dýchání, konkrétní nasazení a snaží se tvořit kultivovaný tón,
- » zvládá rozsah nástroje alespoň od c1 do e2,
- » hraje v taktech 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8,
- » orientuje se v rytmech čtvrtá nota s tečkou a osminová, synkopa a triola,
- » rozvíjí cit pro melodii, stavbu fráze, ovládá elementární výrazové prostředky a využívá je při interpretaci skladeb,
- » dokáže hrát svůj hlas při souhře s dalším nástrojem,
- » umí zopakovat jednoduchý melodický nebo rytmický motiv,
- » chápe nutnost systematické přípravy.

4. ročník

- » Žák používá dechová cvičení,
- » procvičuje nátisk pomocí nátiskových cvičení,
- » rozvíjí kultivovaný tón,
- » zdokonaluje nasazení tónu,
- » tříbí rytmické cítění a vnímá metrum skladeb,
- » pracuje s dynamikou p, f, mf,
- » hraje z listu,
- » hraje z paměti,
- » hraje s jiným hudebním nástrojem,

- » hraje s klavírem.

5. ročník

- » Žák rozšiřuje rozsah,
- » rozvíjí kulturu tónu,
- » zdokonaluje techniku nasazení,
- » používá a procvičuje melodické ozdoby,
- » procvičuje intonaci pomocí intonačních cvičení,
- » žák hraje z listu,
- » hraje z paměti,
- » žák hraje s doprovodem klavíru.

6. ročník

- » Žák hraje kultivovaným tónem, s využitím větší dynamické škály,
- » tón nasazuje s větší jistotou bez nežádoucích zvuků,
- » používá a procvičuje složitější melodické ozdoby,
- » hraje z listu náročnější party,
- » hraje z paměti.

7. ročník

- » Žák dobře zvládá dechovou techniku,
- » je schopen zahrát delší hudební frázi,
- » je schopen zahrát a přesně nasadit kvalitní tón v pianu, mezzoforte , forte,
- » používá artikulační slabiky T a D, popřípadně jejich kombinace,
- » hraje v celém tónovém rozsahu nástroje, alespoň od g do g²,
- » orientuje se v taktech 2/2, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8,
- » je schopen reprodukovat složitější rytmické útvary (synkopa, triola, obrácený tečkovaný rytmus),
- » je schopen rozlišit základní rozdíl mezi klasickým a jazzovým způsobem hry, především přenesení důrazů na lehké doby,
- » ovládá hru základních melodických ozdob (nátryl, mordent, oporu, trylek),
- » rozumí základním výrazovým pojmům,
- » dokáže interpretovat skladby různého charakteru,
- » dle svých schopností interpretuje skladby různých stylů a žánrů sólově a s doprovodem,
- » je schopen samostatné práce při nácvičku skladby,
- » dokáže používat elementární transpozici na jednoduchém motivu, má představu o transponování v ladění C a je schopen zahrát z paměti jednoduchou píseň.

II. stupeň

Přípravné studium

- » Žák je seznámen s nástrojem, se základy tvoření tónu, se základy dechové techniky,
- » je schopen přesného nasazení tónu,
- » zvládá základní techniky nasazení- tenuto, legato,
- » hraje ve správném vzpřímeném a uvolněném postoji,
- » hraje noty celé, půlové, čtvrté, osminové,

- » hraje v rozsahu c1 do e2.

1. ročník

- » Žák používá dechová cvičení,
- » rozšiřuje rozsah,
- » rozvíjí tónovou kulturu,
- » zdokonaluje techniku nasazení,
- » procvičuje a používá melodické ozdoby,
- » pracuje s dynamikou,
- » zpřesňuje intonaci pomocí intonačních cvičení,
- » hraje z listu,
- » hraje z paměti,
- » osvojuje si základy jazzového frázování,
- » nasazuje také na d,
- » hraje s klavírem,
- » je seznámen s postupy elementární improvizace.

2. ročník

- » Žák používá rozmanitá dechová cvičení k prodloužení frází,
- » v rámci možností rozšiřuje použitelný rozsah, ve kterém hraje intonačně přesně,
- » využívá větší dynamickou škálu,
- » chápe jazzové frázování a dokáže je použít.

3. ročník

- » Žák prohlubuje všechny získané znalosti a dovednosti,
- » ovládá hru složitějších rytmických útvarů a melodických ozdob
- » je schopen pohotové hry z listu,
- » se samostatně orientuje ve složitějším notovém zápisu,
- » samostatně zvládá frázování a výraz u studovaných skladeb,
- » uvědoměle se snaží o kultivovaný tón ve zvládnutém rozsahu, pracuje s barvou tónu,
- » je schopen rozlišit rozdíly mezi skladbami různých stylových období a žánrů.

4. ročník

- » Žák uplatňuje všechny doposud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje,
- » ovládá hru složitějších rytmických útvarů a melodických ozdob,
- » je schopen samostatně se orientovat ve skladbě,
- » dokáže řešit technicky obtížné pasáže u studovaných skladeb,
- » uvědoměle se snaží o kultivovaný tón v celém rozsahu nástroje, pracuje s barvou tónu,
- » je schopen rozlišit a zhodnotit rozdíly v interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů,
- » zajímá se o studium nových skladeb.

4.2.1.6 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA HOBOJ

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA HOBOJ

I. stupeň

Přípravné studium

- » Žák se seznamuje s nástrojem a základní údržbou,
- » se učí manipulovat se strojkem,
- » hraje ve správném vzpřímeném postoji, nástroj drží uvolněně bez křečí.
- » se učí tvořit a nasazovat tón (slabika TÝ, případně TÁ),
- » hraje tenuto a legato,
- » hraje v rozsahu g1 – d2.

1. ročník

- » Žák se seznamuje s nástrojem a základní údržbou,
- » se učí manipulovat se strojkem,
- » hraje ve správném vzpřímeném postoji, nástroj drží uvolněně bez křečí,
- » provádí dechová cvičení,
- » se učí tvořit a nasazovat tón (slabika TÝ, případně TÁ),
- » hraje tenuto a legato,
- » rozvíjí hudební sluch a rytmické cítění,
- » hraje z not i z paměti,
- » hraje s učitelem,
- » hraje s klavírem,
- » si osvojuje návyk pravidelné domácí přípravy a správného postupu při cvičení.

2. ročník

- » Žák provádí dechová cvičení pro osvojení bráničního dýchání,
- » zdokonaluje nasazení tónu – tenuto, legato, staccato,
- » rozvíjí prstovou techniku pomocí prstových cvičení,
- » rozvíjí hudební sluch,
- » hraje v rozsahu c1 – g2,
- » prohlubuje intonační a rytmické cítění,
- » rozvíjí hudební představivost,
- » rozvíjí hudební paměť,
- » hraje s dalším nástrojem,
- » začíná s veřejnou prezentací na koncertech.

3. ročník

- » Žák provádí dechová cvičení pro zdokonalování bráničního dýchání,
- » zdokonaluje tvorbu tónu a jemné nasazení (tenuto, legato, staccato),
- » pracuje na rozvoji kultivovaného barevného tónu,
- » rozvíjí prstovou techniku,
- » hraje v rozsahu c¹ – c³.

- » prohlubuje intonační a rytmické cítění,
- » rozvíjí cit pro melodii a stavbu fráze,
- » rozlišuje základní charakter skladby – vesele, smutně,
- » rozvíjí hudební představivost.

4. ročník

- » Žák zdokonaluje brániční dýchání,
- » pracuje na jemném nasazení tónu v mezzoforte,
- » pracuje na intonační stabilitě tónů,
- » tříbí rytmické cítění a vnímání metra skladeb,
- » pracuje s dynamikou,
- » začíná používat jednoduché melodické ozdoby - nátryl, mordent,
- » zdokonaluje prstovou techniku,
- » hraje z listu.

5. ročník

- » Žák rozvíjí kulturu tónu v celém zvládnutém rozsahu,
- » rozvíjí prstovou techniku v rychlejších tempech,
- » pracuje na jemném nasazení tónu v mezzopianu,
- » zdokonaluje techniku nasazení (tenuto, legato, staccato, portamento),
- » rozšiřuje rozsah b – d3,
- » pracuje s dynamikou,
- » zdokonaluje intonační představivost,
- » používá melodické ozdoby (nátryl, mordent, trylek),
- » je schopen souhry s dalšími nástroji.

6. ročník

- » Žák pracuje na prodloužení dechové výdrže,
- » rozvíjí kulturu tónu a prstovou techniku,
- » zdokonaluje způsob nasazení staccata,
- » rozšiřuje rozsah do e3,
- » používá melodické ozdoby (nátryl, mordent, trylek, příraz).

7. ročník

- » Žák zvládá delší dechové fráze,
- » hraje kultivovaným tónem,
- » je zručný v prstové technice,
- » pracuje na jemném nasazení tónu v pianu,
- » zdokonaluje nasazení staccata,
- » pracuje s dynamikou,
- » používá melodické ozdoby (nátryl, mordent, trylek, příraz, zátryl).

II. stupeň

Přípravné studium

- » Žák se seznamuje s nástrojem a základní údržbou,
- » se učí manipulovat se strojkem,
- » hraje ve správném vzpřímeném postoji, nástroj drží uvolněně bez křečí,
- » se učí tvořit a nasazovat tón (slabika TÝ, případně TÁ),
- » hraje tenuto a legato,
- » rozvíjí kulturu tónu a prstovou techniku,
- » pracuje na výrazu skladby (vesele, smutně),
- » hraje v rozsahu c1 – g2.

1. ročník

- » Žák pracuje s barvou tónu,
- » rozšiřuje rozsah do f3,
- » zdokonaluje nasazení tónu, intonaci a rozšiřuje dynamické dovednosti ve všech polohách,
- » prohlubuje orientaci ve složitějších rytmických útvarech,
- » zrychluje jednoduché staccato,
- » studuje orchestrální party přiměřené obtížnosti,
- » zdokonaluje hru z listu,
- » prohlubuje hudební paměť,
- » se postupně seznamuje s frázováním a výslovností v taneční a beatové hudbě,
- » se zapojuje dle možností do souborů různého obsazení.

2. ročník

- » Žák neustále zdokonaluje celkovou techniku hry,
- » prohlubuje hudební paměť,
- » studuje orchestrální party,
- » zdokonaluje hru z listu,
- » zdokonaluje frázování a výslovnost v taneční a beatové hudbě,
- » je schopen samostatně pracovat na studované skladbě,
- » se aktivně zapojuje do souborů různých obsazení.

3. ročník

- » Žák hraje v celém rozsahu nástroje,
- » má správnou intonační a hudební představivost,
- » zrychluje jednoduché staccato, dle potřeby se seznamuje se staccatem dvojitým,
- » zdokonaluje hru z listu,
- » neustále rozšiřuje své technické dovednosti,
- » detailně se zabývá odlišnostmi různých stylů,
- » studuje orchestrální party,
- » se aktivně zapojuje do souborů různých obsazení a žánrů.

4. ročník

- » Žák uplatňuje všechny doposud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje,

- » ovládá hru složitějších rytmických útvarů a melodických ozdob,
- » je schopen samostatné orientace ve skladbě, dokáže řešit technicky obtížné pasáže, u studovaných skladeb řeší problematiku dýchání, frázování a výrazu,
- » hraje kvalitním tónem, pracuje s barvou tónu, dynamikou a intonací v celém rozsahu nástroje,
- » je schopen řešit rozdíly mezi skladbami různých stylových období a žánrů,
- » se podle možností aktivně zapojuje do souborů různého nástrojového obsazení i různých žánrů,
- » se zajímá o studium nových skladeb a seznamuje s různými interpretačními přístupy, na základě svých zkušeností se snaží výkony interpretů hodnotit.

4.2.1.7 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA SAXOFON

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA SAXOFON

I. stupeň

Přípravné studium

- » Žák je seznámen se základy dechové techniky,
- » je seznámen s nástrojem, jeho sestavením a základní údržbou,
- » je seznámen s plátkem a jeho používáním, navázáním na hubičku,
- » je seznámen se základy tvoření tónu,
- » je seznámen s postojem včetně držení nástroje a polohy rukou při hře.

1.ročník

- » Žák zná správné držení nástroje a správný postoj při hře,
- » je seznámen se správným dýcháním,
- » pracuje na vytvoření správného nátisku,
- » zvládá základní nasazení tónu (détaché) g1 - c3,
- » v legatu zvládá rozsah nástroje d1-d3,
- » využívá při hře základní dynamiku f a p včetně jejich postupných změn (crescendo, decrescendo),
- » zvládá základní rytmické rozdělení (hodnoty celé, půlové, čtvrtkové, osminové, šestnáctinové a malá triola).

2.ročník

- » Žák ovládá psaný rozsah nástroje b - fis3 (f3) v mf a f,
- » pracuje na usazování nátisku a zlepšuje nasazení,
- » se snaží o bráničnické dýchání,
- » zlepšuje kvalitu tónu; chápe práci krku při hře a snaží se jej aktivně zapojovat do procesu hry,
- » se seznamuje s pojmem „referenční tón“ a prací s ním, zlepšuje ozev a intonaci,
- » nacvičuje nasazení staccato,
- » zvládá základní artikulaci (2 legato + 2 nasazeně; 2 nas. + 2 leg.; 3 leg. + 1 nas.; 1 nas. + 3 leg.),
- » seznamuje se s pojmem „fráze“ a zásadami frázování, zvládá ritardando,
- » dokáže zahrát velkou triolu a synkopu,
- » zvládá dynamické rozdíly p, mf, f,

- » zvládá samostatně nastudovat jednodušší cvičení.

3.ročník

- » Žák ovládá celý psaný rozsah nástroje b-fis3 (f3) v různých dynamikách,
- » má osvojeno správné držení těla a nástroje, dýchání a práci s bránicí, nátisk a nasazení. ák se snaží hrát kultivovaným tónem,
- » zvládá lehčí prstovou techniku, spoje v legato, staccato v pomalejším tempu a základní artikulace,
- » orientuje se v běžně užívaných taktech a základních rytmických útvarech,
- » rozvíjí cit pro melodii, stavbu fráze a ovládá elementární výrazové prostředky a využívá je při interpretaci skladeb,
- » chápe nutnost systematické každodenní přípravy,
- » si dokáže samostatně vybrat plátek.

4.ročník

- » Žák plně ovládá celý psaný rozsah nástroje b-fis3 (f3) ve všech dynamikách legato a nasazeně,
- » správně používá bránici,
- » žák zdokonaluje nasazení i v krajaních polohách a dynamikách,
- » nacvičuje nasazení portamento,
- » zvládá složitější artikulace a rytmické útvary,
- » se seznamuje s rozdílnou interpretací skladeb různých historických období,
- » se seznamuje s hrou z listu,
- » se seznamuje s principy komorní hry a jejího nácvičku.

5. ročník

- » Žák se seznamuje s oblastí jazzu a moderní populární hudby a odlišnými přístupy ke hře těchto žánrů,
- » se seznamuje s rozdílnými způsoby nasazení (TxD),
- » se seznamuje se základy interpretace swingu,
- » se zdokonaluje v prstové a nátiskové technice,
- » nacvičuje odlehčování a zrychlování nasazení (staccato),
- » používá základní melodické ozdoby,
- » zvládá vyšší nátiskovou zátěž.

6. ročník

- » Žák se seznamuje s různými žánry moderní populární hudby a jejich základní interpretací,
- » zvyšuje nátiskovou jistotu a flexibilitu,
- » aktivně používá dynamické rozpětí pp až- ff v celém rozsahu nástroje,
- » zvyšuje rytmickou jistotu a suverenitu,
- » se zdokonaluje v prstové technice,
- » zvládá (v oblasti klasické hudby) práci na výrazu sólové skladby,
- » se orientuje ve složitějších rytmických útvarech včetně střídání taktů; 5/4 (5/8) takt.

7. ročník

- » Žák prohlubuje znalosti a dovednosti nabyté při předchozím studiu,

- » se samostatně orientuje ve složitějších frázích a rytmických útvarech,
- » zvládá samostatně nastudovat etudu,
- » stylově interpretuje skladby z různých historických období,
- » v oblasti moderní populární hudby dokáže interpretovat základní žánry,
- » dále upevňuje nátiskovou jistotu,
- » se seznamuje s jinými technikami hry na nástroj,
- » je schopen si samostatně vybrat kvalitní plátek, v případě potřeby je schopen si ho sám neinvazivně upravit.

II.stupeň

Přípravné studium

- » Žák je seznámen s nástrojem, jeho sestavením a základní údržbou,
- » je seznámen s plátkem a jeho používáním, navázáním na hubičku,
- » je poučen o správném držení těla a nástroje,
- » je poučen o správném dýchání a práci s bránicí,
- » snaží se hrát kultivovaným tónem,
- » zvládá základní nasazení tónu a hru legatu,
- » zvládá základní rytmické rozdělení (hodnoty celé, půlové, čtvrté, osminové),
- » ovládá celý rozsah nástroje.

1. ročník

- » Žák se zaměří dle individuálních požadavků na klasickou (a) nebo moderní populární (b) hudbu,
- » zdokonaluje dechovou techniku,
- » zdokonaluje prstovou techniku,
- » zvládá větší nátiskovou zátěž,
- » zdokonaluje nasazení a ozev tónu různými technikami,
- » zvládá obtížnější intervalové skoky,
- » (a) samostatně řeší dýchání a fráze,
- » (b) hraje stylovou čistotou v oblasti moderní populární hudby.

2. ročník

- » Žák zdokonaluje nabyté dovednosti z předchozího studia,
- » zdokonaluje prstovou techniku,
- » zdokonaluje nasazení a ozev tónu různými technikami,
- » zvládá obtížnější intervalové skoky,
- » je schopen samostatného nastudování přiměřeně obtížné skladby,
- » (a) se seznamuje s technikou nižších přefukovaný tónů,
- » (b) žák se seznamuje se základy improvizace.

3. ročník

- » Žák zdokonaluje nabyté dovednosti z předchozího studia,
- » zrychluje prstovou techniku,
- » zdokonaluje nasazení a ozev tónu různými technikami,

- » zvládá obtížné intervalové skoky,
- » (a) se seznamuje s moderními výrazovými technikami hry na saxofon
- » (b) zvládá základy improvizace

4. ročník

- » Žák hraje složitější rytmické útvary,
- » rozumí problematice dýchání, frázování, výrazu,
- » pracuje s barvou tónu a intonací v celém rozsahu nástroje,
- » rozlišuje rozdíly mezi skladbami různých stylových období i žánrů,
- » je schopen samostatně nastudovat skladbu,
- » je schopen hodnocení výkonů různých interpretů,
- » (a) zvládá moderní výrazové techniky hry na saxofon,
- » (b) zvládá improvizaci ve složitějších harmoniích.

4.2.1.8 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA FAGOT

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA FAGOT

I. stupeň

1. ročník

- » žák se seznamuje se základním principem složení a rozložení nástroje a elementárně o jeho péči,
- » zaujímá správný postoj a držení nástroje vzhledem ke korpusu těla,
- » správný postoj zaručuje uvolněné kombinované dýchání,
- » je cíleně veden od začátku k přirozenému a jistému nátisku, tím je zaručena i intonační stabilita tónů, nasazení konkrétní bez šumů,
- » dokáže zahrát jednoduchou frázi v tónech půlových, čtvrtových, osminových, noty s tečkou.

2. ročník

- » Žák zvládá delší fráze a stále složitější rytmické útvary, hodnoty triol za předpokladu stálého dynamického napětí a intonační stability v základních hmatech,
- » rozsah nástroje se postupně rozšiřuje směrem nahoru do c jedna dolů do E,
- » pracuje s nasazením tónů a odliší hru staccato i legato,
- » dokáže sám zhodnotit základní kvalitu strojků, tvrdý, měkký a s pomocí učitele zabezpečit jeho ozev.

3. ročník

- » žák dokáže sám správně sestavit nástroj a připravit ho ke hře, stará se o jeho bezpečnost a funkčnost (spolu s učitelem), po hraní nástroj složí a vyře,
- » hraje ve správném postoji (možno i v sedě), drží nástroj uvolněně a ve správném úhlu (tzn. bez křeče a strnulosti),
- » nádech provádí kombinovaným dýcháním (bez zvedání ramen),
- » výdech pak je plynulý bez kolísavých nárazů,

- » žák dokáže dechem kopírovat fráze,
- » nasazení tónu je konkrétní a vychází z uvědomělé práce jazykem,
- » tón pak je rovný intonačně uchopitelný po celou hodnotu noty,
- » dokáže zahrát rytmické útvary v tempu zadané skladby,
- » rozlišuje hodnoty od not celých až po šestnáctinové,
- » zvládá hru triol, orientuje se v taktech lichých i sudých,
- » rozsah nástroje zvládá (podle individuálních dispozic) od velkého F (C) po jednočárkované g v chromatickém rozsahu a základních hmatech,
- » žák je schopen odlišit v jednoduchých modelech orchestrální a sólovou sazbu (tzn. respektuje intonačně i výrazově elementární komorní skladby a souhru s klavírem).

4. ročník

- » Žák rozšiřuje intonační jistotu svého nástroje i díky některým pomocným hmatům, jedná se o individuální poznatek v duchu úrovně svého nástroje,
- » dokáže i samostatně zvládat řazení frází (viz. hudební nauka), tím zajišťuje konsekventnost skladby,
- » navazuje v hmatové rovině na základní trylkové hmaty a aplikuje je na zvolenou skladbu,
- » učí se chápat rozdíl mezi hrou sólovou s klavírem a komorní sazbou, stále více je schopen se intonačně i výrazově přizpůsobit ostatním nástrojům, v důsledku toho je stále rozšiřován nejen nástrojový rozsah základních tónů, ale i pomocných hmatů.

5. ročník

- » žák je veden k přiměřené samostatnosti a vlastnímu názoru na pojetí studovaného díla, je schopen za pomoci učitele rozlišit jednotlivé fráze a určit vrch i důl melodie, to vede k správnému rozvržení dechového potenciálu,
- » disponuje stále větší dynamickou škálou, při zachování intonační jistoty,
- » se hlouběji zajímá o literaturu pro svůj nástroj,
- » rozlišuje interpretační odlišnosti a charakter tónu,
- » využívá poslech a internetové adresy.

6. ročník

- » Žák přijímá uceleně základy dynamického stereotypu na svém nástroji,
- » po stránce hmatové na vhodných etudách rozvíjí šablonu sekvencí v různých tóninách, do 4 křížků a bé, na různých tónových modelech
- » rozvíjí hru melodických ozdob a dokáže je správně aplikovat na skladby daného slohového období,
- » rozšiřuje si náhled na moderní notovou sazbu a analyzuje ji
- » jednodušší notový materiál dokáže nastudovat samostatně po stránce technické, výrazové i interpretační
- » za pomoci internetu má přehled o orchestrálních partech a světové fagotové literatuře, návštěvy koncertů, hudebně estetické semináře

7. ročník

- » Žák zvládá přirozeně kombinované dýchání a dokáže ho praktikovat na jednotlivých hudebních frázích, dokáže hospodařit s dechem na dlouhých i kratších frázích,
- » nasazení tónu je úměrné a odpovídá notovému zápisu tenuto, legato, portamento, staccato

- » zvládá intonačně přesně rozsah nástroje B¹ až c², též s pomocnými hmaty dle dispozic svého nástroje
- » orientuje se v taktech složených a zvládá složitější rytmus moderní notové sazby, kvintoly, septoly atp.
- » interpretuje rozdíly stylů a žánrů v sólovém projevu, rozdíly v pojetí melodických ozdob, dynamiky, frázování, tempa, agogiky, jednotlivých slohových období,
- » je schopen v notovém záznamu analyzovat základní výrazové pojmy
- » chápe rozdíly sólového hraní a je schopen přizpůsobit se a respektovat doprovod, a to jak continuo, tak komorní sazbu
- » žák je veden i k určité samostatnosti a vlastnímu názoru při studiu přednesové literatury
- » dokáže se uplatnit v komorní hře a v orchestrálním obsazení
- » žák zvládá elementární kroky při výrobě a úpravě strojků

II. stupeň

Přípravné studium

- » Žák je seznámen se správnými návyky dechové problematiky a pracuje na jejich osvojení,
- » správně drží nástroj,
- » zvládá nasazení kvalitního tónu,
- » pomocí notového záznamu rozlišuje střední tetrachord hmatově,
- » pracuje na tónové délce a tónové modulaci.

1. ročník

- » Žák samostatně zvládá repertoár jak po stránce technické, tak přednesové,
- » má vlastní názor narůzné interpretační nuance a získává je i pasivním poslechem přednesové literatury,
- » seznamuje se s problematikou orchestrálních partů na vyšší úrovni,
- » ovládá stupnice do 4 posuvek.

2. ročník

- » Žák je seznámen se stupnicemi nad 4 posuvky a dle svých dispozic s nimi pracuje,
- » chápe hlouběji koordinaci s jinými nástroji,
- » projevuje samostatnost při výběru materiálu,
- » si dokáže sám upravit strojek a pečovat o jeho údržbu i bez pokynů učitele.

3. ročník

- » Žák je schopen využít dovedností, které získal během studia,
- » chápe rozdíly interpretaci dobových skladeb,
- » využívá svůj technický potenciál pomocí sekvencí v různých tóninách,
- » je motivován k výrobě vlastních strojků.

4. ročník

- » Žák zvládá předepsanou kvantitu stupnic a akordů, nutných pro přijímací zkoušky na vyšších odborných hudebních školách,

- » zná pasivně stěžejní sólový materiál pro fagot v různých slohových stylech a významné orchestrální party,
- » je schopen sebereflexe,
- » dokáže samostatně řešit základní pedagogické problémy žáků nižších ročníků,
- » rozšiřuje své manuální dovednosti při úpravě a výrobě strojků,
- » je schopen celostního uchopení hudebně estetického vjemu a logickému zapojení svého nástroje do kontextu historicko-estetického.

4.2.1.9 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA TENOR/POZOUN

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA TENOR/POZOUN

I. stupeň

Přípravné studium

- » Žák získává základní návyky a dovednosti hry,
- » zná správné držení nástroje a správné držení těla,
- » je seznámen se základy správného tvoření tónu ve rtech (správná práce jazyka při nasazení, nátlak s omezeným tlakem nátrubku na rty),
- » je schopen hrát tenuto v notách celých, půlových a čtvrtových v rozsahu alespoň 1 oktávy,
- » zná hmaty v hraném rozsahu,
- » je seznámen s údržbou nástroje.

1. ročník

- » Žák dle svých dispozic nacvičuje žeberně-brániční (kombinované) dýchání,
- » hraje ligaturu,
- » rozlišuje dvou, třídobý a čtyřdobý takt,
- » reprodukuje hru tenuto, později legato v celých, půlových, čtvrtových notách, používá notu půlovou s tečkou,
- » je schopen hrát s posuvkami,
- » je schopen zahrát národní písně a zcela jednoduché skladby.

2. ročník

- » Žák upevňuje správné návyky (postoj a držení nástroje),
- » je schopen hrát v notách čtvrtových i osminových,
- » upevňuje si zásady správného dýchání,
- » postupně rozšiřuje rozsah (alespoň o tercii nad i pod oktávu),
- » dbá na kulturu tónu,
- » upevňuje nátlakové svalstvo na vydržovaných tónech a snaží se ho udržet v intonační a dynamické rovině,
- » reprodukuje hru tenuto a legato v celých, půlových a čtvrtových notách,
- » zahraje stupnice dur do 2 a 2 bé v notách půlových + akord po třech,
- » osvojuje si elementární hru z listu,
- » podle svých schopností zahraje jednoduché skladby z paměti,
- » zapojuje se do hry s druhým nástrojem (spolužákem nebo učitelem),

- » hraje technická cvičení sloužící ke zlepšení pohyblivosti prstů,
- » od počátku hry si osvojuje vedení fráze i v souvislosti s nádechy.

3. ročník

- » Žák při hře rozlišuje slabou a silnou dynamiku,
- » osvojuje si elementární hru z listu,
- » zapojuje se do hry s druhým nástrojem (spolužákem nebo učitelem),
- » vede fráze v souvislosti s nádechem,
- » dle svých dispozic rozšiřuje rozsah,
- » zahraje stupnice dur a moll do 3 a 3bé v hraném rozsahu v notách čtvrtových, akord po čtyřech,
- » prohlubuje hru retních vazeb,
- » snaží se o zdokonalení hry legato (ve stále větších intervalech),
- » hraje s harmonickým doprovodem,
- » učí se hře unisono- dbá na dodržení intonace, rytmu, kvality a síly tónu.

4. ročník

- » Zahraje stupnice durové a mollové do 4 a 4bé v hraném rozsahu, akord po čtyřech, hraje též dominantní septakord,
- » ve stupnicích hraje T5,
- » zdokonaluje techniku hry, zlepšuje kvalitu tónu,
- » vnímá náladu skladeb a je schopen tuto náladu vyjádřit a interpretovat elementárními výrazovými prostředky (základní dynamika p-mf-f s důrazem na intonaci),
- » dokáže rozlišit různá tempa skladby – rychle x pomalu,
- » je schopen samostatně naladit nástroj,
- » je schopen svázat retní vazbou alikvotní tóny v celých notách,
- » pohotově čte půlovou a čtvrtovou notu s tečkou,
- » seznamuje se s jednoduchými hudebními formami (tanec, píseň).

5. ročník

- » Žák hraje v rozsahu g-f² (F – es¹),
- » zahraje stupnice dur a moll do 3 a 3bé v notách čtvrtových, akord po čtyřech, dominantní septakord,
- » při hře písní dbá na čistotu intonace, předepsaný rytmus a základní dynamiku,
- » dovede zahrát retní vazbou alikvotní tóny v celých a půlových notách,
- » seznamuje se s jednoduchými hudebními formami (tanec, píseň),
- » užívá dynamické odstínění (crescenda a decrescenda vycházející ze hry mf),
- » zdokonaluje hru retních vazeb,
- » zdokonaluje hru legato ve stále větších intervalech,
- » osvojuje si hru s doprovodem.

6. ročník

- » Žák ovládá rozsah nástroje od g - g² (F – f¹) v základních dynamikách,
- » zahraje stupnice durové a mollové do 4 a 4bé, akord po čtyřech, hraje též dominantní a zmenšený septakord,
- » je schopen zahrát jednoduchou skladbu s doprovodem klavíru,

- » klade důraz na intonaci při hře,
- » je schopen soustředit se na svůj výkon,
- » zdokonaluje hru retních vazeb v půlových notách,
- » při domácí přípravě volí vhodný postup,
- » snaží se o vhodné užití dynamiky
- » hraje z listu jednodušší skladby,
- » hraje technická cvičení sloužící zlepšení pohyblivosti prstů.

7. ročník

- » Ovládá rozsah nástroje od $g - g^2$ ($F - f^1$),
- » zahraje stupnice durové a mollové do 4. a 4. bé, akord po čtyřech, hraje též dominantní a zmenšený septakord,
- » vnímá náladu skladeb a je schopen tuto náladu vyjádřit a interpretovat elementárními výrazovými prostředky (základní dynamika p - mf - f s důrazem na intonaci),
- » hraje technická cvičení sloužící ke zlepšení pohyblivosti prstů,
- » zdokonaluje nátisk prostřednictvím vhodných cvičení,
- » je schopen kvalitní domácí přípravy,
- » vědomě pěstuje ušlechtilý tón.

II. stupeň

Přípravné studium

- » Žák získává základní návyky a dovednosti hry,
- » zná správné držení nástroje a správné držení těla,
- » upevňuje si zásady správného dýchání,
- » je seznámen se základy správného tvoření tónu ve rtech a dbá na kulturu tónu,
- » je schopen hrát tenuto, později legato,
- » orientuje se v notách celých, půlových, čtvrtových a osminových,
- » dokáže rozlišit různá tempa skladby – rychle x pomalu, vnímá náladu skladeb,
- » hraje v rozsahu $g-f^2$ ($F - es^1$).

1. ročník

- » Žák rozvíjí všechny techniky hry s důrazem na problematické oblasti,
- » umí diskutovat o výběru skladeb, jejich obtížnosti a žánru,
- » zdokonaluje svou intonační čistotu, sebekontrolu a kvalitu tónu,
- » rozvíjí pohotovost při hře z listu,
- » je schopen podle svých znalostí vybrat vhodnou techniku hry skladby (legato, staccato, tenuto), navrhnout dynamiku, frázování a nádechy,
- » dbá na správné držení těla (tělo uvolněné, správný postoj) a na správné držení nástroje,
- » používá žeberně-brániční (kombinované) dýchání,
- » osvojuje si základy správného tvoření tónu ve rtech (správná funkce jazyka při nasazení, práce na nátisku s omezeným tlakem nátrubku na rty),
- » zvládá hru legato -tvořené ventily či snížcem.

2. ročník

- » Žák ovládá základní návyky a dovednosti hry,
- » je seznámen s novými hudebními formami (concertino, sonáta, koncert),
- » samostatně využívá dovednosti v oblasti dynamiky,
- » je schopen hrát tenuto v notách celých, půlových, čtvrtových a osminových,
- » plynule hraje nacvičené skladby, snaží se používat základní dynamiku,
- » rozšiřuje rozsah.

3. ročník

- » Žák navazuje na dovednosti z předchozího studia,
- » dbá na kulturu tónu,
- » zahraje stupnice dur a moll v hraném rozsahu v notách čtvrtových, akord po čtyřech, dominantní a zmenšený septakord,
- » zahraje stupnice chromatické,
- » rozvíjí problematické oblasti jednotlivých technik,
- » seznamuje se s melodickými ozdobami,
- » zdokonaluje se v provedení retních vazeb,
- » samostatně řeší technická úskalí skladby při hře z listu,
- » soustavně rozvíjí nátisk,
- » zpřesňuje intonační čistotu a sebekontrolu,
- » má upevněné správné dechové návyky,
- » je schopen spojovat notový zápis s pohotovou orientací sluchovou, svalovou (práce rtů), prstokladovou.

4. ročník

- » Zajímá se o koncerty a festivaly různých žánrů,
- » zdokonaluje hru retních vazeb – ve čtvrtových a osminových notách,
- » zdokonaluje hru legato (ve stále větších intervalech),
- » hraje technická cvičení sloužící zlepšení pohyblivosti prstů,
- » při hře unisono dbá na dodržení intonace, rytmu, kvality a síly tónu,
- » je schopen samostatně vystavět frázi.

4.2.1.10 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA V SOUBORU

- » Žák zvládá hru svého partu po stránce intonační a rytmické,
- » zůstává v kontaktu se svými spoluhráči,
- » vnímá tempo skladby, jeho změny a reaguje na ně,
- » dbá na přesnost nástupů,
- » vnímá dynamiku a dbá na citlivé zařazení svého hlasu do společného zvuku tělesa
- » má vypěstovaný cit pro komorní sazbu,
- » žák respektuje umělecké názory pedagoga,
- » dokáže vyjádřit svůj názor na interpretaci díla,
- » chápe svoji úlohu v rámci celého souboru, chová se zodpovědně a pracuje ukázněně.

4.2.1.11 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT KOMORNÍ HRA

I. stupeň

- » Žák je schopen rytmicky interpretovat svůj part,
- » dokáže přesně nastoupit s ostatními hlasy,
- » je schopen doladovat k ostatním nástrojům v souboru,
- » svůj part hraje s intonační jistotou,
- » dbá na kvalitní tvorbu tónu,
- » vnímá harmonii skladby a vnímá své spoluhráče,
- » vnímá svoji úlohu z hlediska vyváženosti celku,
- » chápe stylový kontext,
- » cítí odpovědnost za výsledek kolektivní práce.

II. stupeň

- » Žák je schopen přesně rytmicky interpretovat svůj part a reagovat na tempové změny,
- » kromě svého nástupu vnímá nástupy a vedení ostatních hlasů,
- » vnímá harmonii a strukturu celého hudebního díla,
- » orientuje se ve formálním členění studovaných skladeb,
- » je schopen pohotově doladovat k ostatním nástrojům v souboru,
- » dbá se samozřejmostí na kvalitu tónu,
- » vnímá svoji úlohu z hlediska vyváženosti celku,
- » chápe stylový kontext,
- » ztotožňuje se s hudebním projevem souboru a nese odpovědnost za společné dílo.

4.2.2 BICÍ NÁSTROJE

4.2.2.1 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA BICÍ NÁSTROJE

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA BICÍ NÁSTROJE

I. stupeň

Přípravné studium

- » Žák se seznamuje s historií a tradicemi bicích nástrojů,
- » se seznamuje se základními rytmickými útvary,
- » vytleskává základní rytmické útvary formou „ozvěny“,
- » zvládá základní rytmické hodnoty na perkusní nástroje (tamburína, claves, triangl atd.) a nahlas počítá pomocí rytmických slabik,
- » hraje základní údery paličkami na bubínek nebo speciální gumu a pokusí se udržet rytmický puls.

1. ročník

- » Žák poznává možná využití bicích nástrojů,
- » dbá na správné držení těla při hře,
- » se seznamuje se základy hry na malý bubínek se zřetelem na správné držení paliček a uvolňování rukou,
- » zvládá základní hru na bicí soupravu – (high-hat, velký buben, malý bubínek, tom-tomy a zavěšený činel),
- » rozvíjí rytmické cítění, smysl pro tempo a metrum,
- » se seznamuje s notovým zápisem,
- » se seznamuje s funkcí paží a zápěstí při hře na malý bubínek,
- » zvládá hru celých, půlových, čtvrtových, osminových, šestnáctinových not a jim odpovídajícím pomlk na malý bubínek,
- » se orientuje v 2/4, 3/4 a 4/4 taktu,
- » rozlišuje sílu hry v pianu a forte.

2. ročník

- » Žák dbá na polohu nohou i rukou a rozmístění kompletní bicí soupravy při hře,
- » zvládá hru na malý bubínek,
- » zvládá techniku hry na kompletní bicí soupravu,
- » se seznamuje se základní koordinací končetin při hře (levá noha proti pravé ruce atd.),
- » dále rozvíjí hudební paměť (obtížnější dvoutaktové ozvěny),
- » se orientuje při hře z listu,
- » dále pěstuje smysl pro kulturu projevu,
- » kontroluje rozmístění soupravy, polohu a techniku nohou i rukou při hře,
- » nacvičuje základní techniky víření na malý bubínek a hru osminových triol,
- » zvládá hru ve 3/8, 6/8, 2/2 taktu,
- » nacvičí jednoduchý doprovod s rozlišením těžkých dob a příznávek v kombinaci s činelem na bicí soupravu,
- » pečlivě rozlišuje sílu hry v pianu, mezzoforte a forte,
- » využívá notových etud ke hře na bicí.

3. ročník

- » Žák zdokonaluje techniky úhozů rukou a nohou,
- » využívá techniku hry na kompletní bicí soupravu – doprovodné figurace,
- » nacvičuje další koordinaci končetin při hře (levá noha proti pravé ruce atd.),
- » rozvíjí hudební paměť (obtížnější třítaktové ozvěny),
- » uplatňuje získané dovednosti také při souhře,
- » využívá notového zápisu ke hře na hudební podklad – „half – playback“,
- » používá techniku víření na malý bubínek + dynamiku (pp, mezzoforte, ff),
- » hraje v 3/4, 4/4 taktu s metronomem,
- » využívá jednoduchý doprovod s rozlišením těžkých dob a příznávek v kombinaci s činelem a high-hat při hře na bicí soupravu,
- » zvládá hru z not k hudebnímu podkladu (audio aparatura),
- » dbá na dynamiku p, mf, f při hře na kompletní bicí soupravu.

4. ročník

- » Žák používá dynamické víření a akcenty při hře na malý bubínek,
- » se seznámí s elementární hrou na tympány,
- » využívá notového záznamu ke hře na hudební podklad – „half – playback“,
- » se orientuje ve 3/8 a 4/4 taktu s metronomem,
- » hraje na tympány (cvičení lze aplikovat na dva různě naladěné tom-tomy) z not,
- » hraje v pianu, mezzoforte a forte na kompletní bicí soupravu.

5. ročník

- » Žák dbá na zdokonalování techniky úhozů rukou a nohou,
- » rozvíjí techniky hry na kompletní bicí soupravu – doprovodné figurace a akcenty,
- » zdokonaluje se ve hře na tympány,
- » seznamuje se s melodickými nástroji,
- » uplatňuje získané dovednosti také při souhře,
- » hraje z listu,
- » hraje trioly čtvrté, osminové a šestnáctinové.

6. ročník

- » Žák zdokonaluje techniku úhozů rukou a nohou,
- » se zdokonaluje ve hře na tympány,
- » hraje základní etudy na melodické nástroje,
- » uplatňuje získané dovednosti při souhře,
- » hraje z not na hudební podklad – „half – playback“,
- » hraje z listu,
- » pěstuje smysl pro kulturu projevu,
- » hraje na dostupné melodické nástroje,
- » hraje doprovody a jednotaktové „breaky“ - výplně.

7. ročník

- » Žák vládá na přiměřené úrovni různé techniky úhozů rukou a nohou,
- » dokáže zopakovat třítaktový rytmický model,
- » hraje na tympány,
- » hraje na melodické nástroje,
- » uplatňuje získané dovednosti při souhře,
- » hraje na hudební podklad – „half – playback“,
- » hraje z listu,
- » kontroluje rozmístění soupravy, polohu a techniku nohou i rukou při hře,
- » využívá notových etud ke hře na bicí.

II. stupeň

Přípravné studium

- » Žák se seznamuje s historií a tradicemi bicích nástrojů,
- » se seznamuje se základními rytmickými útvary,

- » vytleskává základní rytmické útvary formou „ozvěny“ učitel-žák,
- » zvládá základní rytmické hodnoty na perkusní nástroje (tamburína, claves, triangl atd.) a nahlas počítá pomocí rytmických slabik,
- » hraje základní údery paličkami na bubínek nebo speciální gumu a pokusí se udržet rytmický puls,
- » zahraje základní rytmické figurace na celou bicí soupravu.

1 . ročník

- » Žák dbá na zdokonalování techniky úhozů rukou a nohou,
- » pokračuje v technice hry na malý bubínek,
- » pokračuje v technice hry na kompletní bicí soupravu,
- » se zdokonaluje na tympány,
- » pokračuje ve výuce na melodické nástroje,
- » uplatňuje získané dovednosti také při souhře dvou žáků nebo více žáků s učitelem při souborové hře,
- » se seznamuje se základy improvizace,
- » pěstuje smysl pro kulturu projevu,
- » využívá různých rukokladů (paradiddly) a synkop,
- » zvládá hru na tympány (cvičení lze aplikovat na dva různě naladěné tom-tomy) z not,
- » hraní více žáků - různé perkusní nástroje nebo hudební skupina,
- » využívá melodický nástroj dle možnosti školy (vibrafon atd.),
- » hraje z notového záznamu na spuštěný hudební podklad (audio aparatura).

2 . ročník

- » Žák dbá na zdokonalování techniky úhozů rukou a nohou,
- » rozšiřuje hru na kompletní bicí soupravu,
- » využívá další koordinaci končetin při hře,
- » rozvíjí hudební paměti,
- » hra na tympány,
- » dále využívá hru na melodické nástroje,
- » používá soupravy ke hře na hudební podklad - „half - playback“,
- » uplatňuje získané dovednosti také při souhře dvou žáků nebo více žáků s učitelem při souborové hře,
- » si kontroluje rozmístění soupravy, polohu a techniku nohou i rukou při hře,
- » zvládá hru na malý bubínek - sextolové víření + akcenty,
- » používá různých rukokladů (paradiddly) a synkop,
- » se orientuje ve hře na tympány (cvičení lze aplikovat na dva různě naladěné tom-tomy) z not,
- » pokračuje v nácvičku na melodický nástroj dle možnosti školy (vibrafon atd.),
- » využívá bicí soupravu na doprovody a jednotaktové „breaky“- výplně,
- » využívá notového záznamu ke hře na spuštěný hudební podklad (audio aparatura).

3 . ročník

- » Žák dbá na zdokonalování techniky úhozů rukou a nohou,
- » zdokonaluje koordinaci končetin při hře,
- » používá další techniku hry na tympány,
- » pokračuje ve výuce na melodické nástroje,

- » uplatňuje získané dovednosti také při souhře dvou žáků nebo více žáků s učitelem při souborové hře,
- » zvládá hru na hudební podklad – „half – playback“,
- » používá notového zápisu k další hře na bicí,
- » zvládá prvky improvizace,
- » si kontroluje rozmístění soupravy, polohu a techniku nohou i rukou při hře,
- » zdokonaluje hraní na malý bubínek – víření + akcenty,
- » používá různých rukokladů,
- » používá tympány (cvičení lze aplikovat na dva různě naladěné tom-tomy) z not,
- » používá ke hraní melodický nástroj dle možnosti školy (vibrafon atd.),
- » se dále zdokonaluje na bicí soupravu - doprovody a dvojtaktové „breaky“- výplně,
- » používá notového záznamu ke hře na spuštěný hudební podklad (audio aparatura).

4 . ročník

- » Žák dbá na zdokonalování techniky úhozů rukou a nohou,
- » využívá další koordinaci končetin při hře,
- » rozvíjí hudební paměti,
- » pokračuje ve výuce hra na tympány,
- » pokračuje ve výuce na melodické nástroje,
- » uplatňuje získané dovednosti také při souhře dvou žáků nebo více žáků s učitelem při souborové hře,
- » používá notový zápis ke hře na hudební podklad – „ half – playback“,
- » vládá prvky improvizace,
- » pěstuje si smysl pro kulturu projevu,
- » kontroluje si rozmístění soupravy, polohu a techniku nohou i rukou při hře,
- » zdokonaluje hraní na malý bubínek – víření + akcenty,
- » využívá různých rukokladů,
- » používá tympány (cvičení lze aplikovat na dva různě naladěné tom-tomy) z not,
- » používá melodický nástroj dle možnosti školy (vibrafon atd.),
- » zvládá hru na bicí soupravu - doprovody a dvojtaktové „breaky“- výplně,
- » využívá notového záznamu ke hře na spuštěný hudební podklad (audio aparatura).

4.2.2.2 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA V SOUBORU

Výukový předmět Hra v souboru je nezbytně propojen s hlavním předmětem Hra na bicí nástroje. Aplikuje se až po základním zvládnutí techniky hry na bicí nástroje, což je většinou v 3. ročníku I. stupně.

I. stupeň (3. - 7.ročník)

- » Žák poznává základní smysl a poslání bicích nástrojů v dnešní době a seznamuje se s funkcí a úlohou rytmických doprovodných figurací v souboru,
- » je schopen rytmicky interpretovat svůj part,
- » orientuje se ve formálním členění studovaných skladeb,
- » žák se zdokonaluje v naslouchání ostatních spoluhráčů a cítění hudebních frází,
- » žáci se seznamují se všemi perkusními a melodickými nástroji a jejich funkcemi v souboru,
- » cítí odpovědnost za výsledek kolektivní práce.

II. stupeň (1. - 4. ročník)

- » Žák zvládá hudební smysl a poslání bicích nástrojů v souboru a seznamuje se s funkcí a uplatnění rytmických doprovodů a stylů v souboru,
- » se zdokonaluje v naslouchání ostatních spoluhráčů a cítění hudebních frází,
- » seznamuje se se všemi perkusními a melodickými bicími nástroji a jejich funkcemi v souboru,
- » seznamuje se s hudebními styly a zvláště pak funkcí perkusí v latinsko – amerických stylech,
- » je schopen přesně rytmicky interpretovat svůj part a reagovat na tempové změny,
- » ztotožňuje se s hudebním projevem souboru a nese odpovědnost za společné dílo.

4.2.3 SMYČCOVÉ NÁSTROJE

4.2.3.1 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA HOUSLE (VIOLU)

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA HOUSLE (VIOLU)

I.stupeň

Přípravné studium

- » Žák dokáže popsat nástroj,
- » zvládá správný postoj a držení nástroje,
- » používá přípravné cviky pro uvolnění levé ruky a umí stavět prsty na hmatníku,
- » umí hrát pizzicato na jednotlivých strunách,
- » seznamuje se se správným držením smyčce,
- » hraje v různých částech smyčce na prázdných strunách,
- » se snaží o hru lidových písní z paměti, napodobuje melodie zahrané učitelem.

1. ročník

- » Žák zvládá správný uvolněný postoj, držení houslí a smyčce,
- » umí stavět prsty na hmatníku, zvládá dva základní prstoklady (dur, moll),
- » spojuje si notový zápis s orientací na hmatníku,
- » používá základní smyky - tj. détaché v různých částech smyčce, dělení smyčce, základy hry legato,
- » hraje na více strunách,
- » rozvíjí rytmické cítění, intonační představivost,
- » hraje vybrané durové stupnice v základních prstokladech v rozsahu jedné oktávy,
- » trénuje hru z paměti a podle sluchu.

2. ročník

- » Žák hraje v první poloze, zná minimálně 2 další prstoklady,
- » umí posouvat prsty chromaticky,
- » hraje podle not,
- » hraje smyky détaché a legato a jejich kombinace, přechody přes struny,

- » snaží se o kvalitní tvoření tónu, intonaci, rytmické cítění,
- » používá základní dynamiku - tj. forte a piano,
- » hraje s učitelem (housle + klavír, event. 2 housle).

3. ročník

- » Žák upevňuje intonační jistotu v první poloze,
- » zvládá různé prstoklady a jejich kombinace,
- » rozvíjí smyčcovou techniku a tvorbu kvalitního tónu,
- » používá další dynamické prostředky (zesilování, zeslabování),
- » zvládá složitější rytmy,
- » používá další výrazové prostředky - ritardando, koruna apod.,
- » seznamuje se s hrou v souboru nebo komorním seskupení.

4. ročník

- » Žák dbá na celkové uvolnění při hře a uvolnění pravé a levé ruky,
- » umí všechny prstoklady v 1. poloze,
- » seznamuje se s 3. polohou, používá jednoduché výměny s 1. polohou (hra stupnic, jednoduchých písní, etud, skladbiček),
- » zvládá náročnější cvičení na pohyblivost prstů levé ruky v přiměřených tempech,
- » seznamuje se s jednoduššími dvojjzvuky a dvojhmaty v 1. poloze,
- » zvládá hru stupnic a kvintakordů dur a moll v 1. poloze,
- » kombinuje smyky détaché, legato, seznamuje se s dalšími smyky - martelé, staccato, portamento, smyky v triolovém, tečkovaném rytmu,
- » tříbí si smysl pro přesný rytmus,
- » seznamuje se s vibratem,
- » hraje jednoduché skladbičky z listu.

5. ročník

- » Žák dbá na celkovou uvolněnost,
- » pokračuje ve studiu dalších poloh, zdokonaluje hru v probraných polohách a umí je spojovat pomocí výměn,
- » hraje stupnice a akordy dur a moll v rozsahu 2 oktáv s výměnou do polohy,
- » používá složitější techniku levé ruky (trylky, melodické ozdoby),
- » stále zlepšuje intonační jistotu,
- » používá smyky détaché, legato, martellé, staccato i ve vzájemných kombinacích,
- » má smysl pro kultivovaný houslový tón, zná hudební frázi, pracuje s dynamikou,
- » používá vibrato na jednotlivých tónech, snaží se o plynulé, hladké výměny smyku.

6. ročník

- » Žák zlepšuje intonační jistotu při hře v probraných polohách a jejich spojování,
- » hraje stupnice a akordy přes 3 oktávy od G struny v chromatickém postupu,
- » seznamuje se se složitější technikou levé ruky (trylky, dvojjzvuky),
- » hraje v rychlejším tempu smyky détaché, zvládá legato v různých částech smyčce,
- » seznamuje se s řadovým staccatem v pomalém tempu a se spiccatem,
- » je schopen sám věnovat pozornost kvalitě tónu a přednesové stránce hry - zapojuje vibrato dle svých schopností,

- » je schopen samostatně nastudovat jednoduchou skladbu.

7. ročník

- » Žák procvičuje probrané polohy a jejich spojování,
- » zdokonaluje hru dvojhmatů,
- » hraje stupnice a akordy přes 3 oktávy do 5 křížků a 5 bé dur i moll,
- » zvládá obtížnější smykové způsoby - staccato, martellé, portamento, spiccato,
- » snaží se o kvalitní tón, kultivované nasazení tónu, hladké výměny smyku,
- » je schopen vlastního hudebního projevu a umí vyjádřit vlastní hudební představu,
- » vnímá odlišnosti a výrazové prostředky hudby v různých stylových obdobích a žánrech,
- » připravuje se na absolventské vystoupení za I. stupeň.

II.stupeň

1. ročník

- » Žák správně stojí a vnímá celkové uvolnění při hře,
- » zdokonaluje se v jednotlivých polohách a spojuje je,
- » hraje dvojhmatové stupnice přípravným způsobem a řetízkem – oktávy,
- » hraje jednodušší tříoktávové stupnice rychlejšími způsoby,
- » používá vibrato ve všech polohách,
- » rozvíjí souhybnost levé a pravé ruky při složitějších úkolech,
- » má smysl pro souhru a skupinovou interpretaci,
- » je schopen základní formální a harmonické analýzy studovaných skladeb.

2. ročník

- » Žák zdokonaluje hru v různých polohách a pracuje na spojování i vzdálenějších poloh,
- » rozvíjí intonační jistotu na intonačně složitějších stupnicích - s 5 a více křížky a
- » bé,
- » zvládá přípravné způsoby dalších dvojhmatových stupnic - tercie a sexty,
- » je schopen analýzy skladeb ve vztahu s obdobím jejich vzniku.

3. ročník

- » Žák je schopen komplexního podiového výstupu - příchod, úklona, ladění, komunikace s korepeticí,
- » u jednodušších stupnic hraje akordy i s jejich obraty,
- » pracuje na dvojhmatových stupnicích a využívá dvojhmatové techniky ve studovaných skladbách,
- » hraje z listu i složitější skladby,
- » vyjadřuje vlastní názor na interpretaci poslouchaných děl,
- » zajímá se o houslisty i jiné interprety historie i současnosti.

4. ročník

- » Žák připravuje se na absolventský výstup za II.stupeň studia,
- » je schopen využívat všechny prvky rozvíjené po celou dobu studia,

- » podílí se na výběru absolventských skladeb.

4.2.3.2 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA VIOLONCELLO

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA VIOLONCELLO

I.stupeň

Přípravné studium

- » Žák se seznamuje s nástrojem,
- » seznamuje se se správným a přirozeným sezením u nástroje,
- » provádí přípravné cviky pro správné postavení levé ruky na hmatníku a držení smyčce,
- » hraje pizzicato na jednotlivých strunách,
- » seznamuje se se správným držením smyčce,
- » hraje v různých částech smyčce na prázdných strunách,
- » snaží se o hru lidových písní z paměti, napodobuje melodie zahrané učitelem.

1. ročník

- » Žák se seznamuje se se správným a přirozeným sezením při hře,
- » umí stavět prsty na hmatníku v základní poloze, později i v široké poloze,
- » pohybuje volně levou rukou po hmatníku, seznamuje se se 7. polohou,
- » seznamuje se se správným a uvolněným držením smyčce,
- » používá základní smyky - tj. hra polovinami a celým smyčcem, détaché, legato, základ pro přechody přes struny,
- » rozvíjí rytmické cítění, intonační představivost,
- » spojuje si notový zápis s orientací na hmatníku v základní poloze,
- » cvičí hru z paměti a podle sluchu,
- » hraje stupnice C, G, F v jedné oktávě.

2. ročník

- » Žák hraje v základní i široké poloze,
- » zná výměny poloh - ze základní do sedmé,
- » hraje smyky détaché a legato a jejich kombinace, přechody přes struny,
- » snaží se o kvalitní tón a intonaci,
- » rozvíjí rytmické cítění,
- » rozlišuje dynamiku forte a piano,
- » hraje s doprovodem klavíru nebo druhého violoncella,
- » hraje stupnice B, Es, A v jedné oktávě, C, G, D, F ve dvou oktávách s rozklady.

3. ročník

- » Žák upevňuje intonační jistotu v základní poloze,
- » je schopen kvalitnější výměny poloh (základní - 7.), zná další nižší polohy,
- » rozvíjí smyčcovou techniku a tvorbu kvalitního tónu, používá další dynamické prostředky (zesilování, zeslabování),

- » hraje složitější rytmy,
- » hraje stupnice C, G, F, D, Es přes dvě oktávy, mollové stupnice c, g, d.

4. ročník

- » Žák seznamuje se s vibratem,
- » seznamuje se s výměnami nižších poloh,
- » seznamuje se s přirozenými flažolety,
- » hraje další smyky - staccato, martelé, portamento, kombinuje smyky,
- » hraje jednoduché skladbičky z listu,
- » hraje durové a mollové stupnice do 4 # a bé.

5. ročník

- » Žák se seznamuje s hrou ve třetí oktávě,
- » čte noty v houslovém a tenorovém klíči,
- » seznamuje se se základní palcovou polohou,
- » hraje vybrané stupnice v rozsahu 3 oktáv,
- » je schopen vystihnout charakter interpretované skladby.

6. ročník

- » Žák používá větší dynamickou škálu,
- » správně frázuje,
- » snaží se o kvalitní tón, pracuje s vibratem,
- » seznamuje se s jednoduchými dvojhmaty s prázdnou strunou,
- » hraje stupnice dur i moll přes 3 oktávy, snaží pak v rychlejším tempu s prodlouženým základním tónem,
- » hraje přednesové skladby z různých slohových období.

7. ročník

- » Žák hraje stupnice dur i moll přes 3 oktávy,
- » seznamuje se s hrou dalších dvojhmatů,
- » připravuje se na absolventské vystoupení za I. stupeň.

II.stupeň

1. ročník

- » Žák umí používat více výrazových prostředků - kvalita tónu, vibrato, dynamika,
- » hraje tříoktávové stupnice v rychlejším tempu legáto,
- » hraje dvojhmaty, seznamuje se s dvojhmatovými stupnicemi,
- » postupně zvládá provedení výměn poloh, hru v palcové poloze a jejich kombinace.

2. ročník

- » Žák hraje dvojhmatové stupnice přípravným způsobem a řetězem,
- » používá a zdokonaluje další smyky - spiccato, staccato, martelé a jejich kombinace,

- » hraje 3 popřípadně 4 oktávové stupnice s rozkladem,
- » cvičí pohotovost při hře z listu,
- » poslouchá různé skladby a je schopen diskuze o jejich interpretaci.

3. ročník

- » Žák cvičí dvojhmatové stupnice a využívá dvojhmatovou techniku v přednesových skladbách,
- » hraje 3 popřípadně 4 oktávové stupnice s rozkladem s důrazem na techniku a tempo,
- » je schopen spojovat technické dovednosti obou rukou v hudební projev se zřetelem na kvalitu provedení,
- » je schopen samostatné práce s korepeticí.

4. ročník

- » Žák je schopen využívat všechny prvky rozvíjené po celou dobu studia,
- » připravuje se na absolventský výkon II.stupně.

4.2.3.3 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA KONTRABAS

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA KONTRABAS

I. stupeň

1. ročník

- » Žák dbá na správný a uvolněný postoj při držení nástroje,
- » dbá na postavení a koordinaci obou rukou,
- » hraje v základní poloze,
- » hraje pizzicato a seznamuje se s hrou smyčcem.

2. ročník

- » Žák umí číst basový klíč a dokáže se podle něj orientovat na hmatníku v rozsahu základní polohy,
- » dodržuje správné rozpětí prstů,
- » zdokonaluje schopnost hrát na silných kontrabasových strunách hrou ve vyšší (první) poloze,
- » hraje pizzicato i arco,
- » správně drží smyčec, snaží se o plynulou výměnu smyku.

3. ročník

- » Žák je schopen koordinace pravé a levé ruky,
- » zahrane jednoduchou lidovou píseň z listu,
- » hraje v rozsahu základní (půlové) až 2. polohy, ovládá plynulou výměnu mezi polohami,
- » ovládá základní smyky détaché, legato,
- » umí zahrát forte, piano,
- » snaží se vyjádřit charakter hrané skladby.

4. ročník

- » Žák žák umí číst v daném rozsahu do 2. polohy jednodušší part z listu,
- » dbá na kvalitu tónu,
- » dbá na uvolněné uvolněné zápěstí a loket,
- » zvládá plynulou výměnu smyku.

5. ročník

- » Žák je schopen interpretace drobnějších skladeb,
- » hraje ve 3. poloze,
- » zdokonaluje základní smyky.

6. ročník

- » Žák je schopen orientovat se na hmatníku,
- » je schopen samostatně nastudovat jednodušší skladbičky odpovídající úrovni nižších ročníků,
- » věnuje se hře z listu,
- » hraje do 4. polohy, seznamuje se s vibratem,
- » seznamuje se se složitějšími smyky jako např. legato přes struny.

7. ročník

- » Žák připravuje se k absolventskému koncertu,
- » snaží se o kvalitní tón (vibráto), kultivované nasazení tónu, hladkou výměnu smyku,
- » používá více dynamického odstínění - crescendo-decrescendo,
- » hraje náročnější rytmické útvary,
- » snaží se sám hledat výrazové prostředky k vyjádření charakteru skladeb,
- » vnímá odlišnosti různých stylových období a žánrů,
- » kromě hry ve stoje ovládá i správný posez na kontrabasové židli,
- » hraje skladby za doprovodu klavíru,
- » seznamuje se s hrou v dalších vyšších polohách,
- » sám si naladí nástroj pomocí flažoletů.

II. stupeň

1. ročník

- » Žák pokračuje ve zdokonalování techniky levé ruky,
- » seznamuje se s dalšími druhy smyků, např. spiccato.

2. ročník

- » Žák věnuje se studiu sólových skladeb přiměřené obtížnosti,
- » orientuje se na hmatníku,
- » hraje v rozsahu základní až 7. polohy.

3.ročník

- » Žák má intonační jistotu v rozsahu základní až 7. polohy, zvládá plynulé výměny mezi polohami,
- » seznamuje se se základy hry v palcové poloze,
- » snaží se o udržení kvality tónu přes větší obtížnost hry ve vyšších polohách.

4. ročník

- » Žák zvládá základy hry v palcových polohách,
- » zvládá stupnice přes 2 oktávy s kvintakordy,
- » hraje, kromě základních smyků, i spiccato,
- » přináší vlastní podněty do studovaných skladeb,
- » poslouchá skladby(koncerty, CD, internet) - vytváří si tak vlastní názor na interpretaci hraných skladeb,
- » jednodušší skladby je schopen sám nastudovat,
- » připravuje se na absolventský koncert za II. stupeň.

4.2.3.4 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT KOMORNÍ HRA

- » Žák se učí souhře s dalšími nástroji,
- » respektuje ostatní spoluhráče,
- » umí se odpoutat od vlastního hlasu a vnímat i ostatní hlasy,
- » je schopen se přiladovat k jiným nástrojům,
- » využívá dovedností získaných v individuální výuce.

4.2.3.5 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA V SOUBORU

- » Žák se seznamuje s hrou v kolektivu,
- » učí se vnímat spoluhráče a respektuje je,
- » zvládá svůj part,
- » respektuje jednotnost smyků,
- » reaguje na gesto dirigenta,
- » zvládá intonaci v kolektivní hře,
- » sleduje spoluhráče,
- » se snaží o společný styl hry,
- » je schopen zvukově se přizpůsobit ostatním nástrojům,
- » připravuje se pro hru v orchestru,
- » chápe svoji úlohu a dokáže se podřídit vedoucímu souboru.

4.2.3.6 Vyučovací předmět HRA V ORCHESTRU

- » Žák dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- » chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- » umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,
- » umí analyzovat obtížná místa a dle toho se připravuje,

- » umí argumentovat, aby obhájil svůj názor ve skupině, ale akceptuje rozhodnutí vedoucího skupiny či dirigenta,
- » disponuje schopnostmi rychle se orientovat v partu a v zásadních bodech ho přehrát z listu,
- » dovede analyzovat frázi a dle ní je schopen osmykovat part,
- » dovede pracovat na svém kariéřním postupu v rámci orchestru,
- » umí se orientovat v orchestrální literatuře a sám navrhuje skladby vhodné k interpretaci,
- » dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,
- » je veden k analýze skladeb ve smyslu harmonickém a formálním,
- » na názorných ukázkách za pomoci audiovizuální techniky koriguje svůj interpretační názor,
- » je schopen navrhnout vhodný repertoár k různým příležitostem (slavnostní, koncert, vernisáž, odpolední koncert apod.),
- » umí zařadit interpretovaná orchestrální díla do historického kontextu.

4.2.3.7 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA V SOBORU OSMINKA

I.stupeň

- » Žák se seznamuje se vztahy v kolektivu,
- » získává pocit zodpovědnosti ke kolektivu,
- » se učí reagovat a podřizovat se vedoucí osobnosti skupiny - primášovi,
- » má smysl pro souhru,
- » respektuje ostatní spoluhráče,
- » se rozvíjí po stránce rytmické, intonační, hlasové, dramatické,
- » umí se odpoutat od vlastního hlasu a vnímat i ostatní hlasy,
- » je schopen se přiladovat k jiným nástrojům či zpěvákům v jednoduché melodii,
- » se učí hrát nebo zpívat druhý hlas k základní melodii,
- » využívá dovedností získaných v individuální výuce,
- » je schopen veřejné prezentace jednohlasých a dvojhlasých lidových písní a instrumentálních skladeb v jednoduchých úpravách dle individuálních technických možností a hlasových dispozic,
- » je schopný dle individuálních schopností hrát část repertoáru z paměti.

II.stupeň

- » Žák uplatňuje všechny doposud získané znalosti a dovednosti,
- » zvládá práci v kolektivu,
- » chápe svoji úlohu v souboru a odpovědnost, která z ní plyne,
- » umí reagovat a podřizovat se vedoucí osobnosti skupiny - primášovi,
- » je schopný správného ladění, souhry a zpěvu v technicky náročnějších úpravách dvojhlasých a trojhlasých lidových melodií,
- » je schopen analyzovat a samostatně procvičovat obtížné části skladeb,
- » poznává a interpretuje lidové písně v různých místních nářečích dle vybraného regionu,
- » umí adekvátně vyjádřit obsah i náladu lidové písně pomocí hudebně - dramatického projevu,
- » je schopný hrát nebo zpívat, příp. sám vytvořit jednoduchý dvojhlas k základní melodii,
- » je schopný hrát a zpívat lidové písně dle vlastního výběru,
- » formuluje svůj názor a zapojuje se do diskusí o interpretaci,
- » je kreativní při přípravě programů na různá vystoupení (máje, dožínky, posvícení, jarmarky, folklorní festivaly)

- » dokáže navázat kontakt s diváky,
- » sdílí pocit radosti z výkonu na jevišti a dokáže jej předat,
- » je schopen udržovat kroje, které používá.

4.2.4 KLÁVESOVÉ NÁSTROJE

4.2.4.1 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA KLAVÍR

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA KLAVÍR

I. stupeň

Přípravné studium

- » Žák se seznamuje s nástrojem,
- » správně sedí u nástroje,
- » orientuje se na klaviatuře,
- » zvládá úhozy portamento a staccato,
- » je seznámen s houslovým i basovým klíčem,
- » umí zahrát jednoduchou píseň a dokáže ji transponovat i do jiné tóniny,
- » dokáže si jednoduchou píseň doprovodit dudáckou kvintou v levé ruce,
- » od počátku žák kontroluje svou hru sluchem.

Pro výuku v přípravném studiu vyžadujeme spolupráci rodičů.

Získané znalosti a dovednosti žák předvede na 3 skladbičkách či lidových písních.

1. ročník

- » Žák začíná spojovat notový zápis s orientací na klaviatuře,
- » orientuje se v jednoduchém notovém zápisu,
- » zvládá úhoz portamento, staccato, legato v obou rukou,
- » dokáže zahrát dvojhmaty i tříhlasý akord,
- » zvládá podkládání palce,
- » dokáže zahrát stupnici C, G, D zvlášť,
- » dokáže si doprovodit jednoduchou píseň dudáckou kvintou,
- » zahráje jednoduchou píseň v C, G či D dur dokáže ji v těchto tóninách transponovat,
- » věnuje nácviku kantabilní hry v důsledném legatu,
- » zná základní dynamická označení a používá je při interpretaci.

Získané znalosti a dovednosti žák předvede alespoň na 3 skladbách různého charakteru.

2. ročník

- » Žák zvládá hru dvojhmatů a tříhlasých akordů,
- » orientuje se v jednoduchém notovém zápise,

- » rozšiřuje dynamickou škálu o crescendo a decrescendo a používá je v praxi,
- » zahraje stupnice od bílých kláves dohromady v protipohybu, akordy a jejich obraty zvlášť,
- » zvládá hru jednoduchých pasážových cvičení s vyrovnanou úhozovou silou jednotlivých prstů,
- » je schopen zahrát jednodušší skladbu z paměti,
- » seznamuje se se současným i synkopickým pedálem.

Získané znalosti a dovednosti žák předvede na následujícím repertoáru:

- » stupnice dur od bílých kláves v protipohybu
- » tonický kvintakord zvlášť
- » 1 etuda a 2 skladby různého charakteru

3. ročník

- » Žák hraje durové stupnice 1. skupiny protipohybem i rovným pohybem, mollové stupnice zvlášť,
- » bezpečně zvládá úhozy legato, portamento, staccato,
- » zvládá hru dvojhmatů, tříhlasých akordů a jejich obrátů v portamentu i staccatu,
- » projevuje větší pohotovost při hře z not,
- » rozeznává charakter skladby v návaznosti na dur a moll tóninu,
- » zvládá plynulé podkládání palce v pasážových částech skladeb,
- » dokáže zahrát jednoduché kratší etudy v rychlejším tempu vyrovnaným úhozem,
- » umí použít jednoduché melodické ozdoby příraz, nátryl, mordent – dle schopností žáka,
- » dokáže použít synkopický i současný pedál dle návodu učitele.

Získané znalosti a dovednosti žák předvede na následujícím repertoáru:

- » libovolná stupnice v protipohybu přes 2 oktávy
- » tonický kvintakord s obraty různými druhy úhozů zvlášť
- » 1 etuda
- » 2 skladby odlišného stylového období

4. ročník

- » Žák zvládá hru stupnic v rovném pohybu durových i mollových, hru tříhlasého akordu s obraty dohromady,
- » provádí přípravná cvičení ke hře velkého rozkladu,
- » hraje sexty jako průpravu ke hře oktáv,
- » v skladbách používá jednoduché melodické ozdoby - příraz, nátryl, mordent, obal,
- » dokáže použít dle návodu učitele pedál současný i synkopický,
- » sám dokáže použít dynamická označení,
- » rozlišuje a vnímá vedení melodie a doprovodu,
- » dokáže zahrát z listu jednoduchou skladbičku.

Získané znalosti a dovednosti žák předvede na následujícím repertoáru

- » 1 stupnice dle výběru přes 4 oktávy v rovném pohybu
- » tříhlasý akord ve velkém rozkladu zvlášť
- » 1 delší, nebo 2 kratší etudy, každá s jiným technickým zaměřením
- » 1 skladba období baroka nebo klasicismu, 1 skladba období romantismu nebo soudobá

5. ročník

- » Žák hraje stupnice dur i moll v rovném pohybu dohromady přes 4 oktávy, velký rozklad akordu, chromatickou stupnici,
- » používá všechny druhy úhozů, pasážovou techniku v rychlejším tempu,
- » kontroluje kvalitu tónu, který tvoří,
- » používá plnou dynamickou škálu a agogiku,
- » umí s pomocí učitele zapsat do skladby pedalizaci a použít ji,
- » hraje skladby různých období a stylů,
- » je schopen z paměti zahrát přednesové skladby při koncertních vystoupeních.

Získané znalosti a dovednosti žák předvede na následujícím repertoáru:

- » 1 stupnice dle výběru v rovném pohybu přes 4 oktávy v rychlejším tempu
- » velký rozklad tonického kvintakordu dle schopností dítěte zvlášť nebo dohromady
- » 1 delší a 1 kratší etuda, každá s jiným technickým zaměřením
- » 1 skladba období baroka nebo klasicismu většího rozsahu
- » 1 skladba romantická nebo soudobá většího rozsahu

6. ročník

- » Žák stupnice durové i mollové hraje kombinovaně,
- » čtyřhlasý akord s obraty, případně septakord,
- » seznamuje se s nejjednodušší polyrytmikou 2:3,
- » zvládá „nezávislost rukou“ i v náročnějších skladbách,
- » dokáže úhozem vědomě odlišit melodii od doprovodu,
- » dokáže tvořit tón v různých barevných odstínech na základě sluchové představy,
- » zvládá pasážovou techniku v rychlejších tempech a dbá o čistotu provedení,
- » používá pedál, dynamiku, agogiku i melodické ozdoby,
- » dle svých schopností vnímá a rozlišuje polyfonní vedení hlasů.

Získané znalosti a dovednosti žák předvede na následujícím repertoáru:

- » 1 durová a 1 mollová stupnice v rovném pohybu přes 4 oktávy v rychlejším tempu
- » velký rozklad tonického kvintakordu oběma rukama dohromady
- » 2 etudy, kratší a delší, každá s jiným technickým zaměřením
- » 1 barokní skladba, 1 přednesová skladba většího rozsahu

7. ročník

- » Žák stupnice zvládá dur i moll v rychlejším tempu kombinovaně, velký rozklad akordu dohromady,
- » při hře projevuje zběhlost ve všech druzích úhozů,
- » zvládá hru kratších úseků dvojhmatů ve staccatu, portamentu, legatu, akordickou hru ve staccatu a portamentu,
- » zvládá vyrovnaně a plynule větší plochy pasážové hry v rychlejším tempu,
- » dokáže samostatně použít hru melodických ozdob – mordent, nátryl, skupinka, příraz, trylek, obal,
- » ovládá hru chromatických postupů,
- » studuje hru oktáv,
- » orientuje se v rozdílné interpretaci základních hudebních stylů,
- » dokáže plasticky a přehledně zahrát jednoduché polyfonní skladby.

Získané znalosti a dovednosti žák předvede na následujícím repertoáru:

a) při závěrečné zkoušce:

- » 2 etudy, 1 většího a 1 menšího rozsahu, každá s jiným technickým zaměřením
- » 1 barokní nebo klasická skladba, 1 skladba přednesová

b) při veřejném absolventském koncertu:

- » nejméně 2 skladby středního rozsahu různých stylových období v časovém limitu nejméně 8 minut nebo úrovní odpovídající cyklická skladba v délce trvání min. 8 minut

II. stupeň

Přípravný ročník

Přípravný ročník je určen především nadaným starším začátečníkům, kteří se připravují na studium HV na pedagogických fakultách a podobných typech škol. Studium vyžaduje velmi intenzivní domácí přípravu žáků. Studium je zaměřeno především na získání základní pohotovosti a zběhlosti.

- » Žák se pohotově orientuje na klaviatuře,
- » dokáže orientaci spojovat se čtením notového zápisu v houslovém i basovém klíči,
- » získává základní pianistické návyky,
- » hraje legato, staccato, portamento, dvojhmaty, akordy,
- » hraje stupnice dur i moll a příslušný kvintakord s obraty,
- » dokáže harmonizovat jednoduché melodie TSD,
- » má základní představu o tempu, rytmu, charakteru a stylu studovaných skladeb

1. ročník

- » Žák hraje stupnice v rovném pohybu či kombinovaně přes 4 oktávy,
- » získává zběhlost v náročnějších druzích klavírní techniky – skoky, hra oktáv,
- » zabývá se technickými cvičeními, která souvisí s problémy ve studovaných skladbách,
- » je schopen vnímat a odlišit vedení hlasů v jednodušších polyfonních skladbách,
- » v interpretaci využívá celou škálu dynamického odstínění,
- » zkouší doprovázet jiný nástroj či improvizovat k tanci,
- » vědomě používá získaných dovedností k vyjádření charakteru a tempa skladby.

2. ročník

- » Žák hraje stupnice dur i moll v rovném pohybu či kombinovaně přes 4 oktávy v šestnáctinovém pohybu,
- » vnímá rozdílnost jednotlivých hudebních stylů,
- » je schopen samostatně vytvořit základní pedalizaci,
- » při hraní vědomě pracuje na kvalitě a barvě tónu,
- » orientuje se v sonátové formě a zvládá zahrát skladbu větší formy,
- » je schopen samostatně připravit zadanou skladbu k dalšímu studiu s učitelem,
- » aktivně se zapojuje do komorní hry s jinými nástroji nebo do čtyřruční hry.

3. ročník

- » Žák hraje všechny dur a moll stupnice přes 4 oktávy kombinovaně a velký rozklad,

- » rozvíjí schopnost hry polyfonních skladeb,
- » rozvíjí vytrvalost hrou delších etud,
- » seznamuje se s náročnými klavírními technikami – lomené oktávy, hra delších úseků ve dvojhmatu, dlouhé trylky.

4.ročník

- » Žák se aktivně podílí na výběru materiálu k absolutoriu,
- » hraje technická cvičení, která řeší problémy studovaných skladeb,
- » získává základní informace o generálbasu,
- » seznamuje se s moderními výrazovými prostředky a jejich zápisem – klastry, shluky tónů.

Získané znalosti a dovednosti žák předvede ve 4. ročníku na následujícím repertoáru: a) při závěrečné zkoušce nebo při absolventském koncertě interpretuje skladby různých stylových období a žánrů, z nichž alespoň 1 skladba je většího rozsahu – variace, sonátová forma, suite, rondo, min. 10 minut. Část absolventského vystoupení může být věnována i komorní hře, čtyřruční hře, případně improvizaci

4.2.4.2 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT ČTYŘRUČNÍ HRA

- » Žák se seznamuje s odlišným sezením u nástroje,
- » vnímá elementární rytmickou souhru,
- » učí se hrát doprovod i melodii,
- » zvládá čtení notového zápisu ve stejném klíči pro obě ruce,
- » vnímá hru spoluhráče a učí se na ni reagovat,
- » zvládá jednoduchou pedalizaci podle pokynů učitele,
- » vnímá rozložení a předávání tématu mezi oba spoluhráče.

4.2.5 AKORDEON

4.2.5.1 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA AKORDEON

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA AKORDEON

I. stupeň

Přípravné studium:

- » Žák se seznamuje s nástrojem,
- » osvojuje si správné sezení, držení nástroje a postavení obou rukou,
- » rozvíjí již od počátku měchovou techniku,
- » hmatově se orientuje po klaviatuře v rozsahu c2 – g2,
- » dokáže číst základní basy v F klíči (F, C, G, D).

1.ročník

- » Žák zdokonaluje hru v legatu v pravé ruce, v basech používá i staccato,
- » rozvíjí souhru obou rukou,
- » dokáže tvořit měchem základní dynamiku,
- » v pravé ruce dokáže podkládat palec,
- » v levé ruce tvoří jednoduchý akordický doprovod,
- » hraje z not a z listu.

2.ročník

- » Žák rozšiřuje pětiprstovou polohu v pravé ruce – posun ruky,
- » zdokonaluje vedení měchu, správné nasazení, ukončení a tvoření tónu,
- » je schopen hry z paměti v rozsahu alespoň jednoduché lidové písně,
- » rozvíjí hru jednodušších stupnic pomalu dohromady,
- » je schopen tvořit rytmický akordický durový doprovod k pravé ruce,
- » začíná se učit hru v dvojhmatech v pravé ruce,
- » v pravé ruce je schopen zahrát tónický kvintakord,
- » je veden k základní znalosti rejstříků,
- » rozvíjí dynamiku.

3.ročník:

- » Žák ovládá správné sezení s nástrojem, držení nástroje, rozvíjí nezávislost rukou,
- » zvládá hru dvojhmatů ve staccatu a portamentu, hraje dohromady,
- » zvládá plynule podkládání palce v pasážových částech v pomalejším tempu,
- » v levé ruce dokáže zahrát harmonický doprovod k pravé ruce, ovládá základní řadu basů, basy pomocné řady a řadu durovou,
- » orientuje se podle svých individuálních schopností v melodické i doprovodné části nástroje a dokáže zahrát dvojhlas pravou rukou,
- » je schopen pochopit a poznat písňovou formu,
- » dokáže plynule vést měch bez nárazu a přerušení, dokáže vést měch dle značek,
- » dokáže měchem zesilovat a zeslabovat,
- » je schopen odlišné artikulace v pravé i v levé ruce.

4.ročník

- » Žák podle svých fyzických dispozic může hrát na větším nástroji.
- » Žák rozvíjí vícehlasou hru a skoky v pravé i v levé ruce,
- » učí se hrát jednoduché melodické ozdoby - trylky, přírazy,
- » zdokonaluje artikulaci,
- » seznamuje se s originální akordeonovou literaturou,
- » zdokonaluje hru v mollových tóninách a mollovou řadu v basech,
- » dokáže tvořit doprovod k jednoduchým durovým a mollovým písním.

5.ročník

- » Žák je veden k samostatnosti a rozvíjí hru z paměti,
- » hraje skladby různého charakteru,
- » rozvíjí zručnost ve hře čtyřhlasého kvintakordu dur i moll,

- » zdokonaluje rejstříkovou techniku,
- » udržuje si kvalitu vedení měchu,
- » hraje i náročnější rytmické doprovody,
- » podle svých možností transponuje či upravuje lidové písně.

6.ročník

- » Žák rozvíjí měchovou techniku na stupnicích, akordech, etudách a přednesových skladbách - měchové legato, staccato, střídavý měch,
- » je schopen střídání rejstříků,
- » hraje podle akordových značek, v basech používá durový, mollový akord a dominantní septakord,
- » orientuje se i v složitějších tóninách,
- » v pravé ruce se pohybuje po celé části klaviatura.

7.ročník

- » Žák má zautomatizovanou hru všech druhů úhozů,
- » je schopen nacvičit nezávislost rukou v technicky a výrazově složitějších místech skladby,
- » zvládá hru dvojhmatů ve staccatu, portamentu a legato, v levé ruce je rovněž schopen různé artikulace, ovládá mollovou řadu basů a dominantní septakord,
- » zvládá podkládání palce v pravé ruce v rychlejším tempu,
- » orientuje se v celém rozsahu melodické části nástroje,
- » dokáže interpretovat skladbu s odpovídající agogikou,
- » zvládá základní označení a manuální používání rejstříků pravé i levé ruky,
- » je schopen sluchové sebekontroly,
- » dokáže samostatně nastudovat skladbu na úrovni 3.ročníku,
- » ovládá hru z listu na úrovni 2.ročníku obouručně, na úrovni 4.ročníku každou rukou zvlášť,
- » hraje v souboru nebo se spolužákem či s učitelem.

II.stupeň

1. – 3.ročník

- » Žák rozvíjí samostatnost, dokáže sám nacvičit obtížnější místa ve skladbě,
- » dbá na správné vedení měchu, rozšiřuje znalost o below shake,
- » je seznámen s různými formami skladeb, dokáže vystihnout náladu skladby a charakter,
- » využívá agogiku a dynamické změny,
- » dokáže v rychlejším tempu střídat všechny druhy rejstříků,
- » pohybuje se po celé škále klaviatury,
- » v basech je obeznámen se všemi druhy řad, používá i zmenšený septakord,
- » seznamuje se s novými hudebními proudy v akordeonové literatuře,
- » je veden k veřejnému vystupování a k práci s jinými nástroji.

4. ročník

- » Žák je schopen samostatně nastudovat skladbu na úrovni 7. ročníku a obhájit svůj způsob studia a pohled na interpretaci,
- » v interpretaci využívá celou škálu dynamiky,

- » využívá získaných dovedností k vyjádření charakteru a tempa skladby,
- » vnímá rozdílnost jednotlivých hudebních stylů a žánrů,
- » dokáže měchem tvořit střídavý měch, legato, staccato i below shake,
- » dokáže sám rozpoznat hudební formu skladby,
- » je schopen zahrát rytmické přechody ve skladbách, dokáže cítit změny metru,
- » je schopen hry z paměti,
- » hraje z listu jednoduché skladby na úrovni 3.ročníku,
- » má přehled o originální akordeonové literatuře sólové i komorní.

4.2.5.2 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT KOMORNÍ HRA

I.stupeň

- » Žák se učí při hře jednoduchých úprav lidových písní vnímat druhé nástroje, jejich charakteristický zvuk a harmonii skladby,
- » dokáže přesně nastoupit s ostatními hlasy,
- » je schopen rytmicky interpretovat svůj part,
- » dokáže reagovat na gesta dirigenta nebo vedoucího souboru,
- » vnímá svoji úlohu z hlediska vyváženosti celku,
- » chápe stylový kontext,
- » cítí odpovědnost za výsledek kolektivní práce.

II. stupeň

- » Žák je schopen přesně rytmicky interpretovat svůj part a reagovat na tempové změny,
- » vnímá nástupy a vedení ostatních hlasů,
- » vnímá harmonii a strukturu celého hudebního díla,
- » orientuje se ve formálním členění studovaných skladeb,
- » vnímá svoji úlohu z hlediska vyváženosti celku po zvukové stránce,
- » chápe stylový kontext,
- » ztotožňuje se s hudebním projevem souboru a nese odpovědnost za společné dílo.

4.2.6 STRUNNÉ NÁSTROJE

4.2.6.1 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA KYTARU

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA KYTARU

Předměty Hra na elektrickou kytaru a Hra na basovou kytaru jsou určeny žákům 2. stupně základního studia ve věku od 14 let. Na I. stupni základního studia se vyučuje pouze hra na klasickou kytaru. Žáci ve věku od 14 let bez předchozích zkušeností jsou zařazováni do přípravného studia 2.stupně.

I. stupeň

Přípravné studium

- » Žák se seznámí se správným držením nástroje s podloženou levou nohou, správným postavením obou rukou a celkovým uvolněným držením těla při hře ,
- » si osvojí názvy strun e a h,
- » začíná hrát dopadem, střídavě ukazovákem a prostředníkem pravé ruky, na strunách e a h,
- » se orientuje v hodnotách not celých, půlových a čtvrtových,
- » začíná hrát na jedné struně i rukou levou,
- » hraje podle sluchu a začíná hrát z not.

1. ročník

- » Žák se seznámí s nástrojem, dokáže jej popsat,
- » si osvojí názvy všech strun,
- » si osvojí správné držení nástroje s podloženou levou nohou, správným postavením obou rukou a celkově uvolněným držením těla při hře,
- » se orientuje v první poloze,
- » umí číst jednoduchý notový zápis v I.poloze na strunách e, h, g,
- » se orientuje v rytmických hodnotách not celých , půlových, čtvrtových a osminových v celém a dvoučtvrtovém taktu,
- » na konci šk. roku prokáže získané znalosti a dovednosti interpretací dvou jednohlasých skladeb.

2. ročník

- » Žák kontroluje správné držení těla a postavení rukou,
- » se orientuje v I.poloze,
- » je schopen hrát stupnici C dur v celém rozsahu první polohy,
- » se orientuje ve $\frac{3}{4}$ taktu,
- » používá techniku hry dopadem,
- » je seznámen s posuvkami a umí používat křížek,
- » hraje dvojzvuky,
- » hraje na prázdných basových strunách palcem,
- » umí zahrát dvojzvuk palcem a ukazovákem a prostředníkem pravé ruky (p,i,m),
- » se seznámuje s technikou hry bez dopadu,
- » je schopen hrát rozklad bez dopadu na prázdných strunách,
- » na konci šk. roku prokáže získané znalosti a dovednosti interpretací dvou dvojhlasých skladeb s prázdnými basovými strunami.

3. ročník

- » Žák je schopen hrát uvolněně při správném držení těla a postavení obou rukou ,
- » využívá techniku hry bez dopadu a s dopadem, umí je kombinovat,
- » ovládá stupnici v I.poloze,
- » se orientuje v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu,
- » zná základní názvosloví pro označení tempa,
- » dokáže určit tóninu a takt interpretované skladby,
- » umí číst prstoklady pro pravou i levou ruku,
- » pracuje s dynamikou a změnami tempa,

- » je schopen hry s posuvkami,
- » umí zahrát zpaměti dvojhlasou skladbu s prázdnými basovými strunami v I. poloze,
- » umí zahrát doprovod jednoduché písně s využitím tóniky a dominanty,
- » vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými prostředky,
- » se uplatňuje podle svých schopností a dovedností v souhře s dalším nástrojem.

4. ročník

- » Žák ovládá hru na nástroj v první poloze a umí používat základní úhozy,
- » se orientuje v notovém zápise v I. a II. poloze,
- » hraje stupnice s kadencemi do 4 #,
- » snaží se o kultivovaný tón a pozvolnou dynamiku,
- » rozvíjí techniku hry levou rukou a ovládá hru na basových strunách palcem,
- » hraje se zadržovaným basem a popřípadě zdůrazní melodii palcem,
- » dobře ovládá hru souzvuků,
- » snaží se o kultivovaný a plynulý přednes.

5. ročník

- » Žák hraje stupnici bez prázdných strun v rozsahu dvou oktáv,
- » k dané stupnici hraje kadenci,
- » rozšiřuje výrazové prostředky a technické dovednosti,
- » je schopen rozlišit různé typy tónových vazeb – přiklepné a odtažné legato, tenuto a staccato,
- » zvládá rozložené akordy v kadencích i etudách,
- » hraje skladby s výměnou poloh,
- » hraje skladby z různých stylových období,
- » využívá při hře barevných rejstříků nástroje (sul tasto, sul ponticello),
- » hraje skladby většího rozsahu,
- » se snaží hrát s uzavřením jednotlivých frází,
- » dbá v přednesu na terasovou a pozvolnou dynamiku.

6. ročník

- » Žák hraje v I. až VII. poloze, seznámí se s malým barré přes tři struny,
- » hraje dvouoktávové stupnice s příslušnými kadencemi,
- » používá rychlejší tempa,
- » používá melodické ozdoby jako příraz, nátryl apod.,
- » nastuduje etudu s výměnou poloh, případně s malým barré,
- » dokáže zahrát vhodnou etudu s použitím rozkladů a výměnou poloh,
- » zvládá plynule výměny,
- » využívá dynamické možnosti nástroje,
- » nadále zdokonaluje tón,
- » hraje přednesové skladby z období od renesance po soudobou hudbu,
- » předvede jednu skladbu zpaměti,
- » používá agogiku.

7. ročník

- » Žák ovládá základní nástrojovou techniku (prstovou techniku střední obtížnosti),
- » hraje kultivovaným tónem,

- » je schopen naladit si nástroj,
- » hraje 2 až 3 oktávové stupnice bez prázdných strun v tóninách do 4 # a 1 b,
- » k daným stupnicím hraje kadence,
- » seznámí se s technikou velkého barré,
- » ovládá melodické ozdoby,
- » hraje plynule ve vyšších polohách v základních tóninách, orientuje se v notovém zápise i ve složitějších rytmech,
- » zvládá plynule hru s výměnou poloh,
- » se orientuje v tóninách do 4 # a 1 b,
- » umí interpretovat tečkovaný rytmus a přízvuky v synkopách,
- » interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů,
- » interpretuje skladby od renesance po soudobou hudbu,
- » používá rejstříky a dynamiku v možnostech nástroje,
- » s citem využívá agogiku,
- » se snaží o pochopení a stylovou interpretaci daného žánru,
- » doprovází podle notace i akordických značek, hraje kadence a vytváří vlastní doprovod podle svých individuálních schopností,
- » umí číst základní akordové značky,
- » se uplatňuje při hře v komorních nebo souborových uskupeních.

II. stupeň

1. ročník

- » Žák začne hrát v široké poloze s podhmatem, osvojuje si hru velkého barré,
- » hraje 3oktávové durové stupnice a 2oktávové mollové stupnice,
- » hraje kadence k daným stupnicím barré v rozkladech i v souzvucích,
- » hraje melodické ozdoby a přirozené flažolety,
- » hraje skladby všech stylových období a podílí se na jejich výběru.

2. ročník

- » Žák hraje 3oktávové durové i mollové stupnice s kadencemi barré,
- » v interpretových skladbách kontroluje kvalitu tónu,
- » rozšiřuje znalosti melodických ozdob,
- » je schopen hrát i náročnější souzvučky,
- » seznámí se s umělými flažolety,
- » zdokonaluje pohotovost při hře levou rukou,
- » orientuje se v kytarové literatuře,
- » zlepšuje pohotovost při hře z listu,
- » je schopen samostatně nastudovat drobnou skladbu na úrovni 3.ročníku I.stupně,
- » hraje od I. do X.pohy - plynule, se správným frázováním, agogikou a rejstříky.

3.ročník

- » Žák hraje stupnice v terciích a sextách, v rychlejších tempech s kadencemi barré v obrazech ve vyšších polohách,
- » zaměřuje se na hru souzvuků a různých druhů úhozů,
- » dokáže samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu,

- » je schopen sebereflexe,
- » je schopen posoudit úroveň různých interpretačních výkonů.

4. ročník

- » Žák ovládá všechny technické prvky a různé techniky hry na nástroj,
- » umí zahrát melodické ozdoby, rasgueado, umělé a přirozené flažolety, pizzicato,
- » je seznámen s tremolem a vibrátem,
- » hraje stupnici v oktávách,
- » využívá kvality tónu a úhozu k interpretaci hudby v jemných barevných a dynamických odstínech,
- » ovládá hru od sul tasta po sul ponticello,
- » hraje arpeggio,
- » maximálně využívá dynamiku a agogiku,
- » je schopen hrát komorní hru v duu, triu, kytarovém souboru nebo jiné formaci,
- » využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností, získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru,
- » disponuje dostatečnou znalostí kytarového repertoáru,
- » je schopen si vybrat dle vlastního vkusu a individuálních technických možností vhodnou skladbu.

4.2.6.2 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT KOMORNÍ HRA

I. stupeň

- » Žák si osvojí základní návyky při souhře s jinými nástroji – nástup, kontakt v průběhu skladby,
- » se naučí vnímat své spoluhráče,
- » vnímá společný rytmus,
- » žák se učí při interpretaci jednoduchých skladeb vnímat druhé nástroje, jejich charakteristický zvuk a harmonii skladby,
- » dokáže přesně nastoupit s ostatními hlasy,
- » je schopen rytmicky interpretovat svůj part,
- » cítí odpovědnost za výsledek kolektivní práce.

II. stupeň

- » Žák je schopen přesně rytmicky interpretovat svůj part a reagovat na tempové změny,
- » vnímá nástupy a vedení ostatních hlasů,
- » vnímá harmonii a strukturu celého hudebního díla,
- » orientuje se ve formálním členění studovaných skladeb,
- » vnímá svoji úlohu po dynamické stránce,
- » chápe stylový kontext,
- » cítí odpovědnost za společnou práci.

4.2.6.3 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA ELEKTRICKOU KYTARU

II. stupeň

Přípravné studium

- » Žák se seznámí se základními návyky hry na elektrickou kytaru,
- » se seznámí se základním postojem a postavením obou rukou,
- » se naučí držet správně trsátka mezi ukazovákem a palcem pravé ruky,
- » stojí nebo sedí přirozeně a pokud možno uvolněně,
- » se naučí číst notový zápis v první poloze s využitím prázdných strun,
- » začne hrát nejprve na prázdných strunách a bez not, střídavým pohybem, pouze pravou rukou,
- » postupně začíná hrát i levou ruku,
- » při dosažení potřebné jistoty začne hrát z not a rozšiřovat rozsah, hraje v celé první poloze,
- » se naučí počítat a rozlišovat celou, půlovou, čtvrtovou a osminovou notu,
- » rozlišuje takt dané skladby,
- » je schopný zahrát jednoduché cvičení nebo doprovod,
- » svou práci prezentuje na jednoduché skladbě nebo doprovodu dle vlastního výběru.

1. ročník

- » Žák se seznámí s nástrojem a laděním kytary,
- » se seznámí s funkcí snímačů a zesilovače a jejich vlivem na tón,
- » se seznámí se základním postojem a postavením obou rukou,
- » se naučí držet správně trsátka mezi ukazovákem a palcem pravé ruky,
- » stojí nebo sedí přirozeně a pokud možno uvolněně,
- » hraje stupnici C dur v první poloze,
- » dobře se orientuje v první poloze,
- » umí číst jednoduchý notový zápis v I.poloze postupně na všech strunách,
- » orientuje se v rytmu skladby – dokáže spočítat celou , půlovou, čtvrtovou a osminovou notu v celém, dvoučtvrtovém a tříčtvrtovém taktu,
- » je seznámen s dvanáctitaktovou formou blues, alespoň v tónině A dur nebo E dur,
- » umí hrát a použít pentatoniku a moll nebo e moll,
- » si osvojí dvanáctitaktové blues v dvojjzvucích,
- » dokáže jednoduše improvizovat v I. a V.poloze pomocí pentatoniky i v osminách,
- » umí zahrát dvě vícehlasá cvičení,
- » zahraje jednoduchý doprovod ve čtvrtových dobách o třech funkcích - tóniky, subdominanty a dominanty.

2.ročník

- » Žák dodržuje správné držení těla a postavení rukou, orientuje se v celém rozsahu I.polohy, hraje stupnici bez prázdných strun, bez podhmatu a přehmatu, uvolněně hraje střídavým pohybem pravé ruky,
- » je schopen zahrát střídavým pohybem stupnici G dur v II.poloze,
- » se orientuje v jednoduchém notovém zápise v I.poloze,
- » si osvojí techniku rozkladů crosspickingem,
- » v I.poloze plynule mění akordy i rozklady při rytmické hře (vhodné jsou k tomu kadence s prázdnými strunami hrané rozkladem),

- » nastuduje cvičení v kombinaci stupnic a akordů,
- » hraje cvičení na úhoz trsátkem v I.poloze, a to v kombinaci jednohlasu s akordy,
- » si rozšiřuje znalost pentatoniky daného blues alespoň o dva obraty,
- » dokáže vytahovat blue tón například v pentatonikách e moll a a moll,
- » dokáže vyplnit alespoň 4. takt blues o riff,
- » umí číst akordové značky v tóninách do 4#, umí zahrát 3 základní rytmy, z toho jeden ve tříčtvrtovém taktu,
- » umí zahrát doprovod dle vlastního výběru,
- » z listu přečte jednoduchý doprovod,
- » určí rytmus dané písničky.

3.ročník

- » Žák začíná hrát durové stupnice bez prázdných strun v celém rozsahu jedné polohy, kultivuje tón, uvolňuje úder trsátkem, seznamuje se s legatem,
- » nacvičuje stupnice v sekvencích a rytmických variantách,
- » posouvá prstokladové tipy do vyšších poloh,
- » používá metronom,
- » hraje akordy bez prázdných strun, nejlépe septakordy v kadencích s dominantním jádrem v rozkladu i swingovým úderem,
- » pohybuje se v dané tónině v různých polohách,
- » nastuduje jednu etudu pro trsátkový úhoz,
- » je schopen přečíst a nastudovat jednu krátkou etudu,
- » se zdokonaluje v improvizaci, používá alespoň šestitónovou bluesovou stupnici, umí zahrát všech 5 obrátů pentatonické stupnice v a moll, je seznámen se základními bluesovými riffy, umí je použít, orientuje se ve dvanáctitaktovém blues,
- » prakticky využívá improvizaci v A nebo E blues,
- » vytahuje alespoň jeden bluetón,
- » se zajímá o interpretační přístupy světoznámých kytaristů,
- » nastuduje jedno jednoduché sólo z repertoáru známého kytaristy,
- » sám si vybírá skladby dle vlastního vkusu a technických možností,
- » se naučí zahrát jedno sólo s doprovodem.

4. ročník

- » Žák hraje všechny obraty durových stupnic, seznámí se s církevními mody a jejich praktickým využitím, rozumí mollové přirozené, melodické a harmonické stupnici,
- » umí zahrát všech sedm základních akordických obrátů postavených na tónech durové stupnice,
- » teoreticky rozumí modům a jejich významu pro improvizaci,
- » si odvodí přirozenou moll z durové stupnice,
- » pokračuje ve studiu akordů, rozumí dominantnímu jádru a jednoduchým substitucím,
- » hraje sledy nejlépe v septakordech,
- » umí příklady prakticky využít při tvorbě substitucí,
- » rozumí akordickým značkám jako např. Sus4, Add9, nónovému akordu a přidaným intervalům v akordu.(alterace),
- » nastuduje jednu etudu se zaměřením na trsátkovou techniku,
- » improvizuje dvanáctitaktové blues ve více tóninách, rozlišuje mezi durovou a mollovou pentatonikou, je seznámen s desetitónovou bluesovou stupnicí, rozšiřuje si znalost kytarových riffů,
- » je schopen improvizace blues alespoň od A, E, D, G, C,
- » postupně zapojuje více bluetónů,

- » nastuduje známé sólo od světově uznávaného kytaristy.

4.2.6.4 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA BASOVOU KYTARU

II. stupeň

1.ročník

- » Žák je seznámen s basovou kytarou - je schopen popsat jednotlivé části nástroje a říci, k čemu slouží krk, hmatník, ladící kolík, tělo, snímače, kobylka, struny,
- » je seznámen s funkcí nástroje v kapele a potřebným technickým vybavením pro jeho použití,
- » získává základní návyky a dovednosti - správné držení těla a nástroje, postavení rukou,
- » seznamuje se s technikou pravé ruky - střídáním prstů při hře, jednoduchými rytmickými cvičeními,
- » seznamuje se s technikou levé ruky a polohou ruky na hmatníku - samostatně vypracuje jednoduchý prstoklad,
- » zná tónovou řadu, ví, co je durová stupnice a je jí schopen zahrát přes jednu oktávu na hmatníku.

2.ročník

- » Žák zvládá koordinaci rukou při hře stupnic přes dvě oktávy a při hře rozkladů akordů,
- » ví, co je interval, je schopen ho zahrát - používat správný prstoklad,
- » umí doprovodit jednodušší popové skladby (výběr podle svého vkusu),
- » zvládá cvičení ve stupnici: intervaly - sekunda až sexta, sekvence - triolové a šestnáctinové,
- » zná církevní stupnice a pentatoniky dur a moll.

3.ročník

- » Žák je schopen zahrát jednoduchou skladbu z notového zápisu - vypracovat prstoklad,
- » při doprovodu využívá základních harmonických funkcí a akordů,
- » umí zahrát doprovod jednoduché písně - blues - tonika, subdominanta, dominanta,
- » zná akordy v církevních stupnicích,
- » uplatňuje se v souhře s ostatními nástroji (bicí, kytara, klávesy, dechy).

4.ročník

- » Žák ovládá techniku slap - kombinace perkusí na levé i pravé ruce - kombinace znělých a neznělých tónů,
- » umí zahrát rozšířenou dvanáctku (jazzovou) - rozklad akordů - a je schopen improvizace,
- » tvoří walking bas,
- » zvládá swingové frázování - jazzové standardy - témata,
- » rozvíjí improvizaci - umí zahrát všechny církevní stupnice, rozvíjí melodii a je schopen ji vkládat do dané harmonie,
- » snaží se o vyjádřit náladu skladby dynamikou, frázováním, rytmem a správně zvoleným tempem,
- » věnuje se i studiu klasických skladeb na baskytaru,
- » má přehled o významných světových interpretech ve svém oboru.

4.2.6.5 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA V SOUBORU

» Žák se hrou v souboru učí vzájemné kázni a zodpovědnosti, osvojí si hru při vyšší hladině zvuku, jež je nutná k dorovnání zvuku při hře s bicí soupravou. Žák svou přípravou a kázní přispěje společnému výsledku při hraní v kapele s baskytarou a bicí soupravou. Nutně musí dodržovat kázeň, zejména mezi pauzami jednotlivých zkoušených částí skladby. Osvojí si být v neustálém kontaktu se spoluhráči. Žák získává zkušenost, jak vkusně zařadit svůj sound do celkového výrazu hrané písničky. Zbytečně nevyčínat, ale ani nehrát příliš tiše. V případě sóla se žák vkusně zařadí do celkového zvuku. Nutná je kvalitní domácí příprava.

4.2.7 ZPĚV

4.2.7.1 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ SÓLOVÝ ZPĚV

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT SÓLOVÝ ZPĚV

Výuka zpěvu probíhá ve skupině 2 žáků nebo individuálně v závislosti na aktuálních možnostech školy. Ve II. stupni žák volí mezi předměty klasický zpěv a populární zpěv.

I.stupeň

Přípravné studium

- » Žák si uvědomuje správný pěvecký postoj (pružný aktivní vzpřímený postoj s uvolněnými rameny),
- » vnímá přirozené dechové funkce,
- » zvládá jednoduchá a krátká hlasová cvičení v omezeném rozsahu,
- » zpívá jednoduché dětské písně v rozsahu sexty, maximálně oktávy.

1. ročník

- » Žák si osvojuje správný pěvecký postoj (pružný aktivní vzpřímený postoj s uvolněnými rameny),
- » má povědomí o správném nasazení tónu,
- » je seznámen s významem správné artikulace,
- » používá hlas ve svém přirozeném rozsahu,
- » si uvědomuje důležitost uvolněné brady, přestože toho ještě sám není schopen,
- » snaží se o zachování jednoduchých krátkých pěveckých frází,
- » zpívá jednoduché dětské písně a lidové písně.

2. ročník

- » Žák si osvojuje pružný aktivní postoj s uvolněnými rameny,
- » vnímá klidný prohloubený dech za pomoci bránice bez účasti ramen,
- » se vyhýbá nadechování uprostřed slova,
- » pozná měkce nasazený tón,
- » má představu o výšce tónu a průběhu melodie,

- » používá hlas ve svém přirozeném rozsahu, kde nabývá již určité intonační jistoty,
- » zpívá písňe podložené jednoduchým instrumentálním doprovodem,
- » si uvědomuje obsah a náladu písňe.

3. ročník

- » Žák zachovává pružný aktivní a vzpřímený postoj s uvolněnými rameny,
- » zpívá s vědomím měkce nasazeného tónu se snahou o hlavovou rezonanci,
- » správně artikuluje, je mu rozumět,
- » má představu o výšce tónu a průběhu melodie, snaží se o čistou intonaci,
- » používá hlas ve svém rozsahu, alespoň v rozpětí oktávy,
- » dokáže transponovat krátké melodicko-rytmické motivy (v rámci technických hlasových cvičení),
- » zvládá zpěv s jednoduchým instrumentálním doprovodem,
- » vědomě pracuje s obsahem písňe,
- » schopen alespoň jednou individuálně veřejně vystoupit, např. za účasti spolužáků na třídní přehrávce.

4. ročník

- » Žák cítí přirozené dechové funkce, tzn. vnímá prohloubený dech za pomoci bránice bez účasti ramen,
- » vědomě používá měkce nasazený tón se snahou o hlavovou rezonanci,
- » přiměřeně čistě intonuje,
- » je schopen za elementární podpory instrumentálního doprovodu transponovat jednoduchou lidovou písňe,
- » rozlišuje písňe z hlediska obsahu a tempa,
- » rozlišuje dynamiku piano, forte, mezzoforte,
- » vnímá vedení fráze,
- » je schopen individuálně veřejně vystoupit,
- » je schopen zazpívat bez doprovodu.

5. ročník

- » Žák rozumí a chápe, co je to správná dechová opora,
- » vědomě používá hlavovou rezonanci,
- » je schopen čisté intonace,
- » rozvíjí rozsah dle svých dispozic prostřednictvím technických hlasových cvičení,
- » samostatně přemýšlí o vyjádření obsahu dostupnými hudebními prostředky dle svých hlasových a intelektuálních možností,
- » zvládá nepravidelné rytmy – triolu, tečkovaný rytmus, tempové změny, cítí kantilenu – legatové vedení fráze,
- » rozlišuje staccato, legato.

6. ročník

- » Žák vědomě pracuje s dechem a dechovou oporou,
- » je schopen delší dechové fráze,
- » pracuje s hlasovými rejstříky, snaží se o jejich propojení,
- » vědomě kontroluje vlastní intonaci, vnímá doprovodný nástroj,
- » správně a zcela srozumitelně vyslovuje s aktivním využitím všech konsonant,

- » orientuje se v notovém zápisu,
- » používá hlas dle možností (s přihlédnutím k mutaci),
- » zvládá zpěv s náročnějším instrumentálním doprovodem i bez doprovodu,
- » seznamuje se s dalšími žánry – muzikál, jazz,
- » využívá prostředky k vyjádření obsahu písní dle svých schopností,
- » vnímá a cítí správné frázování,
- » má povědomí o pojmech hlavový tón, hrudní rejstřík, bránice, dělení pěveckých hlasů.

7. ročník

- » Žák ovládá správný postoj, správné pěvecké dýchání, artikulaci a měkké opřené nasazení tónu,
- » má vyrovnané rejstříky v aktuálním vývojovém stádiu (s přihlédnutím k mutaci),
- » rozlišuje písně z hlediska obsahu i stylu a dokáže jim přizpůsobit výběr výrazových prostředků,
- » interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů a je schopen,
- » zazpívat více vokálních skladeb z paměti na veřejném koncertu,
- » dokáže udržet svoji zpěvní linku v jednodušších vícehlasých skladbách a orientuje se v notovém zápise,
- » dodržuje zásady hlasové hygieny: pečuje o svůj hlas, uvědomuje si důležitost rozezpívání, je poučen o škodlivých vlivech na hlasivky, nepřemáhá svůj hlas,
- » je schopen na přiměřené úrovni posoudit kvalitu tónu u jiného interpreta,
- » má základní znalosti o hlasovém ústrojí z foniatrického hlediska,
- » orientuje se v termínech: hlasivky, nosohltan, dutiny, bránice, foniatrie, ORL.

Vyučovací předmět Klasický zpěv

II. stupeň

Přípravné studium

- » Žák zachovává přirozené držení těla při zpěvu,
- » používá svůj hlas ve své přirozeně znějící poloze,
- » vědomě uvolňuje bradu,
- » správně vyslovuje vokály a artikuluje,
- » používá klidné, hluboké dýchání ve třech fázích (nádech, uklidnění, výdech),
- » nasazuje měkce a navozuje hlavový tón,
- » umí se poslouchat a naslouchá i doprovodnému nástroji, rozlišuje čistou intonaci.

1. ročník

- » Žák cítí přirozené dechové funkce, vědomě se nadechuje a vnímá prohloubený dech,
- » nasazuje tón měkce, vyvaruje se forze,
- » jednotně spojuje vokály se souhláskami, tzn. vyrovnává vokály,
- » dokáže opakovat melodicko - rytmický motiv v transpozici,
- » rozlišuje písně z hlediska obsahu i stylu a dokáže jim přizpůsobit výběr výrazových prostředků,
- » ovládá vazbu legato a staccato,
- » během veřejného vystoupení zpívá z paměti.

2. ročník

- » Žák dbá na měkké a opřené posazení tónu,
- » vyvaruje se přebytku dechu mimo tón,
- » používá přiměřenou dynamiku, vzhledem ke svému typu hlasu,
- » rozlišuje skladby z hlediska obsahu a žánru (lidová píseň, umělá píseň, árie, šanson, muzikálová árie, spirituál, duchovní píseň, atd.),
- » rozšiřuje svůj hlasový rozsah a usiluje o vyrovnaný zvuk v celém používaném rozsahu,
- » na základě získaných dovedností je schopen zvládnout případnou trému.

3. ročník

- » Žák vnímá legatové vedení fráze a smysl pro kantilénu, ovládá pěvecké vazby (legato, staccato, non legato),
- » je schopen zpěvu s instrumentálním doprovodem i bez něj,
- » je schopen alespoň s menšími nepřesnostmi zazpívat jednoduchou melodii z listu,
- » uplatňuje se ve vícehlasém zpěvu, udrží a čistě intonuje svůj part,
- » je schopen samostatného studia i aktivního vyhledávání vhodné pěvecké literatury,
- » je seznámen s obsahem zpívaného textu (i v cizím jazyce),
- » využívá svých znalostí pro poučenou interpretaci.

4. ročník

- » Žák používá vyrovnaný hlas v celém svém rozsahu,
- » vědomě pracuje s dechem a dechovou oporou,
- » spojuje notový zápis s hudební představou a bez problémů se orientuje v notovém zápisu,
- » zpívá písně a árie v originálním jazyce,
- » zná a umí vysvětlit základní pěvecké pojmy - dechová opora (appoggio della voce), messa di voce, hlavový tón, brumendo, vibrato, tremolo, vokaliza, vokální hudba, kantiléna, legato, staccato, druhy zpěvních hlasů, foniatrie a hlasová hygiena, umělá a národní píseň, opera, opereta, muzikál,
- » má přehled o základní pěvecké literatuře,
- » je schopen kritického posouzení interpretace vokálního díla,
- » samostatně pracuje při korepetici,
- » má povědomí o zpěvu klasickém, lidovém, populárním, jazzovém),
- » jeho interpretace je uvědomělá a přesvědčivá, stylově a žánrově správná,
- » je schopen samostatného pěveckého výstupu v délce minimálně 15 minut s repertoárem zahrnujícím vokální skladby různých slohových období.

Vyučovací předmět Populární zpěv

II. stupeň

Přípravné studium

- » Žák zachovává přirozené držení těla při zpěvu,
- » používá svůj hlas ve své přirozeně znějící poloze,
- » vědomě uvolňuje bradu,

- » správně vyslovuje vokály a artikuluje,
- » používá klidné, hluboké dýchání ve třech fázích (nádech, uklidnění, výdech),
- » nasazuje měkce a navozuje hlavový tón,
- » umí se poslouchat a naslouchá i doprovodnému nástroji, rozlišuje čistou intonaci.

1. ročník

- » Žák pracuje na pěvecké technice,
- » používá cvičení k rozezpívání v dur a moll,
- » poznává pěvecké ozdoby a feeling v přirozené hlasové poloze,
- » postupně nazvučuje hrudní rejstřík,
- » zpívá na mikrofon,
- » pracuje na výrazové stránce pěveckého projevu,
- » zvládá zazpívat jednoduché umělé a populární písně.

2. ročník

- » Žák zdokonaluje pěveckou techniku prostřednictvím cvičení v celém svém hlasovém rozsahu-
brumendo, staccato, legato,
- » vyrovnává rejstříky, zesiluje hrudní rejstřík a propojuje jej s hlavovým rejstříkem,
- » zdokonaluje pěvecké ozdoby a feelingy,
- » rozšiřuje hlasový rozsah,
- » zpívá skladby technicky náročnější,
- » písně interpretuje s dostatečným výrazem,
- » zdokonaluje zpěv na mikrofon,
- » zvládá zazpívat jednoduchou muzikálovou píseň,
- » se orientuje v různých hudebních žánrech.

3. ročník

- » Žák využívá pohyblivost hlasu a jeho vyrovnávání v celém hlasovém rozsahu,
- » samostatně zapojuje pěvecké ozdoby a feelingy,
- » dále propracovává hrudní rejstřík,
- » aktivně pracuje s mikrofonem,
- » dokáže při zpěvu adekvátními výrazovými prostředky vyjádřit obsah písně,
- » zvládá zazpívat náročnější muzikálové a populární písně,
- » si samostatně vybírá repertoár.

4. ročník

- » Žák vědomě používá správné držení těla- aktivní a uvolněné zároveň, krk bez napětí, volná hlava, ramena,
- » má vyrovnaný, technicky vybavený hlas,
- » má zesílený, barevně zajímavý hrudní rejstřík,
- » aktivně zapojuje pěvecké ozdoby a feelingy - dokáže samostatně zdobit melodii,
- » aktivně pracuje s mikrofonem - drží ho přímo před ústy, při nižších tónech blíže u úst, u velmi vysokých tónů mírně od úst,
- » zvládá technická cvičení v celém hlasovém rozsahu- brumendo, staccato, legato,
- » využívá barevnosti hlasu k vyjádření obsahu interpretované skladby, zapojuje mimiku a gesta,
- » propojuje hlasové rejstříky,

- » zvládá zpěv s jednoduchým doprovodem, s větším hudebním tělesem – kapelou, orchestrem i s hudebním základem,
- » je schopen veřejně vystoupit, jak na třídní přehrávce, tak i na veřejných koncertech,
- » je schopen kritického posouzení interpretované skladby,
- » zpívá písně všech žánrů (rock, pop, muzikál, jazz, chanson, folk, reggae),
- » si samostatně vybírá repertoár.

4.2.7.2 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT KOMORNÍ ZPĚV

I. stupeň

- » Žák udrží a čistě intonuje svůj part v jednodušších dvojhlasích přiměřeného rozsahu s doprovodem klavíru,
- » udrží a čistě intonuje svůj part v jednoduchém dvojhlasu a capella, např. kánon, lidový dvojhlas,
- » je schopný naučit se svůj part z paměti,
- » vnímá další hlas a celkovou harmonii,
- » orientuje se v notovém zápisu vícehlasu,
- » je schopen spolupráce.

II. stupeň

- » Žák dokáže uplatnit pěveckou techniku získanou během studia v individuálních hodinách,
- » udrží a čistě intonuje svůj part v dvojhlasích, tříhlasích, případně v dalších méně,
- » náročných vícehlasých skladbách s instrumentálním doprovodem,
- » udrží a čistě intonuje svůj part ve skladbách a capella,
- » je schopný naučit se svůj part z paměti,
- » vnímá další hlasy a celkovou harmonii,
- » orientuje se v partituře,
- » rozumí pojmům dueto, terceto, kvarteto, ansámbl,
- » je zodpovědný ke svým kolegům a je schopen s nimi aktivně spolupracovat,
- » je schopen samostatné přípravy,
- » zamýšlí se nad obsahem textu a volí adekvátní prostředky pro jeho vyjádření,
- » snaží se o poučenou interpretaci skladeb.

4.2.7.3 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ SBOROVÝ ZPĚV

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT SBOROVÝ ZPĚV

Výuka sborového zpěvu probíhá ve třech pěveckých sborech, které jsou rozlišeny s ohledem na věk a dispozice žáka.

Výuka sborového zpěvu se uskutečňuje v těchto pěveckých sborech:

- » „Moudivláček“ - přípravný sborový zpěv pro žáky ve věku 5 – 7 let
- » „Fringilla“ - dětský pěvecký sbor určený žákům ve věku 7 – 15 let (I.stupeň)
- » „Post Scriptum“ - smíšený pěvecký sbor určený žákům od 15 let výše (II.stupeň a studium dospělých)

Přípravný sborový zpěv

- » Žák seznamuje se s pěveckým postojem – rozezná správný postoj a je schopen ho po kratší časový úsek zachovat,
- » snaží se o nádech bez nadměrného zvedání ramen,
- » snaží se o zřetelnou artikulaci,
- » pokouší se ve svém přirozeném rozsahu intonovat,
- » rozpozná klesající a stoupající melodii,
- » interpretuje bez větších chyb jednoduché a krátké rytmické motivy,
- » pokouší se v mluvních cvičení o částečný kontrast dynamiky slaběji – silněji,
- » reaguje na základní dirigentská gesta – pozná nástup a ukončení,
- » chápe význam jednotného pěveckého projevu ve sboru,

I. stupeň

1.ročník

- » Žák ví, jak vypadá správný pěvecký postoj (pružný aktivní vzpřímený postoj s uvolněnými rameny),
- » umí rozpoznat viditelné známky špatného nádechu (zvedání ramen, nepřiměřené lapání po dechu),
- » chápe význam správné artikulace,
- » používá hlas ve svém přirozeném rozsahu,
- » reaguje na základní dirigentská gesta – rozpozná nástupy a zakončení, rozpozná z gesta základní dynamiku p-f,
- » orientuje se v jednoduchém notovém zápisu jednohlasé skladby, zpočátku i pomocí textu,
- » snaží se o čistou intonaci snazších písní,
- » za pomoci zdatnějších žáků a jednoduchého klavírního doprovodu je schopen vnímat melodii své hlasové skupiny (maximálně v jednoduchém dvojhlasu).

2.ročník

- » Žák ví, co je správný pěvecký postoj a dokáže ho předvést,
- » vnímá přirozené dechové funkce, tzn. snaží se přiměřeně, klidně o prohloubený dech za pomoci bránice bez účasti ramen,
- » vnímá frázování z hlediska dechu – vyhýbá se nadechování uprostřed slova,
- » má povědomí o měkce nasazeném tónu,
- » má představu o výšce tónu a průběhu melodie,
- » používá hlas ve svém přirozeném rozsahu, kde nabývá již určité intonační jistoty,
- » zachovává svůj hlas ve své přirozenosti,
- » reaguje na základní dirigentská gesta – s větší jistotou rozpoznává nástupy a zakončení včetně těch dílčích, udržuje tempo, rozpozná z gesta základní dynamiku p-mf-f, crescendo a decrescendo,
- » orientuje se v jednoduchém notovém zápisu,
- » za pomoci zdatnějších žáků a klavírního doprovodu je schopen vnímat a interpretovat melodii své hlasové skupiny,
- » zamýšlí se nad obsahem písní, nad jejich tempem a náladou.

3.ročník

- » Žák zachovává pružný aktivní vzpřímený postoj s uvolněnými rameny,
- » vnímá frázování z hlediska dechu,
- » je seznámen s pojmem střídavý dech,
- » zpívá s vědomím měkce nasazeného tónu se snahou o hlavovou rezonanci,
- » správně artikuluje, je mu rozumět,
- » má představu o výšce tónu a průběhu melodie,
- » používá hlas ve svém rozsahu, alespoň v rozpětí oktávy,
- » dokáže transponovat krátké melodicko-rytmické motivy (v rámci technických hlasových cvičení),
- » zachovává svůj hlas ve své přirozenosti,
- » rozlišuje písně z hlediska obsahu (veselé, smutné) a tempa (rychlé, pomalé),
- » reaguje na základní dirigentská gesta – s jistotou rozpoznává všechny nástupy a zakončení, rozpozná z gesta základní dynamiku p-fff, crescendo a decrescendo, reaguje na změny tempa, koruny,
- » orientuje se v notovém zápisu jednoduchého dvojhlasu,
- » udrží svůj hlas v jednoduchém dvojhlase v rámci zpěvu své hlasové skupiny s podporou instrumentálního doprovodu.

4. ročník

- » Žák zachovává pružný aktivní vzpřímený postoj s uvolněnými rameny,
- » nepřepíná své síly a zpívá s vědomím měkce nasazeného tónu se snahou o hlavovou rezonanci,
- » správně artikuluje, je mu rozumět,
- » má představu o výšce tónu a průběhu melodie, snaží se o čistou intonaci,
- » rozlišuje při zpěvu legato a staccato,
- » používá hlas ve svém rozsahu, nejméně v rozpětí decimy, dle možností svého hlasu,
- » dokáže transponovat krátké melodicko-rytmické motivy,
- » rozlišuje písně z hlediska obsahu, který se snaží adekvátními prostředky vystihnout,
- » na dirigentská gesta reaguje s větší jistotou a rozlišuje detaily (dynamika, agogika),
- » vnímá ostatní hlasy,
- » orientuje se v notovém zápisu jednoduchého vícehlasu,
- » udrží svůj hlas v jednoduchém dvojhlase s s podpurným instrumentálním doprovodem.

5. ročník

- » Žák vědomě používá přirozené dechové funkce,
- » má představu o výšce tónu a průběhu melodie, což mu umožňuje čistou intonaci,
- » rozlišuje při zpěvu druhy pěvecké vazby,
- » transponuje přiměřeně dlouhé a melodicko-rytmické motivy,
- » rozlišuje písně z hlediska obsahu a tempa, samostatně přemýšlí o vyjádření obsahu dostupnými hudebními prostředky dle svých hlasových a intelektuálních možností,
- » zvládá snazší nepravidelné rytmy,
- » orientuje se v notovém zápisu jednoduchého vícehlasu a dokáže bez problémů sledovat linii svého hlasu,
- » udrží svůj hlas v jednoduchém dvojhlase a capella.

6 . ročník:

- » Žák schopen delší dechové fráze,

- » zpívá s vědomím měkce nasazeného tónu,
- » vědomě kontroluje vlastní intonaci, poslouchá se,
- » je seznámen s dalšími hudebními žánry – muzikál, jazz,
- » správně frázuje, zvládá princip střídavého dechu ve sboru, který umožňuje vystavět i dlouhé fráze v pomalém tempu,
- » má povědomí o pojmech hlavový tón, hrudní rejstřík, bránice, dělení pěveckých hlasů,
- » na dirigentská gesta reaguje s jistotou a pohotově reaguje na změny dynamiky, tempa,
- » vnímá harmonii skladby,
- » orientuje se v notovém zápisu vícehlasu.

7. ročník:

- » Žák zachovává pružný aktivní vzpřímený postoj s uvolněnými rameny,
- » vědomě používá přirozené dechové funkce, tzn. využívá přiměřený, klidný prohloubený dech za pomoci bránice, bez účasti ramen,
- » zpívá s vědomím měkce nasazeného tónu se snahou o hlavovou rezonanci,
- » používá hlas ve svém rozsahu dle možností svého hlasu (s přihlédnutím k mutaci),
- » zřetelně a správně artikuluje,
- » čistě intonuje svůj part,
- » je schopen na přiměřené úrovni posoudit kvalitu tónu u jiného interpreta, je schopen vyjádřit vlastní názor na interpretaci,
- » má vyrovnané rejstříky v aktuálním vývojovém stádiu (přihlédnutí k mutaci),
- » bez obtíží transponuje krátké melodicko – rytmické motivy,
- » správně frázuje, zvládá princip střídavého dechu ve sboru, který umožňuje vystavět i dlouhé fráze v pomalém tempu,
- » rozlišuje písně z hlediska obsahu i stylu a dokáže jim přizpůsobit výběr výrazových prostředků,
- » dodržuje zásady hlasové hygieny: pečuje o svůj hlas, uvědomuje si důležitost rozezpívání, je poučen o škodlivých vlivech na hlasivky, nepřemáhá svůj hlas,
- » má základní znalosti o hlasovém ústrojí,
- » dirigentská gesta jsou pro něj čitelná a s jistotou na ně reaguje,
- » dokáže interpretovanou skladbu vnímat jako celek – z hlediska harmonie, formy, obsahu,
- » s jistotou se orientuje ve sborové partitūře,
- » udrží svůj hlas ve vícehlasu s instrumentálním doprovodem a v jednoduchém vícehlase a capella a vnímá vyváženost hlasů během interpretace sborové skladby.

II.stupeň

Přípravné studium

- » Žák se seznamuje se správným pěveckým postojem a pěveckým dýcháním,
- » pokouší se o správné měkké nasazení tónu,
- » snaží se o správné frázování,
- » seznamuje se s druhy pěvecké vazby,
- » pracuje se základní dynamikou,
- » reaguje na základní dirigentská gesta,
- » orientuje se v notovém zápisu jednoduchého vícehlasu.

1.ročník

- » Žák uvědoměle používá dechovou techniku,
- » zachovává správný pěvecký postoj,
- » ovládá pěvecké vazby (legáto, staccato, non legato),
- » vyvaruje se forze,
- » dbá na měkké a opřené posazení tónu,
- » bez problémů se orientuje v notovém zápisu,
- » je schopen zpěvu z paměti,
- » je schopen zpěvu s instrumentálním doprovodem i bez něj,
- » je schopen naučit se svůj part a čistě ho intonovat,
- » zná základní pěvecké pojmy,
- » rozlišuje dynamiku,
- » vnímá ostatní hlasy a celkový zvuk tělesa,
- » dirigentská gesta jsou pro něj zřetelně čitelná, spolehlivě na ně reaguje,
- » zodpovědně spolupracuje s ostatními.

2.ročník

- » Žák je schopen svůj zpěv doprovázet jednoduchým rytmickým doprovodem,
- » rozlišuje i jemné dynamické odstíny,
- » vnímá harmonickou strukturu a formu interpretovaného díla,
- » udrží svůj hlas v rámci zpěvu své hlasové skupiny ve vícehlasých skladbách,
- » je schopen nastudovat 10 minutové vystoupení z paměti.

3.ročník

- » Žák spojuje notový zápis s hudební představou,
- » je schopen alespoň s menšími nepřesnostmi zazpívat jednoduchou melodii z listu,
- » rozlišuje i jemnější dynamické odstíny,
- » je kreativní, přichází s vlastními nápady, jak obohatit interpretaci studované skladby – např. adekvátním pohybem, rytmickým či melodickým doprovodem, rozestavením hlasových skupin,
- » dokáže samostatně nastudovat výslovnost textu písně v cizím jazyce,
- » reaguje citlivě a pohotově na gesta dirigenta - změny tempa, dynamiky a výrazu,
- » je schopen zpívat i v komorním obsazení (hlasová skupina po třech zpěvácích).

4.ročník

- » Žák zvládá rozsahově menší sólový výstup,
- » používá vyrovnaný hlas v celém svém rozsahu,
- » disponuje vyrovnanými vokály,
- » má vypěstovaný smysl pro kantilénu,
- » zvládá čistě intonovat svůj part v náročnějších skladbách a capella i ve skladbách s instrumentálním doprovodem, v méně rozsáhlých skladbách také v komorním obsazení (např. v kvartetu),
- » dokáže se během zpěvu přirozeně pohybovat do rytmu,
- » zná a umí vysvětlit hudební pojmy související s interpretovanou skladbou,
- » je schopen samostatného studia i aktivního vyhledávání vhodné pěvecké literatury,
- » s jistotou se orientuje ve sborové partitūře,
- » je schopen zazpívat jednoduchou melodii z listu,
- » aktivně a zodpovědně spolupracuje s ostatními,

- » spolehlivě reaguje na všechna dirigentská gesta,
- » dokáže zhodnotit kvalitu interpretace, jak vlastní, tak dalších interpretů.

4.2.8 ELEKTRONICKÉ ZPRACOVÁNÍ HUDBY A ZVUKOVÁ TVORBA

4.2.8.1 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA ELEKTRONICKÉ KLÁVESOVÉ NÁSTROJE A JEJICH OVLÁDÁNÍ

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA NA ELEKTRONICKÉ KLÁVESOVÉ NÁSTROJE A JEJICH OVLÁDÁNÍ

Výuka hry na EKN probíhá ve skupině 2-3 žáků, výjimečně individuálně v závislosti na aktuálních možnostech školy.

I. stupeň

Přípravné studium

- » Žák se seznamuje s nástrojem,
- » správně sedí u nástroje,
- » umí pracovat se základními ovládacími prvky: tj. zapnutí/vypnutí nástroje,
- » orientuje se na klaviatuře,
- » umí zahrát jednoduchou píseň a dokáže ji transponovat i do jiné tóniny.

1. ročník

- » Žák si uvědomuje správné sezení u nástroje, držení těla i rukou,
- » orientuje se na klaviatuře a částečně i na nástroji,
- » umí pracovat se základními ovládacími prvky: tj. zapnutí/vypnutí nástr., ovládání,
- » hlasitosti, výběr zvukového rejstříku, zapnutí/vypnutí doprovodné složky,
- » zvládá hru oběma rukama současně, to ukáže na durové stupnici, jednoduchém cvičení,
- » je schopen hry jednoduché melodie z paměti (např. lidová či umělá píseň).

2. ročník

- » Žák se bezpečně orientuje po celé klaviatuře,
- » zná i ovládá pokročilejší funkce nástroje: výběr zvukového i doprovodného rejstříku, zapnutí zóny klávesnice pro hru s doprovodem,
- » zvládá hru melodie s akordickým doprovodem s využitím automatické doprovodné jednotky (možno i SINGLE FINGER), jednodušší etudu či cvičení na úrovni Alba etud I - II, Evropské klavírní školy 1. až 2. dílu, jednodušší skladby z období 17-19 stol. s možností využití různých zvukových rejstříků (není podmínkou),
- » orientuje se a je schopen interpretovat skladby v houslovém i basovém klíči.

3. ročník

- » Žák zvládá hru portamento, legato, staccato,
- » při hře umí používat sustain pedál,

- » orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu,
- » je schopen dle individuálních schopností zahrát jednoduchou skladbu z paměti, případně i doprovodit jednoduchou melodii s využitím základních harmonických funkcí (T, D, S),
- » vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit dostupnými prostředky, které nástroj nabízí,
- » dle charakteru hudebního materiálu je schopen zvolit adekvátní zvukový i rytmický rejstřík.

4. ročník

- » Žák využívá při hře pokročilé funkce nástroje (ukládání/načítání přednastavených hodnot, foot-switch multi pad ad.),
- » je schopen samostatně jednoduše zharmonizovat melodii,
- » bezpečně zvládá hru rytmicky složitějších útvarů,
- » orientuje se v nabídce stylů i zvukových rejstříků a samostatně je využívá,
- » v písni dokáže rozlišit sloku a refrén a odlišit je ve stylu doprovodu,
- » vnímá a respektuje formu písně (4-taktí, 8-taktí).

5. ročník

- » Žák je schopen bezpečně vytvořit i sluchově rozeznat dominantní septakord i mollové ekvivalenty jednotlivých dur. akordů,
- » je schopen podložit melodii známé písně harm.funkcemi a zharmonizovat píseň za použití zák. i vedlejších harmonických funkcí,
- » je schopen rytmické souhry s jiným nástrojem i doprovodu melodického nástroje či zpěvu.

6. ročník

- » Žák při hře dokáže odlišit způsob hry odpovídající zvolnému nástroji (kytara, el. kytara, saxofon apod.) a zlapšit tak dojem autenticity,
- » tvůrčím způsobem přistupuje k tvorbě automatických doprovodů a snaží se ke skladbám nacházet jiné nežli doporučené rejstříky či typy doprovodů s důsledným respektováním hudebního stylu; vlastní výběr VOICE a STYLE dokáže kombinovat s jednoduchou improvizací v předeře či dohře,
- » zvládá hru odlišných partů jednotlivých nástrojů a využívá ji při souborové hře (bicí, baskytara, hammondovy varhany, smyčce apod.),
- » je schopen rytmické souhry s jedním i několika jinými hráči současně i citlivého doprovodu jiného melodického nástroje či zpěváka.

7. ročník

- » Žák propojuje veškeré získané technické i výrazové dovednosti při interpretaci,
- » orientuje se ve čtení základních akordových značek na úrovni septakordů,
- » ovládá hru s dynamikou v rozsahu daném možnostmi nástroje,
- » je schopen interpretovat skladbu či píseň zvoleného žánru se zvládnutím obsluhy všech potřebných funkcí,
- » zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu, z paměti a podle sluchu dokáže nastudovat skladbu s účastí dalšího interpreta,
- » využívá možností nástroje ve spojení s digitálními technologiemi.

II. stupeň

V navazujícím studiu druhého stupně se předpokládá, že žák během sedmi let studia předchozího stupně byl obeznámen a zvládl základní techniku hry na klávesy. Tato se dělí na elementární klavírní techniku a dále na dovednosti spojené s ovládnutím automatu.

Zde by již měl být žák seznamován a rozvíjen i v oblasti vlastní tvůrčí práce: aranžování, vytváření partů vhodných pro daný typ skladby, programování bicích atd. Měl by být seznámen s funkcemi sekvenčeru a jeho využitím během tvůrčí práce. S pomocí pedagoga je schopen vytvořit vlastní či převzatou kompozici. To je možné buď na samotném nástroji či s použitím vhodného softwaru na PC. Ve druhém stupni již dochází k propojení samotné hry na EKN se Základy multimediální tvorby. Všechny tyto dovednosti žák dále kombinuje a využívá při hře v souboru

Pokud byl žák přijat ke studiu do II. stupně bez absolvování I. stupně, začíná studium přípravným ročníkem.

Přípravné studium

- » Žák uvědomuje si správné sezení u nástroje, držení těla i rukou,
- » orientuje se na klaviatuře a částečně i na nástroji,
- » umí pracovat se základními ovládacími prvky: tj. zapnutí/vypnutí nástr., ovládnutí hlasitosti, výběr zvukového rejstříku, zapnutí/vypnutí doprovodné složky,
- » zvládá hru oběma rukama současně, to ukáže na durové stupnici, jednoduchém cvičení,
- » je schopen hry jednoduché melodie z paměti (např. lidová či umělá píseň).

1. ročník

- » Žák je schopen samostatné harmonizace melodie s využitím akordů dur, moll a septakordů,
- » samostatně vybírá vhodný styl a zvukový rejstřík resp. kombinaci,
- » tvůrčím způsobem se podílí na efektním vyznění zvolené písně/skladby za použití všech dostupných funkcí nástroje,
- » osvojuje si hru vybraných partů při hře v souboru,
- » zvládá harmonizaci pomocí doprovodné jednotky v režimu full keyboard.

2. ročník

- » Žák chápe zákonitosti různých stylů a žánrů hudby a používá je při hře,
- » podle možností pracuje s pedalizací a je schopen používat pedál v různých režimech, které daný nástroj umožňuje nastavit,
- » je schopný sluchové sebekontroly,
- » bez pomoci učitele je schopen sám nastavit či upravit vhodný doprovod,
- » aktivně se realizuje v komorní hře s jiným nástrojem nebo v kapele.

3. ročník

- » Žák orientuje se ve hře složitějších akordických značek,
- » začíná se orientovat ve vyspělých funkcích nástroje, například v programování interního sekvenčeru,
- » je schopen si samostatně vybrat a nastudovat přiměřeně náročnou skladbu včetně nastavení vhodného zvukového rejstříku, doprovodu a dalších parametrů nástroje.

4. ročník

- » Žák využívá všechny doposud získané znalosti a dovednosti k vyjádření svých představ a potřeb,
- » je schopen z listu interpretovat jednodušší skladbu s použitím akordických značek,
- » při hře uplatňuje základní znalosti harmonie,
- » profiluje se podle svého zájmu a preferencí.

4.2.8.2 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HRA V SOUBORU

I. stupeň

- » Žák chápe úlohu svého nástroje v různých typech uskupení,
- » je schopen souhry s jinými nástroji a se zpěvem,
- » orientuje se v základních formách běžných populárních písních případně jazzových standartů.

II. stupeň

- » Žák zvládá akordický doprovodný part dle akordových značek,
- » zvládá jednoduché improvizované sólo,
- » podílí se na vytváření aranžmá, eventuelně formy hrané skladby,
- » využívá všech možností nástroje,
- » orientuje se v harmonické struktuře dané písně a těchto znalostí při hře využívá.

4.2.8.3 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT ZÁKLADY MULTIMEDIÁLNÍ TVORBY

V tomto předmětu získají žáci informace o možnostech využití svého nástroje s využitím PC s odpovídajícím softwarovým vybavením. Cílem je žáka naučit základní práci se sekvencerem, zaranžovat převzatou či vlastní kompozici a následně zpracovat tuto nahrávku pro export na CD. Ve II. stupni je pak možné dle individuálních požadavků tuto schopnost rozšířit i na oblast videa.

I. stupeň

- » Žák chápe základní principy MIDI komunikace,
- » v softwarovém sekvenceru umí vytvořit a nahrát více stop,
- » zvládá jednoduchou editaci MIDI příkazů (změna výšky či délky not),
- » ovládá základní stříhové funkce – COPY, PASTE,
- » pro vkládání not používá jako vstupní jednotku klaviaturu nástroje,
- » na základní úrovni chápe digitalizaci zvukového signálu,
- » základním způsobem umí zpracovat nahrávku a přenést ji na zvukový nosič CD.

II. stupeň

- » Žák orientuje se v problematice MIDI,

- » dokáže vytvořit a nahrát stopy jednotlivých nástrojů (bicí, baskytara, smyčce apod.),
- » zvládá pokročilejší způsob editace (kvantizace, arpeggio, změna dynamiky atd.),
- » dokáže vyexportovat a finalizovat nahrávku.

4.2.9 VZDĚLÁVACÍ OBSAH OBLASTI RECEPCE A REFLEXE HUDBY

4.2.9.1 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT PŘÍPRAVNÁ HUDEBNÍ VÝCHOVA

- » Žák pokouší se ve svém přirozeném rozsahu intonovat,
- » rozpozná klesající a stoupající melodii,
- » dokáže vytleskat či jinak interpretovat bez větších chyb jednoduché a krátké rytmické motivy,
- » pokouší se v mluvních cvičeních o částečný kontrast dynamiky slaběji – silněji,
- » dokáže pohybově vyjádřit dynamické a tempové kontrasty,
- » pozná, kdy zní jeden tón a kdy souzvuk více tónů,
- » je schopen si zapamatovat jednoduché písně určené předškolním dětem,
- » seznamuje se s pěveckým postojem – rozezná správný postoj a je schopen ho po kratší časový úsek zachovat,
- » při zpěvu snaží se o nádech bez nadměrného zvedání ramen.

4.2.9.2 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HUDEBNÍ NAUKA

1.ročník

- » Žák zná názvy not od c1 do g2, názvy pomlk, jejich délkové hodnoty – osminová, čtvrtěová, půlová, celá nota a pomlka,
- » zná názvy oktáv – malá, jednočárkovaná,
- » chápe rozdíl mezi celým tónem a půltónem,
- » zná posuvky a durové stupnice do 2 křížků a 1 bé,
- » zná rozdíl mezi stupnicí a tóninou,
- » rozumí pojmem takt, taktová čára, základní druhy taktů,
- » zná základní dynamická a tempová označení – p, mf, f, crescendo, decrescendo, allegro, andante,
- » má povědomí o zápisu not v basovém klíči,
- » orientuje se v názvech: akcent, koruna, legato, ligatura, staccato, repetice.

2. ročník

- » Žák uplatňuje elementární znalost čtení not v houslovém klíči a částečně v klíči basovém,
- » zná základní intervaly, dokáže některé z nich sluchem analyzovat,
- » orientuje se v durových stupnicích do 3 křížků a 3 bé,
- » zná pojem kvintový a kvartový kruh,
- » má povědomí o mollové tónině – na základě poslechu jednoduchých skladeb a písní,
- » chápe princip postavení durového kvintakordu,
- » se orientuje v taktech osminových,
- » se orientuje ve výrazech: triola, synkopa, předtaktí, metronom, lidová hudba,

- » je vybaven znalostí základních tempových a přednesových označení.

3.ročník:

- » Žák ovládá základní intervaly,
- » zná odvozené intervaly,
- » zná mollové stupnice a rozdíly mezi nimi,
- » ovládá stupnice do čtyř posuvek - dur i moll,
- » má povědomí o stavbě kvintakordu a jeho obratech,
- » se orientuje v taktech sudých i lichých, rozpozná předtaktí,
- » ovládá základní taktovací schéma dvou, tří a čtyřdobého taktu,
- » zná vybraná tempová a výrazová označení, dynamické rozdíly,
- » má základní přehled o hudebních nástrojích,
- » zná rozdělení pěveckých hlasů,
- » rozezná sluchově hudbu vokální a instrumentální,
- » ví, co je part, partitura i hra z listu.

4.ročník

- » Žák zvládá postavit kvintakord, jeho obraty a pojmenuje jej,
- » chápe rozdíl mezi kvintakordem a septakordem,
- » má povědomí o citlivém tónu a základních harmonických funkcích
- » rozumí pojmům konsonance a disonance,
- » se orientuje v základních melodických ozdobách, dokáže určit jejich název,
- » žák chápe enharmonickou záměnu tónů,
- » rozumí pojmům modulace,
- » dokáže pojmenovat rozdíly mezi hudbou programní a absolutní,
- » zná vyjadřovací prostředky hudby,
- » ví, co je rondo, variace, melodram, symfonická báseň,
- » dokáže určit vybraná tempová a přednesová označení.

5. ročník

- » Žák ovládá základní dělení uměleckých epoch a slohů, jejich,
- » charakteristiku a zná jejich významné představitele,
- » chápe souvislosti vývoje hudby,
- » si dokáže utvořit vlastní názor na interpretaci skladby a verbálně jej vyjádřit a zdůvodnit,
- » orientuje se v notovém zápisu skladby, rozumí dynamickému a tempovému označení a dokáže rozpoznat jednoduchou hudební formu,
- » na základě znalosti základních harmonických funkcí dokáže vytvořit jednoduchý doprovod k lidové písni - T,D,
- » umí transponovat jednoduchou melodii do jiné tóniny,
- » je schopný reprodukovat jednoduchý melodicko - rytmický útvar a dokáže vytvořit vlastní,
- » rozumí stavbě stupnic, akordů a intervalů.

4.2.9.3 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT NÁSTROJOVÝ SEMINÁŘ

- » Žák má přehled o nástrojích symfonického orchestru a dokáže rozpoznat zvuk většiny z nich,
- » zná rozdělení pěveckých hlasů,

- » na základě poslechu a teoretické přípravy je schopen analyzovat jednoduché hudební formy,
- » při poslechu jednoduchých skladeb dokáže odlišit kvalitu interpretace.

4.2.9.4 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HISTORICKO–ESTETICKÝ SEMINÁŘ

- » Žák je schopen charakterizovat jednotlivé umělecké slohy a styly,
- » má přehled o hudebních nástrojích a jejich historii,
- » má povědomí o nejvýznamnějších světových interpretech, světových scénách, festivalech a soutěžích
- » orientuje se v základních hudebních formách,
- » je si vědom spojitosti jednotlivých druhů umění,
- » chápe souvislosti historických epoch a uměleckých slohů a dokáže určit jejich nejvýznamnější představitele,
- » při poslechu dokáže rozpoznat kvalitu interpretace.

4.3 VÝTVARNÝ OBOR

4.3.1 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ VÝTVARNÉ VYJADŘOVÁNÍ

4.3.1.1 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT PŘÍPRAVNÁ VÝTVARNÁ VÝCHOVA

- » Žák je veden k základním normám chování v kolektivu,
- » je veden k základním pracovním návykům – úklid pracovní plochy po skončení výuky,
- » pracuje dle svých individuálních schopností v rámci výtvarné hry iniciované a ovlivňované učitelem,
- » poznává různé výtvarné materiály a techniky, které udrží jeho pozornost a zájem,
- » spontánně používá obrazotvorné a prostorotvorné prvky (bod, linie, tvar, plocha, prostor, světlo, barva), jejich základní vztahy a kontrasty mezi nimi,
- » při práci využívá především emoce a fantazii, pracuje s tématy, která jsou mu blízká.

4.3.1.2 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT PLOŠNÉ VYJADŘOVÁNÍ

I. stupeň

1. období (1. - 3. ročník) I. stupně základního studia

- » Žák osvojuje si základní kulturní normy chování v kolektivu a je schopen spolupráce ve skupině a s učitelem,
- » zná pravidla bezpečné práce respektuje je,
- » je seznámen s nezákladnějšími výtvarnými pojmy,
- » má první zkušenosti s formováním svého výtvarného názoru a s výtvarnými experimenty
- » zabývá se konfrontací vnitřních pocitů a vnějších podnětů
- » uvědomuje si svět rozumu a fantazie.
- » poznává různé výtvarné materiály a techniky (kresba, malba, grafika)
- » používá různé nástroje - při kresbě: tužku, rudku, uhlí, pastelky, voskovky, pastel prашný, pastel olejový, tuš a špejle, tuš a štětec, kombinované techniky, při malbě: akvarel, temperu, koláž, kombinované techniky, u grafiky: linoryt,
- » pokouší se převést smyslové podněty do výtvarné sféry
- » používá obrazotvorné a prostorotvorné prvky (bod, linie, tvar, plocha, prostor, světlo, barva), jejich základní vztahy a kontrasty mezi nimi a hodnotí jejich účinky
- » zpracovává důvěrně známá témata podle fantazie i podle známé předlohy (předměty, prostředí, situace)

2. období (4. - 5. ročník) I. stupně základního studia

- » Žák si osvojil další kulturní normy chování v kolektivu, rozvinul svou emoční otevřenost, prohloubil spolupráci s učitelem i s ostatními spolužáky ve skupině. Reflektuje různá hlediska, snaží se o upevňování mezilidských vztahů,

- » rozvinul tvorbu poznáváním a sebepoznáváním, získává postupně vlastní výtvarný názor, prohlubuje svou odvalu k experimentům, si stanovuje dílčí cíle a podle svých možností trpělivě a soustředěně zvládá jejich naplnění. Snaží se používat základní výtvarné pojmy,
- » rozšířil své zkušenosti s vnímáním okolí a umění a formoval si k nim individuální vztah. Prohloubil své zkoumání světů vnitřních a vnějších a pokusil se o jejich prožití, jasněji formuluje svět rozumu a fantazie, pokouší se proměňovat běžné v nezvykl
- » rozvinul svou citlivost na zážitkové a haptické kontakty s materiálem, zdokonalil se v převádění různých smyslových podnětů do vizuální sféry. Intuitivní používání obrazotvorných prvků (bod, linie, tvar, plocha, prostor, světlo, barva), jejich vztahů a kontrastů je pro něj snazší, stejně jako pokusy kriticky nahlížet jejich účinky
- » používá materiálů bezpečně a účinně, sžívá se s nástroji a jiným technickým vybavením. Zvládá dodržování vymezených pravidel. Ovládá základy techniky kresby, malby, grafiky způsobem odpovídajícím věku i schopnostem
- » podle svých schopností zachycuje tvar odrážející realitu, učí se pracovat s linií, světlem a stínem, je obeznámen s komponováním tvarových, barevných a prostorových vztahů, se spojováním viděného ve výtvarný a kompoziční problém.
- » Žák pracuje (mimo výše uvedené v textu pro předcházející věk žáka): kombinací různých inspirací, s kompozičními a barevnými cvičeními, na zátiší, portrétu a figuře pózující 8 min nebo delší dobu dle modelu,
- » Žák řeší témata, která se odpoutávají od důvěrně známých témat a mohou mít abstraktnější povahu,
- » odpovídají mentálnímu rozvoji žáka a jeho schopnostem, mohou zabírat až střední časové úseky.
- » Žák používá techniky (mimo výše uvedené v textu pro předcházející věk žáka) na kresbu: kresba perem, kresba fixy, na malbu: akryl, na grafiku: suchá jehla.

3. období (6. - 7. ročník) I. stupně základního studia

- » Žák plně ovládá kulturní normy chování v kolektivu, disponuje emoční otevřeností, spolupracuje s učitelem i ve skupině. Respektuje různá hlediska, přispívá k upevňování mezilidských vztahů, posuzuje míru svých možností a cíleně s nimi zachází,
- » směřuje v tvorbě k hlubšímu poznávání a sebepoznávání, vědomě si tříbí výtvarný názor, má odvalu k experimentům, stanovuje si dílčí cíle a trpělivě a soustředěně je plní, používá základní výtvarné pojmy,
- » je vnímavým divákem s individuálním vztahem k okolí i umění. Ví, že existují světy vnitřní a vnější a zažívá je, rozlišuje svět rozumu a fantazie, proměňuje běžné v nezvyklé,
- » je citlivý na zážitkové a haptické kontakty s materiálem, převádí různé smyslové podněty do vizuální sféry. Intuitivně používá obrazotvorné prvky (bod, linie, tvar, plocha, prostor, světlo, barva), jejich vztahy a kontrasty a hodnotí jejich účinky,
- » používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Dodržuje vymezená pravidla. V zásadě ovládá techniky kresby, malby, grafiky způsobem odpovídajícím věku i jeho schopnostem,
- » je schopen zachytit tvar odrážející realitu, pracuje s linií, světlem a stínem, komponuje tvarové, barevné a prostorové vztahy, tvořivě spojuje viděné s výtvarným a kompozičním problémem. Podle záměru a potřeby se připravuje ke studiu na střední škole s výtvarným zaměřením. Vnímá pronikání a možnosti obohacení jiných oborů lidské činnosti výtvarnou složkou,
- » se v posledním 7. ročníku I. stupně věnuje realizaci své absolventské práce. Vybírá si dle vlastního zájmu téma a techniku na základě svých zkušeností z dosavadního studia. Může si také zvolit nebo částečně využít formu, která je náplní předmětu Prostorová tvorba. Na projektu je schopen samostatně a dlouhodobě pracovat, pokouší se jej dle svých schopností samostatně invenčně rozvíjet. Pedagogu již vnímá víceméně jako supervizora.

- » Žák pracuje na (mimo výše uvedené v textu pro předcházející věk žáka): figurální kompozice dle modelu, zvládnutí perspektivy, zvládnutí základu písma, domácích pracích.
- » Žák řeší témata, která: jsou plně abstraktní i vzdálená žákovu běžnému životu, se inspiroují přímo uměleckými díly minulosti i z jiných oborů umělecké činnosti, odpovídají intelektuální úrovni žáka, jeho schopnostem a jeho zájmu, má možnost žák sám ovlivnit, zabírají delší časové úseky.
- » Žák používá techniky (mimo výše uvedené v textu pro předcházející věk žáka) na kresbu: sprej, na malbu: olej, laky, na grafiku: monotyp, barevný linoryt, barevná suchá jehla.

Přípravné studium II.stupně

- » Žák respektuje různá výtvarná hlediska a diskutuje o nich. V rámci mezilidských vztahů respektuje jinakost, posuzuje míru svých možností a cíleně s nimi zachází. Směřuje v tvorbě k sebepoznávání z různých hledisek a hlubším způsobem. Definuje si vlastní výtvarný názor a cílenými experimenty si rozšiřuje pole výtvarného vyjadřování. Stanovuje si dlouhodobé cíle a naplňuje je. K analýze tvůrčího procesu používá výtvarné pojmy.
- » pozoruje okolí a sleduje současné umělecké dění, vytváří si k nim individuální vztah. Orientuje se v možnostech, které nabízejí různé úrovně světů vnitřních a vnějších, rozumu a fantazie.
- » sám ovlivňuje volbu dlouhodobých témat, která odpovídají jeho intelektuální úrovni, jeho schopnostem a jeho zájmu. Mohou být plně abstraktní, vzdálená žákovu běžnému životu nebo inspirována uměleckými díly minulosti, či jinými obory lidské činnosti. Používá jak klasickou olejomalbu, tak i streetartové techniky barev ve spreji.
- » je schopen osobitě zachytit tvar odrážející realitu, pracuje s linií, světlem a stínem, komponuje tvarové, barevné a prostorové vztahy, tvořivě spojuje viděné s výtvarným a kompozičním problémem. Tvoří figurální kompozice dle modelu, používá perspektivu, učí se základy písma.
- » vnímá pronikání a možnosti obohacení jiných oborů lidské činnosti výtvarnou složkou
- » vnímá svět s respektem k odlišnostem a osobitostem druhých, hovoří o záměrech, argumentuje, toleruje odlišně zdůvodněné interpretace, prezentuje vlastní i cizí práce, propaguje a instaluje je.
- » porovnává umělecká díla a hledá odpovědi na modelové otázky ("Proč to vypadá zrovna takhle?", "Jak je to udělané?" atd.)
- » dokáže využít znalosti životních příběhů umělců
- » orientuje se v základních slohových obdobích
- » sleduje aktuality z uměleckého života i technologického vývoje materiálů a reaguje na ně

II. stupeň

- » Žák se podílí na utváření pravidel týmové spolupráce a uplatňuje je, diskutuje, respektuje různá hlediska, umí se poučit, je schopen vlastní postup obhájit nebo změnit,
- » ovládá způsoby výtvarného myšlení a vyjadřování na úrovni samostatně pojaté tvorby. Je otevřený odlišnostem, argumentuje, prezentuje práci vlastní i druhých včetně uplatnění nových informačních a komunikačních technologií,
- » pracuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, využívá analýzu, syntézu, parafrázi, posuny významu, abstrakci aj. Rozlišuje i propojuje obsah a formu, originálně řeší výtvarné problémy, experimentuje, vědomě uplatňuje výrazové a kompoziční vztahy,
- » z různých úhlů zkoumá podoby světa a mezilidské vztahy, interpretuje je systémově (z hlediska času, lokality, kulturních či ekologických souvislostí). Koncipuje komplexně pojaté celky,
- » koncipuje řešení pomocí různých klasických a moderních technologií přiměřeně vlastnímu výtvarnému názoru. Zachází tvůrčím způsobem s elektronickými médii jako dalšími prostředky výtvarné kultury. Používá dostupné informační zdroje a osobitě je aplikuje,

- » se v posledním 4. ročníku II. stupně věnuje realizaci své absolventské práce. Vybírá dle vlastního zájmu téma a techniku na základě svých zkušeností z dosavadního studia. Může si také zvolit nebo částečně využít formu, která je náplní předmětu Prostorová tvorba. Na projektu je schopen samostatně a dlouhodobě pracovat, pokouší se jej dle svých schopností samostatně invenčně rozvíjet. Pedagoga již vnímá více jako supervizora a konzultanta.
- » Žák pracuje: od předmětnosti k abstrakci, s charakterizací a dramatizací motivu, s digitálním fotoaparátem, s obrazovými soubory v PC, s inspirací přes internet, inspirován jinými umělci.
- » Žák řeší témata, která: jsou vybírána s ohledem k individuálnímu zájmu žáka, mohou být abstraktní, spekulativní až provokativní povahy, by měla být nakonec uzavřena reprezentativním samostatným artefaktem, či konvolutem prací.
- » Žák používá všechny techniky a technologie, které škola umožňuje

4.3.1.3 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT PROSTOROVÉ VYJADŘOVÁNÍ

Výstupy mají mezipředmětový charakter, neboť POV navazuje na předmět Plošné vyjadřování a rozvíjí žákovy kompetence pomocí prostředků specifických pro práci s prostorem. Na tyto 3D specifika je zaměřena následující kapitola.

I. stupeň

1. období (1. -3. ročník) I. stupně základního studia

- » Žák má první zkušenosti s tvůrčím pojmáním prostoru a s prostorovými experimenty, určené cíle naplňuje podle svých možností trpělivě a soustředěně, setkává se s nezákladnějšími výtvarnými pojmy vztahující se k definici prostoru a jeho uchopení,
- » dozvídá se o možnosti přesahu a uplatnění v užitých prostorově-výtvarných oborech. Jak ve (scénografii, architektuře,...) tak i v průmyslovém designu, textilní návrhářství a reklamě,
- » získal první zážitkové a haptické kontakty s materiálem, pokusil se již o převod různých smyslových podnětů do prostorově-vizuální sféry. Aktivoval své intuitivní používání prostorotvorných prvků (bod, linie, tvar, plocha, prostor, světlo, barva), jejich vztahů a kontrastů a pokusil se již hodnotit jejich účinky,
- » zkouší základní materiály a formy, nástroje a vybavení. Respektuje pravidla pro bezpečnou práci. Postup při realizaci plastiky, sochařské a objektu zvládá na základní úrovni odpovídající věku i svým schopnostem.
- » Žák pracuje: s prostorovým vyjádřením typických charakteristik tvaru, s adicí základních tvarů v triviálních vztazích.
- » Žák řeší témata, která: viz příslušná kapitola Plošného vyjadřování
- » Žák používá materiál jako je: sochařská hlína, vrstvená lepenka, vlnitá lepenka, kaširovací hmota, porothermová cihla, kapa deska, jiné alternativní sochařské materiály

2. období (4. - 5. ročník) I. stupně základního studia

- » Žák rozvinul a upřesnil vlastní pojetí prostoru, prohloubil svou odvahu k prostorovým experimentům, stanovuje si sám dílčí cíle a podle svých možností je trpělivě a soustředěně zvládá. Snaží se používat základní výtvarné pojmy vztahující se k uchopení prostoru,

- » poznává rozsáhlou sumu skutečností z prostorově-výtvarných oborů o možnostech jejich nejen čistě uměleckého (scénografie, architektura,...) ale i průmyslového využití: průmyslový design, textilní návrhářství a reklama,
- » používá materiálů bezpečně a účinně, sžívá se s nástroji a vybavením. Dodržuje vymezená pravidla. Rámcově ovládá techniky plastiky, sochařství a objektu způsobem odpovídajícím věku i jeho schopnostem,
- » podle svých schopností zachycuje v prostoru tvar odrážející realitu, učí se pracovat s adicí tvarů, jejich konkávností a konvexitou a strukturou, je obeznámen s komponováním tvarových, a prostorových vztahů, se spojováním viděného s výtvarným a kompozičním problémem,
- » Žák pracuje na (mimo výše uvedené v textu pro předcházející věk žáka): prostorovém vyjádření složitějších tvarů, propracování adičními tvary, kombinaci různých inspirací, kompozičních a prostorových cvičení, zátiší, portrétu a figury ve zjednodušené, stylizované formě, výtvarném objektu.
- » Žák řeší témata, která: viz příslušná kapitola Plošného vyjadřování.
- » Žák používá materiály (mimo výše uvedené v textu pro předcházející věk žáka): dřevo, kov, sádrový obvaz.

3. období (6. - 7. ročník) I. stupně základního studia

- » Žák si utváří individuální pojetí prostoru, má odvalu k prostorovým experimentům, stanovuje si dílčí cíle, ty trpělivě a soustředěně naplňuje, používá základní pojmy vztahující se k uchopení prostoru,
- » vnímá pronikání a možnosti obohacení jiných oborů lidské činnosti výtvarnou složkou. Disponuje povědomím o prostorově-výtvarných oborech a možnostech jejich nejen čistě uměleckého (scénografie, architektura,...) ale i průmyslového využití: průmyslový design, textilní návrhářství a reklama,
- » je citlivý na zážitkové a haptické kontakty s materiálem, převádí různé smyslové podněty do vizuální sféry. Intuitivně používá obrazotvorné prvky (bod, linie, tvar, plocha, prostor, světlo, barva), jejich vztahy a kontrasty a hodnotí jejich účinky,
- » používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Dodržuje vymezená pravidla. Ovládá základní techniky plastiky, sochařství, objektu, instalace a akce způsobem odpovídajícím věku i jeho schopnostem,
- » je schopen zachytit tvar odrážející realitu. Pracuje s tvarem, adicí tvarů, konkávností a konvexitou tvarů a se strukturou. Komponuje tvarové, barevné a prostorové vztahy. Tvořivě spojuje viděné s výtvarným a kompozičním problémem. Podle záměru a potřeby se připravuje na tu část talentových zkoušek na střední školy, které mají prokázat uchazečovy schopnosti prostorového cítění,
- » v posledním 7. ročníku I. stupně se výběr absolventské práce může týkat i Prostorového vyjadřování, nebo do jeho problematiky zasahovat.
- » Žák pracuje (mimo výše uvedené v textu pro předcházející věk žáka): na propracování detailů, s figurální kompozicí, s asambláží, s instalací a akcí, s fotodokumentací.
- » Žák řeší témata, která: viz příslušná kapitola Plošného vyjadřování.
- » Žák používá materiály (mimo výše uvedené v textu pro předcházející věk žáka): textilní, přírodní.

Přípravné studium II. stupně

- » Žák dokáže individuálně pojímat prostor, odvážně a dlouhodoběji experimentuje s prostorem, stanovuje si vlastní dílčí cíle; trpělivě a soustředěně je naplňuje; orientuje se v základních pojmech vztahujících se k prostoru
- » sleduje pronikání a obohacování jiných oborů lidské činnosti výtvarnou složkou; získává povědomí o užitých prostorově-výtvarných oborech (architektura, scénografie, průmyslový design,

textilní návrhářství, reklama); má zkušenost s akademickými (tj. nerealizovanými) projekty v těchto oborech

- » je citlivý na zážitkové a haptické kontakty s materiálem, převádí různé smyslové podněty do vizuální sféry; vědomě využívá obrazotvorné prvky, jejich vztahy a kontrasty a hodnotí jejich účinky
- » osobitě pracuje s tvarem, adicí tvarů, konkávností a konvexností tvarů a se strukturou; vytváří barevné, prostorové a tvarové kompozice; tvořivě spojuje viděné s výtvarným a kompozičním problémem.

II. stupeň

- » Žák zahrnuje do svého řešení výtvarného problému i vzájemný vztah různých klasických technik, sochařských forem a moderních technologií. Zachází tvůrčím způsobem s elektronickými médii a veřejným prostorem, jako dalšími možnými prostředky prezentace.
- » Žák pracuje (mimo výše uvedené v textu pro předcházející věk žáka): od předmětnosti k abstrakci, s charakterizací a dramatizací motivu, s digitálním fotoaparátem, s obrazovými soubory v PC, s inspirací přes internet, inspirovaná jinými umělci, s uměním ve veřejném prostoru, na portfoliu domácích prací.
- » Žák řeší témata, která: viz příslušná kapitola Plošného vyjadřování
- » Žák používá: všechny materiály, techniky a technologie, které škola umožňuje.

4.3.1.4 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT VÝTVARNÁ KULTURA A TECHNOLOGIE VÝTVARNÉHO UMĚNÍ

Výstupy mají mezipředmětový charakter neboť VK teoreticky rozvíjí všechny praktické předměty VO. V I. Stupni nemá VK svou vlastní hodinovou dotaci a její výuka probíhá v praktických předmětech ve vztahu ke konkrétní práci. Na vysvědčení je uvedena a klasifikována.

I. stupeň

1. období (1. -3. ročník)

- » Žák se seznámil se základními náměty a inspiracemi např. z historie, z hudby, z literatury, pokouší se vnímat odlišná etnika a regionální specifika. Získává podněty z různých oblastí výtvarné kultury, seznamuje se s výtvarnými směry,
- » vnímá svět a uvědomuje si odlišnosti a osobitosti druhých podle svých schopností, má první zkušenosti s formulováním záměrů, argumentací a s odlišně zdůvodněnou interpretací, prezentuje vlastní i cizí práce.
- » Výstupy mají mezipředmětový charakter neboť VK teoreticky rozvíjí všechny praktické předměty VO, kde žák: je seznámen s nezákladnějšími výtvarnými pojmy, má za sebou první zážitky s pozorováním okolí i umění.
- » Odkryl existenci světů vnitřních a vnějších a umí je zkoumat. Uvědomuje si svět rozumu a fantazie, sleduje používání obrazotvorných prvků (bod, linie, tvar, plocha, prostor, světlo, barva), jejich vztahů a kontrastů a pokusil se již hodnotit jejich účinky, seznámil se teoreticky se základy technik kresby, malby, grafiky a prostorových činností způsobem odpovídajícím věku i schopnostem včetně objektové a akční tvorby a nových médií.

2. období (4. - 5. ročník) I. stupně základního studia

- » Žák vnímá náměty a inspirace např. z historie, z hudby, z literatury, disponuje širším vhladem do odlišností etnik a regionálních specifík. Individuálně nazírá podněty z různých oblastí výtvarné kultury, částečně se dle svých schopností a zkušeností orientuje ve výtvarných směrech,
- » vnímá svět odlišností a osobitostí druhých, pokročil ve formulování záměrů, argumentaci a toleranci odlišně zdůvodněné interpretace, prezentuje vlastní i cizí práce a má za sebou první zkušenosti s jejich propagací a instalací.
- » Žák pracuje na: seznámení se základními význačnými uměleckými díly a základními historickými fakty, s aktivním hodnocením uměleckých děl, výtvarný záznam uměleckých děl (skica, story board, interpretační studie, ilustrace), analýza uměleckých děl, písemný popis uměleckého díla, s aktivním vyhledáváním uměleckých děl.
- » Žák zkoumá témata, která: mohou představovat širší historický záběr jednotlivých slohových období nebo představovat proměny konkrétního motivu v různých historických obdobích.
- » Žák používá prostředky, které nabízí: literatura, internet, video, beseda, výstava nebo koncert.

3. období (6. - 7. ročník) I. stupně základního studia

- » Žák čerpá náměty a inspirace např.: z historie, z hudby, z literatury, vnímá odlišná etnika a regionální specifika. Individuálně si vybírá podněty z různých oblastí výtvarné kultury, orientuje se ve výtvarných směrech,
- » vnímá svět s respektem k odlišnostem a osobitostem druhých, hovoří o záměrech, argumentuje, toleruje odlišně zdůvodněné interpretace, prezentuje vlastní i cizí práce, propaguje a instaluje je.
- » Žák pracuje: s porovnáváním uměleckých děl, s hrou na odpovědi např.: "Proč to vypadá zrovna takhle?", "Jak je to udělané?" atd, s životopisnými údaji umělců, s historickými údaji základních slohových období.
- » Žák zkoumá témata, která: jsou syntetizující, doplňují dosavadní poznatky, mají širší záběr, reagují na aktuality uměleckého života.
- » Žák používá prostředky (mimo výše uvedené v textu pro předcházející věk žáka): písemná úvaha o uměleckém díle.

Přípravné studium II.stupně

- » Žák vnímá svět s respektem k odlišnostem a osobitostem druhých, hovoří o záměrech, argumentuje, toleruje odlišně zdůvodněné interpretace, prezentuje vlastní i cizí práce, propaguje a instaluje je,
- » porovnává umělecká díla a hledá odpovědi na modelové otázky ("Proč to vypadá zrovna takhle?", "Jak je to udělané?" atd.),
- » dokáže využít znalosti životních příběhů umělců,
- » orientuje se v základních slohových obdobích,
- » sleduje aktuality z uměleckého života i technologického vývoje materiálů a reaguje na ně.

II. stupeň

- » Žák na základě výtvarných zkušeností i předchozího studia chápe, že svět lze zpřítomnit různými způsoby, např. figurací, abstrakcí, deformací, stylizací aj. Vnímá výtvarnou kulturu v historických souvislostech. Výstižně používá výtvarné pojmy,
- » orientuje se v současném dění v oboru i v širších souvislostech,

- » z různých úhlů zkoumá podoby světa a mezilidské vztahy, interpretuje je systémově (z hlediska času, lokality, kulturních či ekologických souvislostí),
- » zachází tvůrčím způsobem s elektronickými médii jako dalšími prostředky výtvarné kultury. Používá dostupné informační zdroje a osobitě je aplikuje.
- » Žák pracuje: systematicky, na zaplňování mezer pro celkový obraz o umění všech období a oborů, podle schopností a žákova zájmu, na samostatném studiu monografií, životopisů a podobných pramenů i na internetu, s vytvářením paralel k žakově práci prostřednictvím diskuse.
- » Žák zkoumá témata, která: jsou volena s ohledem k dotváření celkového obrazu, zohledňují individuální zájem žáka a jeho výtvarný názor.
- » Žák používá prostředky (mimo výše uvedené v textu pro předcházejí věk žáka): diskuse, písemná esejistická práce na dané téma.

4.4 LITERÁRNĚ-DRAMATICKÝ OBOR

4.4.1 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ ZÁKLADY ČINOHERNÍHO HERECTVÍ

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY: PŘÍPRAVNÁ DRAMATICKÁ VÝCHOVA, DRAMATICKÁ PRŮPRAVA, DRAMATIKA

A SLOVESNOST, POHYB, PŘEDNES, ZÁKLADY DRAMATICKÉ TVORBY, SÓLOVÝ DRAMATICKÝ PROJEV A

UMĚLECKÝ PŘEDNES

Přípravná dramatická výchova

- » Žák se aktivně účastní společné dramatické hry,
- » zvládá základní prvky pohyblivosti, pružnosti a obratnosti,
- » respektuje ostatní členy kolektivu při volném pohybu v prostoru,
- » zvládá vyjádření jednoduchého rytmu a dynamiky pohybem, zvukem a slovem.

I. stupeň

1.ročník

- » Žák respektuje ostatní členy kolektivu při jednoduché pohybové dramatické hře a reaguje na ně,
- » zvládá jednoduchou partnerskou hru se zástupným textem a rekvizitou,
- » je seznámen s možnostmi hry s předměty, dokáže v nich vidět loutky, zvládá s nimi jednoduchou improvizaci,
- » zvládá základy správného držení těla v jednoduchých cvičeních,
- » zvládá základní směry pohybu v prostoru,
- » zvládá prvky základní obratnosti,
- » zvládá vyslovování všech hlásek, chápe rytmičnost a melodičnost řeči v jednoduchých artikulačních cvičeních.

2. ročník

- » Žák zvládá jednoduchou charakterizaci,
- » uvědomuje si svoji roli a úkol v jednoduchém dramatickém příběhu a podle toho jedná,
- » zvládá mechaniku pohybu ruky a nohy,
- » zvládá koordinaci pohybu a zvuku,
- » zvládá prvky základní mrštnosti,
- » zvládá základní prostorové útvary v jednoduchých pohybových hrách,
- » zvládá prodloužený výdech a základní práci s dechovou oporou,
- » zvládá zřetelné vyslovování všech hlásek, rytmičnost a melodičnost řeči v mírně obtížných artikulačních cvičeních,
- » zvládá měkký hlasový začátek a různé výrazové polohy cvičných textů,
- » zvládá jednoduché samostatné slovní vyjádření.

3. ročník

Dramatika a slovesnost:

- » Žák zvládá jednoduchou etudu či dramaturgii a dokáže zachovat její formu i při výměně rolí,
- » zvládá hru s předmětem,
- » zvládá krátké pointované sdělení.

Pohyb:

- » Žák vědomě usiluje o správné držení těla,
- » zvládá cvičení na centrální a periferní pohyb,
- » zvládá prvky přízemní obratnosti,
- » zvládá základní prostorové vztahy, rychlejší formace v prostoru,
- » v hudebně pohybových cvičeních vnímá změnu tempa a dynamiky.

4. ročník

Dramatika a slovesnost:

- » Žák zvládá v kolektivní improvizaci jednoduchou dramatickou situaci s možností rozhodnout její řešení,
- » zvládá ve cvičeních principy jednoduchého dramatického tvaru,
- » zvládá ve cvičeních dialog s předmětem jako partnerem,
- » zvládá krátké vyjádření vztahu v psaném textu.

Pohyb:

- » Žák zdokonaluje prvky přízemní obratnosti,
- » vědomě usiluje o správné držení těla,
- » v hudebně pohybových cvičeních vnímá změnu tempa a dynamiky.

Přednes:

- » Žák zvládá správnou výslovnost vokálů, práci břišní stěny,
- » zvládá artikulační, dechová a hlasová cvičení a navození vnitřního sebecitu,
- » uplatňuje správné technické návyky v mluvním projevu,
- » zvládá správnou výslovnost závěrových souhlásek,
- » zvládá artikulační, dechová a hlasová cvičení,
- » zvládá vyjádření jednoduchého podtextu.

5. ročník

Dramatika a slovesnost:

- » Žák zvládá vlastní vyjádření námětu v dramatické etudě,
- » zvládá fixovat tvar etudy,
- » zvládá jednoduchou slovní improvizaci – moderování, výklad.

Pohyb:

- » Žák zdokonaluje prvky přízemní mrštnosti,
- » zvládá koordinační cvičení s předmětem,
- » zvládá jednoduchou taneční hru se zpěvem.

Přednes:

- » Žák uplatňuje správné technické návyky v mluvním projevu,

- » zvládá správnou výslovnost úžinových a polozávěrových souhlásek,
- » zvládnout v nadsázce různé výrazové varianty.

6. ročník

Dramatika a slovesnost:

- » Žák podílí se na přípravě a realizaci absolventského pořadu,
- » zvládá vlastní vyjádření námětu v dramatické etudě i jednoduchém písemném projevu,
- » zdokonaluje jednoduchou slovní improvizaci – moderování, výklad.

Pohyb:

- » Žák zdokonaluje prvky přízemní akrobacie,
- » umět vést jednoduchou pohybovou rozcvičku.

Přednes:

- » Žák vědomě uplatňuje správné technické návyky v mluvním projevu,
- » zvládá vést jednoduchou mluvní rozcvičku.

7. ročník

Dramatika a slovesnost:

- » Žák podílí se na přípravě a realizaci absolventského vystoupení,
- » zvládá moderování koncertů a dalších akcí.

Pohyb:

- » Žák zvládá pohybovou část absolventského vystoupení.

Přednes:

- » Žák prokazuje samostatnost ve volbě výrazu pro daný obsah, zvládá vnitřní a vnější charakteristiku, je schopen tvořivé a kultivované interpretace s vlastním vkladem.

II. stupeň

Základy dramatické tvorby

- » Žák zvládá techniku jednoduchého fyzického jednání na vnější a vnitřní podněty,
- » zvládá realizaci uceleného jevištního tvaru v kolektivní dramaturgické, režijní a výtvarné spolupráci,
- » si osvojuje základní řemeslné znalosti a dovednosti,
- » zvládá mimoslovními prostředky vztah k partnerovi a daným okolnostem,
- » zvládá velmi jednoduchý stylizovaný projev,
- » zvládá interpretaci zadaného jednoduchého dialogu ve variantách,
- » zvládá v etudě udržet zadaný typ charakteru,
- » zvládá krátkou improvizaci v různých dramatických žánrech,
- » zvládá nastudovat absolventské vystoupení v kolektivní režijní, dramaturgické a výtvarné spolupráci,
- » dokáže zhodnotit klady, zápory a celkové vyznění inscenace.

Sólový dramatický projev a umělecký přednes

- » Žák zvládá prakticky zásady české výslovnostní normy,
- » je schopen pronést bez přípravy krátké sdělení na dané téma,
- » zvládá výstavbové postupy přednesu,
- » je schopen interpretovat zadaný úkol v různých žánrech,
- » zvládá samostatně dramaturgickou úpravu textu,
- » zvládá samostatně nastudovat jím zvolený text z oblasti poezie, prózy a z dramatické literatury.

4.5 TANEČNÍ OBOR

4.5.1 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ TANEC

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY: PŘÍPRAVNÁ TANEČNÍ VÝCHOVA, TANEČNÍ PRŮPRAVA, TANEČNÍ PRAXE, SOU-

ČASNÝ TANEC, LIDOVÝ TANEC, KLASICKÁ TANEČNÍ TECHNIKA

Vzdělávací obsah tanečního oboru je členěn do dvou vzájemně provázaných a podmiňujících oblastí - Taneční tvorba a interpretace a Recepce a reflexe tanečního umění. Taneční obor na naší škole poskytuje výuku v přípravných ročnících dětem 5 - 7 letým, výjimečně i mladším a dále v I. a II. stupni základního studia.

Přípravná taneční výchova

- » Žák podle svých individuálních předpokladů zvládá sed roznožný, sed snožný, sed na patách, sed zkřížmo,
- » zvládá po diagonále chůzi na pološpičkách, „koníčkový“ přeskok, cval bočně,
- » umí sám nebo za pomoci učitele „svíčku“, kotoul vpřed,
- » zvládá řadu jednoduchých pohybů a kroků na dětské melodie,
- » zvládá jednoduché pohybové a taneční hry,
- » podle svých schopností a dovedností se účastní tanečních vystoupení.

I. stupeň

1. ročník

Taneční průprava:

- » Žák podle svých individuálních předpokladů zvládá sed roznožný, sed snožný, sed na patách,
- » se za pomoci učitele snaží dbát na správné držení těla,
- » zvládá pohyby šíje a hlavy, (předklon, záklon, úklon, rotace),
- » umí sám nebo za pomoci učitele kotoul vpřed, kotoul vzad, „svíčku“,
- » zvládá po diagonále chůzi ve výponu, cval bočně, cval vpřed, „koníčky“,
- » zvládá řadu jednoduchých pohybů a kroků na dětské melodie,
- » podle svých schopností a dovedností se účastní tanečních vystoupení.

Taneční praxe:

- » Žák reaguje na hudbu pohybem a ztvárňuje ji podle svých schopností,
- » tanečně vyjádří kratší hudební skladbu,
- » podle svých schopností se účastní tanečních vystoupení.

2. ročník

Taneční průprava:

- » Žák zvládá průpravná cvičení k ovládnutí jednotlivých svalových oblastí v zákl. polohách na místě,
- » zvládá plynulou chůzi vpřed a vzad v pomalém, středním i rychlém tempu, poskočný krok vpřed, vzad, s přednožováním pokrčmo, cval bočně a vpřed,
- » zvládá výskoky v paralelní pozici i střídavě se zvyšováním síly odrazu a výšky skoku,
- » rozvíjí smysl pro tempo, rytmus a dynamiku pohybu v souladu s hudbou,
- » zvládá krátké kombinace skoku, poskoku, otáček,
- » se účastní tanečních vystoupení.

Taneční praxe:

- » Žák pokouší se o hodnocení vlastního tanečního projevu,
- » spolupracuje při přípravách na vystoupení s ostatními žáky,
- » je veden k zodpovědnosti za společnou práci.

3. ročník

Současný tanec:

- » Žák zvládá správné držení těla v základních polohách na místě i v pohybu z místa,
- » podle svých individuálních předpokladů zvládá vytáčení a uvolňování kyčelních kloubů (sed roznožný, sed zkřížmo),
- » zvládá základní přípravu těla před pohybovou aktivitou, zná protahovací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění,
- » získané dovednosti uplatňuje a rozvíjí v taneční praxi.

Klasická taneční technika:

- » Žák ve spolupráci s učitelem dbá na správné držení těla podle pravidel klasického baletu,
- » zvládá základní pozice klasické taneční techniky se zaměřením na koordinaci pohybu dolních a horních končetin a hlavy,
- » rozvíjí své rytmické cítění pohybu,
- » průběžně zlepšuje své taneční schopnosti a dovednosti,
- » užívá probrané názvosloví klasické taneční techniky.

Lidový tanec:

- » Žák zvládá pérování v kolenou, pérovanou a měkkou chůzi, poskočný krok, dvouposkočný krok, mazurku na 3 kroky (vyšlapávanou), českou polku, sousedskou vyšlapávanou
- » průběžně zrychluje tempa a kombinuje krátké vazby
- » zvládá jednoduché české tance a taneční hry: cibule, sousedská, kalamajka, mazurka, hra na ovečky, husaři a další dětské hry a tance, mikulášské pásmo čertů a lidových zvyků, vánoční koledy, krátké tance
- » umí vyjádřit dupy a tlesky rytmus skladeb.

Taneční praxe:

- » Žák reaguje na hudbu pohybem a dokáže ji ztvárnit,
- » uplatňuje získané dovednosti a rozvíjí svou pohybovou fantazii, tvořivé schopnosti, smysl pro hudební a taneční formu.

4. ročník

Současný tanec:

- » Žák je schopen uvědoměle ovládat jednotlivé svalové skupiny a koordinovat pohyby těla tak, aby pohybový projev byl harmonický,
- » zvládá krátké vazby švihových pohybů dolních končetin v pozicích paralelně i vytočeně,
- » zvládá podle svých schopností krátké vazby pohybů pánve, páteře, trupu, hlavy a dolních končetin vycházející ze změny polohy těžiště s citlivým vyvažováním horních končetin.

Klasická taneční technika:

- » Žák dbá na správné držení těla podle pravidel klasického baletu,
- » podle svých individuálních předpokladů zvládá : demi-plié-relevé v I. a V. pozici čelem i bokem k tyči battement tendu z I. pozice, rond de jambe par terre en dehors, en dedans z I. pozice čelem i bokem k tyči,
- » se na volnosti orientuje v prostoru (podle bodů 1 - 8),
- » na volnosti zvládá malé skoky z I. a II. pozice., échappé sauté s mezivypérováním,
- » užívá probrané názvosloví klasického baletu.

Lidový tanec:

- » Žák zvládá lidové tance v obtížnějších tempech a kombinacích,
- » ovládá dle svých schopností další lidové kroky: sousedská hladká, mazurka na jeden krok, skočná, poskočná skočná, patošpičkový motiv, oklepáky - kalamajka, řezanka
- » zvládá jednoduché kombinace z naučených kroků, propojuje je se zpěvem, dupy a tlesky
- » zvládá jednoduché lidové tance a hry: Kalamajka, pantofel, skočná, polka, sousedská, mikulášské pásmo čertů a lidových zvyků, vánoční koledy- krátké tance a další.

Taneční praxe:

- » Žák z osvojených tanečních kroků vytvoří za pomoci učitele krátké taneční variace a zatančí je,
- » získané dovednosti uplatňuje v taneční praxi,
- » jednoduchým způsobem hodnotí vlastní taneční projev,
- » se účastní tanečních vystoupení.

5. ročník

Současný tanec:

- » Žák zvládá podle svých schopností delší vazby vedených i švihových pohybů trupu, horních a dolních končetin s využitím otáček na místě a v postupu z místa,
- » zvládá malé skoky- galopy vpřed, vzad i v točení po diagonále,
- » podle svých schopností zvládá kotoul vpřed, kotoul vzad ze sedu snožmo, roznožmo, dřepu i stoje, převaly, kotouly přes rameno.

Klasická taneční technika:

- » Žák zvládá podle svých individuálních předpokladů všechny probrané vazby u tyče, na volnosti, i v pohybu z místa,
- » zvládá demi-plié a grand plié v I., II. a V. pozici čelem i bokem k tyči, battement tendu soutenu, battement developpé na 90° (batt. developpé passé), úklony v I., II. a V. pozici čelem i bokem k tyči,
- » na volnosti zvládá grand battement jeté z I. pozice, en croix,
- » zvládá temps levé sauté v I., II. a V. pozici s mezivypérováním i za sebou.

Lidový tanec:

- » Žák začíná tančit v páru v uzavřeném tanečním držení, polku s protáčením tanečnice a patošpičkový motiv, obkročák v páru v kombinaci s polkou - jednoduché vazby,

- » chlapec umí poskočný krok s tlesky po kruhu a dívka se otáčí krokem poskočným,
- » zvládá mazurku v páru ve zkříženém držení, s přehozením a dupy,
- » ovládá kratší párové vazby v pomalejším tempu a další lidové tance: mazurka v páru, polka v páru, kalamajka v páru, jihočeské tance v páru a po kruhu, tance poskočného a polkového rázu se zpěvem.

Taneční praxe:

- » Žák spolupracuje s ostatními žáky v přípravách na vystoupení,
- » chápe svoji úlohu při nácviku a provedení společné skladby,
- » improvizací je schopen tanečně vyjádřit kratší hudební skladbu.

6.ročník

Současný tanec:

- » Žák dodržuje správné polohy při protahování a posilování celého těla,
- » zvládá na volnosti: kruhový švih jedné dolní končetiny ve stoji i s postupem vpřed a vzad doprovodnými pohyby horních končetin a trupu,
- » zvládá probrané druhy skoků : dálkový, stříhový, výskoky, skoky ze dvou dolních končetin na jednu, galopy,
- » rozvíjí svou pohybovou fantazii a schopnost pro taneční improvizaci.

Klasická taneční technika:

- » Žák zvládá správné držení těla podle pravidel klasického baletu,
- » podle svých individuálních schopností při cvičení u tyče zvládá: grand plié ve IV. pozici bokem k tyči, plié-relevé na jedné dolní končetině, kročná končetina sur le cou-de-pied devant, derrière čelem i bokem k tyči, battement soutenu s relevé v V. pozici bokem k tyči,
- » podle svých schopností při cvičení na volnosti zvládá: grand plié v I. a II. pozici en face s port de bras, skoky assemble (kročná končetina do všech směrů), sissonne simple, jeté,
- » zná všechny probrané pohybové prvky a jejich nejrůznější vazby u tyče na volnosti i v pohybu z místa.

Lidový tanec:

- » Žák zvládá dle svých možností a schopností všechny doposud probrané kroky v rychlých tempch, delších a obtížnějších lidových tanečních vazbách,
- » zvládá krátké jednoduché párové vazby s rytmikou,
- » zvládá základy : chodská (jihočeská) kolečka 3/4 a 2/4 taktu s předzpěvem, kombinované s polkou a pomalu vytváří delší chodské pásmo, polka: česká rejdivaná s vysokým podskokem a chlapci (luftka) s otočkou o 360° ,
- » zvládá lidové tance párové a kolové: chodská kolečka s polkou a předzpěvem, dívky skočná složitější varianta, Pantofel, Bodláčí - zpěv a dívčí točená, mikulášské pásmo čertů a lidových zvyků, vánoční koledy, krátké tance.

Taneční praxe:

- » Žák z osvojených tanečních kroků sám vytvoří krátké taneční variace a zatančí je,
- » využívá vhodné skupiny cviků pro tělesnou a duševní relaxaci,
- » spolupracuje při přípravách na vystoupení s ostatními žáky,
- » podle možností a tanečních dovedností se účastní tanečních soutěží.

7. ročník

Současný tanec:

- » Žák je schopen v praxi použít probrané taneční prvky,
- » pozná správné provedení tanečních prvků a tanečních kroků,
- » uvědomuje si principy prováděného pohybu a v důsledku toho je schopen uvědomělého nácviku skladeb,
- » hodnotí vlastní taneční projev, je schopen jednoduché analýzy vlastního výstupu.

Klasická taneční technika:

- » Žák zvládá správné držení těla podle pravidel klasické taneční techniky,
- » zvládá základní pózy klasické taneční techniky se zaměřením na koordinaci pohybu dolních a horních končetin a hlavy,
- » snaží se posoudit kvalitu stěžejních částí pohybu, označit zjevné příčiny nedostatku provedení a navrhnout postupy vedoucí k odstranění nedostatků,
- » uvědomuje si principy prováděného pohybu,
- » je schopen uvědoměle ovládat jednotlivé svalové skupiny a koordinovat pohyby těla,
- » zvládá základní malé i velké skoky klasické taneční techniky,
- » přiměřenými cviky zvyšuje celkovou sílu, pružnost a koordinaci,
- » soustavně pracuje na rozvoji taneční techniky.

Lidový tanec:

- » Žák ovládá základní formy různých lidových tanců s doposud probranými lidovými kroky,
- » je schopen na jevišti improvizace a spolupráce s ostatními tanečníky,
- » zvládá základní párové tance v uzavřeném držení,
- » orientuje se v tanečním prostoru na jevišti a je schopen rytmické improvizace - tlesků, dupů a pokřiků v rámci daného tance,
- » dle svých možností se zaměřuje také na výraz v obličeji.

Taneční praxe:

- » Žák v improvizaci umí reagovat na hudbu nejrůznějších stylů a řešit přiměřené prostorové, rytmické a výrazové úkoly,
- » využívá vhodné skupiny cviků pro tělesnou a duševní relaxaci,
- » spolupracuje při přípravách na vystoupení s ostatními žáky.

II. stupeň

1. ročník

Současný tanec:

- » Žák vědomě používá všechny probrané taneční prvky v různých kombinacích v prostorových i dynamických obměnách,
- » při tanci vnímá svoje tělo a prostor,
- » má představu o správném provedení pohybu a tanečního vyjádření,
- » si uvědomuje vztah časových proměn pohybu a jeho dynamiky,
- » vnímá vzájemné kontakty v různých uskupeních,
- » hodnotí vlastní taneční projev.

Klasická taneční technika:

- » Žák zvládá cvičení u tyče a na volnosti v rychlejším tempu,
- » dbá na čistotu provedení a dotažení všech prvků,
- » zvyšuje technickou náročnost vazeb prvků v adagiu, allegro, násobí počet pirouette,
- » se snaží zdokonalovat pohybovou koordinaci,
- » projevuje smysl pro výrazovou formu a styl tanečního pohybu,
- » rozvíjí větší sílu a pohyblivost dolních končetin,
- » zvládá battement tendu a battement tendu jeté en croix v různých tempových a rytmických vazbách, battement tendu frappé na relevé,
- » si uvědomuje správnost provedení příprav na pirouette z IV. a V. pozice,
- » dbá na správné provedení port de bras a pohybů hlavy,
- » zvládá assemblé double, sissonne simple.

Lidový tanec:

- » Žák orientuje se v českých lidových tancích, sám dokáže určit již probrané lidové tance
- » dosahuje vyšší technické úrovně v rotaci, práci nohou a práci v páru
- » projevuje jevištní výraz hodící se k danému stylu a tanci,
- » zvládá párové taneční prvky - pozdviženou zvedačku (svíčku) se shodným odrazem a pozdrženým dopadem,
- » ovládá delší složitější vazby v páru s pozdviženou zvedačkou na místě a dívky koloběžkové točení,
- » je seznámen se základními lidovými prvky z Moravy a Slovenska: jednokročky, dvoukročky, zakládačky, větvičky, karičkové kroky a obloučky, chlapci: jednoduché čardášové cifry,
- » ovládá lidové tance: polka s obkročákem a poskočným krokem s pozdviženou zvedačkou, plynulá hladká a rejdivaná sousedská- rejdivák, skočná složitější varianta se zpěvem, mazurka s rytmickým cvičením a další lidové tance.

Taneční praxe

- » Žák umí reagovat na hudbu nejrůznějších stylů,
- » umí řešit přiměřené prostorové, rytmické a výrazové úkoly,
- » spolupracuje při přípravách na vystoupení s pedagogem a ostatními žáky.

2. ročník

Současný tanec:

- » Žák rozvíjí svou taneční a pohybovou fantazii,
- » se snaží o individuální pohybové vyjádření,
- » osvojuje si určité pohybové principy a využívá je v improvizaci,
- » se snaží o vnímání časových proměn pohybu - plynulosti tempa, zrychlování, zpomalování, zastavení atd.,
- » dokáže zhodnotit vlastní taneční projev.

Klasická taneční technika:

- » Žák si uvědomuje správné držení osy, cviky provádí na relevé,
- » zvládá battement frappé a battement fondu double na relevé s kročnou končetinou na 45°,
- » zvládá správné provedení předklonu a záklonu při cvičení u tyče,
- » při cvičení u tyče zvládá podle svých schopností battement tendu en tournant en dehors, en dedans, v různých tempových a rytmických obměnách,
- » podle svých schopností zvládá na volnosti pózy na 90° a výše, écartée devant, derrière, IV. arabesque, attitude devant, derrière, nástup piqué po diagonále, správné provedení pirouette ze IV. a V. pozice en dehors, en dedans.

Lidový tanec:

- » Žák ovládá složitější lidové taneční vazby a tance s plynulým navázáním prvků,
- » chlapec – tančí povalašský odzemek, nejprve suny a cifry nohama po té přidáme variace s valaškou - zimní předvánoční pastýřské pásmo,
- » dívka tančí složitější skočnou točenou po kruhu se zpěvem,
- » zvládá herecké prvky na zimní motivy,
- » umí lidové tance: mazurka, polka s pozdviženou zvedačkou, jihočeské tance, pantofel, skočná, sousedská, dívčí kapesníčkový tanec 3/4 z Chodska, jednoduchý čardáš, rejdivák, kotek a další.

Taneční praxe:

- » Žák dokáže hodnotit vlastní taneční projev i taneční projev celé skupiny,
- » z osvojených tanečních kroků vytvoří za pomoci učitele taneční variace a zatančí je.

3. ročník**Současný tanec:**

- » Žák má představu o správném provedení pohybu a celkového tanečního projevu
- » rozvíjí svou taneční a pohybovou fantazii
- » zvládá v souladu se svými individuálními předpoklady osvojení tanečních dovedností a aplikuje je v tanci,
- » uvědomuje si principy prováděného pohybu a uplatňuje je ve svém pohybovém vyjádření,
- » usiluje o optimální rozvoj svých tanečních schopností.

Klasická taneční technika:

- » Žák podle svých schopností zvládá předklon, záklon se skluzem kročné končetiny
- » dbá na správné provedení battement frappé double na relevé, obraty fouetté o 1/2 kruhu, en dehors, en dedans, grand rond de jambe en l'air en dehors, en dedans, flic – flac (přes polohy sur le cou – de-pied)
- » podle svých osobních předpokladů zvládá na volnosti pozy en l'air nad 90°, po diagonále soutenu en tournant, entrechat quatre, grand jeté.

Lidový tanec:

- » Žák zvládá složitější české tance a kratší vazby z moravských a slovenských tanců,
- » dbá na čistotu pohybu a projevu a rozlišuje lidové styly dle regionů,
- » zvládá rychlejší tempa u točivých a párových tanců,
- » zvyšuje svou techniku a prohlubuje svůj projev na jevišti i mluveným slovem a zpěvem,
- » dovede improvizovat dle situace na jevišti a spolupracuje s živou lidovou muzikou,
- » chlapec ovládá dle svých možností základy akrobacie: kotrmelce, svičky, stojky, hvězdy, podmetané dřepy,
- » se učí dalším novým lidovým tancům: Já do lesa nepojedu - sekyrková mazurka, Bavorov - 2/4 chodské kolečko a polková variace. Na tý louce zelený - polka, Což se mě má milá - 3/4 pomalá milostná píseň v doprovodu a herecké akce a jednoduchým tancem, odzemek.

Taneční praxe:

- » Žák vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách,
- » spolupracuje při přípravách na vystoupení s ostatními žáky a pedagogem
- » podle svých schopností se účastní tanečních soutěží a vystoupení,
- » hodnotí svůj taneční projev.

4. ročník

Současný tanec:

- » Žák postupně pracuje na řízenosti a návaznosti pohybu, průběhu pohybu, návaznosti pohybu šíje a hlavy a končetin na pohyb trupu,
- » si uvědomuje svůj vnitřní prostor těla, vnímá stavbu kostry a má představu o správném provedení pohybu,
- » je schopen uvědoměle ovládat pohyb v prostoru v závislosti na posunu tělesného těžiště,
- » uplatňuje všechny získané poznatky v jednoduchých i složitých kombinacích,
- » usiluje v improvizaci o individuální pohybové vyjádření,
- » si vytváří vztahy mezi myšlením, emocemi a pohybem.

Klasická taneční technika:

- » Žák se postupně snaží podle svých individuálních tanečních schopností zvyšovat technickou náročnost vazeb prvků v adagiu, allegru a násobí počet piruette
- » při cvičení u tyče a na volnosti dbá na čistotu provedení a dotažení všech prvků
- » podle svých schopností zvládá při cvičení u tyče: battement frappe na relevé, batt.fondu na relevé, batt. developpé na relevé, obraty fouetté o 1/2 kruhu, en dehors, en dedans
- » podle svých schopností zvládá při cvičení na volnosti: tour ve velkých pozách, obraty fouetté o 1/2 kruhu, cabrioles, pas ballonnés, balancé, jeté z místa.

Lidový tanec:

- » Žák ovládá lidové tance a vazby včetně furiantového podskočného kroku,
- » je schopen sám vytvářet krátké tance a vazby,
- » zvládá improvizaci na jevišti, propojuje kratší vazby a tance v jeden celek,
- » dokáže celkovým projevem na jevišti (tanečním i hereckým) vyjádřit charakter tance,
- » je seznámen s vysokou českou zvedačkou a skočnou smrfákem se zpěvem,
- » ovládá dle svých schopností krátké vazby moravských a slovenských tanců,
- » umí lidové tance : dívky - dřeváckový tanec, chlapani - kloboukový tanec, složitější sekyrkový tanec, polku, furiant, mateníky, sousedská, odzemek.

Taneční praxe:

- » Žák spolupracuje v přípravách na vystoupení s pedagogem a ostatními žáky,
- » vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách,
- » podle možností a tanečních dovedností se účastní tanečních soutěží.

5.

ZABEZPEČENÍ

VÝUKY ŽÁKŮ

SE SPECIÁLNÍMI

VZDĚLÁVACÍMI

POTŘEBAMI

5.1 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Speciální vzdělávání se poskytuje žákům u nichž byly speciální vzdělávací potřeby zjištěny na základě speciálně pedagogického, popřípadě psychologického vyšetření školským poradenským zařízením, nebo odborným zdravotnickým pracovištěm s tím, že výsledné doporučení vystavuje školské poradenské zařízení.

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami je žák se zdravotním postižením, zdravotním či sociálním znevýhodněním.

Zdravotní postižení je postižení mentální, tělesné, zrakové, sluchové, vady řeči, autismus, souběžné postižení více vadami, vývojové poruchy učení nebo chování.

Zdravotní znevýhodnění je zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc, nebo zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování.

Sociální znevýhodnění - rodinné prostředí s nízkým socioekonomickým statusem, nařízená ústavní či ochranná výchova, postavení azylanta či uprchlík.

Těmto dětem škola připraví zvláštní podmínky pro vzdělávání podle vyhlášky 73/2005, § odst. 4.

I pro tyto žáky jsou závazná minima, tak jak jsou popsána v očekávaných výstupech.

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami bude vypracován individuální vzdělávací plán po zjištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka, nejpozději však 2 měsíce po nástupu žáka do školy. Plán může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeby, postupně nastaven tak, aby umožňoval rozvoj každého žáka ve prospěch jeho osobnostního maxima. Za vypracování individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu, odpovídá třídní učitel a člen vedení školy, který také s plánem seznámí zákonného zástupce nebo zletilého žáka.

5.2 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

SE SPECIFICKÝMI VÝVOJOVÝMI PORUCHAMI UČENÍ

Pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení je charakteristické, že podávané školní výkony neodpovídají jejich rozumové úrovni. Nejčastěji se vyskytujícími poruchami jsou dyslexie, dysgrafie, které bývají provázeny hyperaktivitou, případně hypoaktivitou, nesoustředěností, impulzivním jednáním, nerozvinutou pohybovou koordinací a dalšími příznaky z oblasti psychomotorické, mentální a volní. Většinou se nejedná o jeden druh poruchy, ale příznaky se vzájemně prolínají. Těmto žákům v individuálním vzdělávacím plánu navrhne a umožníme např. v HO dělit hodinu hlavního předmětu, na dvě lekce krátké, pedagog v ostatních oborech bude volit speciální metody, formy a postupy, event. speciální didaktické pomůcky.

Vzdělávání žáků z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí

Hlavním problémem při vzdělávání žáků z kulturně odlišného prostředí je ve většině případů nedostatečná znalost jazyka. Je proto důležité neustále kontrolovat, zda žák porozuměl probírané látce a zadání úkolu, případně řešit tento problém jinými způsoby, např. dvojjazyčné vyučování. Sociálně znevýhodněné rodiny mají možnost požádat o slevu na „školném“ (příspěvku na vzdělávání) pro své dítě, zletilý student může o slevu požádat sám.

6.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

MIMOŘÁDNĚ

NADANÝCH

Mimořádné nadání žáci, kterých se tato kapitola ŠVP týká, jsou takoví, u nichž bylo mimořádné nadání zjištěno školským poradenským zařízením, tj pedagogicko-psychologickou poradnou nebo speciálně pedagogickým centrem. Vzdělávání mimořádně nadaných žáků se uskutečňuje podle individuálního vzdělávacího plánu.

Kromě mimořádně nadaných žáků, jejichž mimořádné nadání je zjištěno a potvrzeno pedagogicko-psychologickou poradnou, je mezi žáky školy i skupina nadprůměrně talentovaných žáků, kteří své nadání potvrzeno speciálním školským zařízením nemají, ale vykazují ve zvoleném studijním či vzdělávacím zaměření vynikající studijní výsledky, úspěšně reprezentují školu např. na soutěžích a přehlídkách a jejich úroveň vysoko přesahuje úroveň očekávaných výstupů pro ročník, v němž studují. I těmto žákům je věnována pozornost, tak, aby dosáhli svého osobnostního maxima.

Tito žáci nemají individuální vzdělávací plán, jejich vzdělávací potřeby jsou řešeny v rámci jejich studijního plánu.

Žáci nadprůměrně talentovaní i mimořádně nadaní se vyznačují některými shodnými potřebami, které jsme schopni naplnit, ať už v individuálním vzdělávacím plánu u žáka, který má o svém mimořádném nadání potvrzení či ve studijním plánu u žáka nadprůměrně talentovaného.

Tito žáci se vyznačují zvýšenými poznávacími potřebami, zvýšenou potřebou nových podnětů, velkou zvědavostí a zvědavostí, schopností rychlého učení, často i oblibou komplikovaných a velmi obtížných úkolů, jejichž zvládnutí není třeba v jejich současných možnostech a je třeba je v tomto směru usměrňovat.

Jejich vzdělávací či studijní plán zajišťuje individuální pracovní tempo, respektuje aktuální úroveň jejich znalostí a dovedností, vede je k větší míře samostatnosti a odpovědnosti, vyžaduje velkou míru preciznosti v plnění úkolů, využívá učební materiály vyšších ročníků, zabývá se probíraným učivem do větších podrobností a širších souvislostí.

7.

HODNOCENÍ

ŽÁKŮ

7.1 PROČ HODNOTÍME ŽÁKY

Hodnocení vnímáme:

- » jako zpětnou vazbu mezi žákem a učitelem, mezi školou a rodiči
- » jako informace o rozvíjení klíčových kompetencí žáka
- » jako cestu, kterou se žák učí sebereflexi - přijímá kritiku a obhajuje svoji práci

Situace, kdy hodnotíme:

- » krátkodobý horizont (v průběhu hodiny, na jejím konci)
- » střednědobý horizont (po dokončení časově náročnější práce, po vystoupení, během třídních přehrávek)
- » dlouhodobý horizont (pololetí, závěr roku, absolutorium)

7.2 ZPŮSOBY HODNOCENÍ

V pololetí a v závěru roku hodnotíme prostřednictvím známek – v závěru 1. pololetí žák obdrží výpis vysvědčení, v závěru 2. pololetí dostává vysvědčení.

V závěru školního roku žák vykoná postupovou zkoušku, jejíž úspěšné vykonání je předpokladem pro postup do vyššího ročníku – klasifikace má stejné stupně jako hodnocení na vysvědčení. Znamka z postupové zkoušky nemusí odpovídat známce na vysvědčení, ale neměla by se lišit více jak o jeden stupeň.

V ostatních případech, tzn. výkony na hodinách, koncertech, soutěžích, můžeme hodnotit žáky buď písemně do žákovské knížky nebo slovně nebo nonverbálně

Způsob klasifikace pro vysvědčení v I. a II. pololetí je závazný, při ostatních příležitostech je způsob hodnocení v kompetenci pedagoga.

7.3 KRITÉRIA

Hodnotíme vždy s ohledem na dispozice a osobnost žáka

Hodnotíme zvládnutí učebních osnov pro daný ročník, soustavnou přípravu, pracovní zaujetí a píli

Žák je v případě použití klasifikace v jednotlivých předmětech hodnocen na vysvědčení těmito stupni prospěchu:

- A) 1 - výborný,
- B) 2 - chvalitebný,
- C) 3 - uspokojivý,
- D) 4 - neuspokojivý.

Žák je na konci prvního a druhého pololetí celkově hodnocen těmito stupni:

- A) prospěl(a) s vyznamenáním,
- B) prospěl(a),
- C) neprospěl(a).

Žák prospěl s vyznamenáním, jestliže není hodnocen v žádném povinném předmětu stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný a průměr stupňů prospěchu z povinných předmětů nemá vyšší než 1,5.

Žák prospěl, jestliže nebyl ani v jednom povinném předmětu hodnocen stupněm prospěchu 4 - neuspokojivý.

Žák neprospěl, jestliže byl z některého povinného předmětu hodnocen stupněm prospěchu 4 -neuspokojivý.